

ఆంధ్ర ప్రభుత్వ పత్రిక

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ మార్చి నెల 18-వ తేది మంగళవారము } నంచిక ౨౯౨
Vol. 17 } MADRAS, TUESDAY, 18th MARCH 1930. } No. 292
శ్రీ శుక్ల నామ సంవత్సర ఫాల్గుణమాస బహుళ చవితి

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
తావును. పార్శ్వపునొప్పుల తొలగించును.
పోట్ల పోగొట్టును. బెబుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

BEST INDIAN PAIN-BALM

గొప్పగొప్ప వారిచే
కేలకు కేలు యోగ్యత
వత్తములు పొందియున్నది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
జ్ఞానము గలుగదు.
చక్కని దబ్బితో నహా నీసా 1-8 0-10-0
దబ్బితో 1-8 రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండగలది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 రంబు కెట్టిపిక్కి, మద్రాసు
ఈ

109, ప్రభువోడ్డు, భోర్లు, పోలవాయి.

KARAMCHAND CHABILDASS
MANUFACTURING JEWELLER
437/3 MINT STREET SOWCARPET MADRAS.
CATALOGUE FREE ON APPLICATION.

651-

గ వ ర్న మెం టు హా మీ
రెం డు ల క్ష లు పూ ర్తి యై న ది

1929 సంవత్సరములో జారీకాబడిన పట్టాలు 19 లక్షలు.

తత్తణం మీ జీవితములను మా కంపెనీలోనే భీమాచేయండి.

ఆంధ్ర ఇన్సూరెన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్,

బంధరు.

“హనుమాన్ కవచమ్”

లోక మంతయు సుధరించుచున్నది

లక్షలకొలది మానవుల కోర్కెలకు నరప్రసాదమై దిగంబరయోగి పుంగవుని మహా
శూలములచే ఎట్టి అసాధ్యమైన కార్యములైనను కొనసాగునని అనుభవముపై ప్రతి మానవా
జ్ఞులందు గాక మాకు పవ్యయోగ్యతాపత్రకలే నిరర్థకములని యెరుగనివారికి చెప్పి గర్వం

చేయు. బ్రహ్మరాక్షసులు, కాకినీ, ఘాకినీ, బాలారిష్టములు మాయమగును. వీరకులకు వ్యాపారవృద్ధి. నిరుద్యో
గులకు పదుద్యోగము, విటకాండ్రకు వశీకరము, బలహీనులకు వీర్యపటుత్వము, విధ్యార్థులకు బుద్ధి, గొడ్డాండ్రకు సంకానము,
రాజులకు రాజ్యలాభము, యోగ్యులకు నమస్ వ్రాసినచో ఆక్షణమండే భగవంతుడు మీకు సుఖము చేకూర్చును. ఎక్కువ
వర్షంయిట మాకస్మృతము. సందేహింతువారు దురదృష్టవంతులని విచారించెదరు. ఈ అవకాశము ఎల్లప్పుడు చిక్కిదు. రామ
క విం, బంగారుది 7½ చిన్నం. రూ 8. మహాపురుషుడు శనములన జీవము పోయిసమర్థుడు, హనుమాన్ ది వెండిది రూ 8; రాగిది,
రు 2-8-0. బంగారుది 1/8 కులం రు 5 మాత్రం. వరా:—సిరస్థానం చేసి ఆర్డరు యివ్వవలెను. 19౩0-వ సం॥ డైరీక్యాలంకర
8 అటాలు. పండిట్, ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమము, నాగావళినది ఒడ్డున, చికాకోల్ సెటీ. (2)

డాక్టర్. జమ్మి వెంకట్రమణయ్య

విజయనగరం

లీవరు అందు స్టీప్స్ వ్యాధులకు ప్రత్యేక చికిత్స నియ
వైద్యులు. మద్రాసులో ఖాయముగా నుండును. ఉత్తర
ప్రత్యుత్తరము లన్నియు క్రింది ఆడ్రసునకు వ్రాయవలెను.
నెం. 27, మాధవపెరుమాళ్ కోయల్ పిక్కి,
మైలాపూరు మద్రాసు.

కావలెను

విశాఖపట్టణము, ఏలూరు ఏజన్సీల మేనేజరు
గా పనిజేయుటకు సామర్థ్యము గల 2 మేనేజర్లు
కావలెను. నెలకు జీతము రూ 60. రూ 1000 ధరా
వతు నీయవలెను. 9 0/0 వడ్డీకూడ నీయబడును.
22 వ తేదీ మార్చిలోగా వీలైనచో స్వయముగా
వచ్చి గాని, దరఖాస్తు ద్వారా గాని ఏర్పాటు చేసు
కొనవచ్చును.

మేనేజరు,

మద్దూరి బదర్స్, రాజమండ్రి.

దిన్హ్యాఇండియా ఎస్సూరెన్సు
కంపెనీ లిమిటెడ్

యస్. బి. నాయకులు పాత్రుడుగారు, అనకాపల్లి,
యీ లైఫ్ ఎస్సూరెన్సు కంపెనీ తరపున గంజాము, విశాఖ
పట్నం, గోదావరి, కృష్ణ, గుంటూరు జిల్లాలకు చీఫ్ ఏజంటుగ
నియమించడమైనది.

సబ్ ఏజంటుగ పనిచేయదలచినవారు వైవారికి వ్రాసి
తెలిపికొన వలయును.

మద్రాసు
8-3-1930.

యస్. జీ. యస్. రివర్సు,
బాంచి మేనేజరు.

గాంధీమహాత్ముని సత్యాగ్రహము

మదరాసునందు బహిరంగసభ

మదరాసు, మార్చి 17:—గాంధీమహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడిన “సత్యాగ్రహమునకు” కాంతి నైవేద్యము సమకూర్చుటకు ప్రచార మొనర్చుటకును, వంగనాయకులను నేనుగుప్రగారిని నిర్బంధించి నందులకు ప్రభుత్వమువారి చర్యకు నిరసించుటకును శనివారము సాయంత్రము, చెన్నపురి యువజన సమితివారి యొక్కయు “యంగు ఇండి పెండెంటు పార్టీ” వారి యువ మాన్యము క్రిందను, మోక్షార్థ సమద్రవీతమున నొక బహిరంగ సభ జరిగెను. వి.ఎల్. కామ్రూగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షుడు కార్యక్రమమును ప్రారంభించుచు, ప్రస్తుతము మన దేశపు పరిస్థితులు, స్వాతంత్ర్యమును బడయుటకు పూర్వము ఈ జిల్ల వందు గల పరిస్థితులను బోలీయన్నుని నుడిచిరి. ఈ జిల్లదేశీయులు మిల్లరు కమిషను బహిష్కరించుటచే భారతీయులు నైపు నుకమిషనును బహిష్కరించిరి. కాని ఈజిల్లాలెగాక, భారత దేశమిప్పుడు, అద్భుతమున నూతనమార్గమును అలంబించి దౌర్జన్యరాహిత్యమును కాంతిసమరమును ప్రారంభించినది. గాంధీ మహాత్ముడు ప్రారంభించిన ఈ సమరము ఒక్క భారతదేశమున కేగాక ప్రపంచమునకంతయు గూడ, మోక్షదాయకము గా గలదు. ఇట్టి మహాసంగ్రామ మింతవరకు, ప్రపంచ చారిత్రమునం దెప్పుటకు గాంధీజీయు. ప్రపంచము పూర్వమునైనా భారతదేశమునైనా, అభ్యర్థమునైనా నాధారపడియుండలేనా యను విషయము ఈధర్మ సంగ్రామమున నిర్ణయము గావలసియున్నది. ఈ విషయమిట్టి యందు సంగ్రామ పరిస్థితులయందు ప్రతి భారతీయుడును, గాంధీ మహాత్ముని నాయకత్వము ననుసరించి తనధర్మమును నిర్వర్తించునని యున్నది. “మిగిలినవారు చేసేదగలే, మనము వెళ్లనక్కరలేదు” అను భావమును నడవలెను. ప్రతి భారతీయుడును, తనవిధిని నిర్వర్తించినపుడే స్వాతంత్ర్యమును బడయగలరు. 60 యేండ్ల ముదుసలి, ఏమాత్రము ప్రయాణము నకును ఓర్వజాలని గాంధీమహాత్ముడు వజ్రసంకల్పుడై ప్రతి దినమును తీవ్రమున ఎండలనైనను తక్కువేయక కాలిడకను ప్రయాణ మొనర్చుచు సత్యాగ్రహ మొనర్చుచుండగా మనము మనధర్మమును నిర్వర్తించుటకంటె అవమానకరమును విషయ ముండదు” అనిఅధ్యక్షులు నుడిచిరి.

బొంబాయి యువజనసమితి సభ్యుడుగ వేదాంతముగారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము భారతీయుల నెటుల దుర్బలుల నొనర్చినది యును అత్యుత్కణకుగూడ నశక్తుల నొనర్చినదియును వివరించి నైపును కమిషనుకు లాలా లజపతిరాయిగారివంటి భారతీయ నాయకు నెటుల నాహుతి యొనర్చినదియును, ప్రజానాయకులెటుల పోలీసు లాఠీదెబ్బలకు గురియొనర్చ బడినదియును తేల్చుటకుటచేరముల పేరిట ప్రభుత్వము ప్రజానాయకుల నెటుల నిర్బంధించుచున్నదియును వర్ణించి మానవ జన్మమెత్తి ఏప్రాణియు నిట్టి హింసల నొర్వదనియు భారతీయుల మహాత్ముడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహోద్యమమునందు తేరి తమ విరసనమును కార్యరూపమున గవ్యరూప వలెననియు హెచ్చరించిరి.

భాష్యం తిరువేంగడ నాయకర్ లక్ష్మణస్వామి ఈశ్వర అయ్యరు, శివరామయ్యగార్లు పిమ్మట ఆరవమనందు ప్రసంగించుచు తమిళరాష్ట్రము, సత్యాగ్రహోద్యమమున ముందంజ వేసి తమపేరును నిలువజెట్టుకొనవలెనని ప్రబోధించిరి.

ఎం. ఎన్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యగారు రుదకు ప్రసంగించుచు, విజయముచేకొనిగాని, ప్రాణములతో తిరిగిరాని గాంధీమహాత్ముడు ప్రతిజ్ఞ యొనర్చి బయలుదేరెననియు, ఆతని ప్రతిజ్ఞను నెరవేర్చి, మహాత్ముని జీవించేయుకై ప్రజల యందున్నదనియు నుడిచిరి. దాని నెట్లువయోగించెదరో తెలుపవలెనని ప్రశ్నించిరి. ఈ మహాసంగ్రామమున, మహాత్ముని తపశ్శక్తి సంపూర్ణవిజయము గాంచు ననువిషయము. తక్షణముకమిత దేశీయులీ మహాయుద్ధమున, జోక్యము కలిగించుకొనక చూచుచు భూరకొని పిమ్మట స్వాతంత్ర్యము మనవర్తివలె ననుభవించురా? తమిళదేశీయులిట్లు అవమానకరముగ ప్రవర్తించరు. అచిరకాలములోనే తమిళ రాష్ట్రము, సత్యాగ్రహోద్యమమున ముందంజవేసి, భారతదేశమున కంతయు, నాయకత్వమును వహించెదరని నమ్ముచున్నాము. పిమ్మట సభ ముగిసెను.

కతియవారు యువకులు సత్యాగ్రహ మారంభించు చున్నారు

గాంధీమహాత్ము డందుల కంగీకరించెను

ఆనంద్, మార్చి 16:—మకాం బోరియి:—కతియ వారు యువకులు వాలంటీరులను ప్రోత్సహించుచున్నారు. కతియ వారులో ధోలెరా అనుసమద్రపు శేవులకు. అచటకు వెళ్లి కతియవారు యువకులు ఉప్పును తయారు చేయుటకు నిశ్చయించిరి. ఇందులకు మహాత్ము డంగీకరించెను. అందువల్ల వీరు బయలుదేరుటకు సిద్ధముగా నున్నారు.

బాద్షాహీ తాలూకా 1,000 మంది వాలంటీరులను సస్లయి చేయును

మహాత్ముడు జలాల్పూరు తాలూకా చేరకమునుపే తయారగుదురు

మహాత్ముని సత్యాగ్రహ దేశము జలాల్పూరు తాలూకా చేరక పూర్వ మే బాద్షాహీ తాలూకా ప్రజలు వేయించి వాలంటీరులను సిద్ధపరచియుంచెదమని మహాదేవదేవాయిగారికి అభయహస్తమిచ్చిరి. గ్రామపట్టును, తలారీలును తమ యుద్ధోగములకు రాజీనామాల నిచ్చెదమని చెప్పిరి.

అహమ్మదాబాదులో సభ

అహమ్మదాబాదులో గతరాత్రి మజిలీలు కొఠారీ గారును అబాసు తాకర్తీగారును బహిరంగసభలో నుపన్యసించిరి. 45 మంది యువకులు సత్యాగ్రహ వాలంటీరులుగా చేరిరి. రు 525 లు వసూలుచేయబడిన. సభలో నొకవిన్న బాబుడు ఒక రాగిడబ్బును సమర్పించెను. ఆరాగిడబ్బు వీలమువేయగా రు 200-లు వచ్చెను.

కతియవారునుండి 27 మంది సత్యాగ్రహదళముగా సమర్పిత్తి ఆశ్రమమునకు వచ్చిరి. గాంధీమహాత్ముని ఆజ్ఞాసారము గా వీరు అహమ్మదాబాదు జిల్లాలో ప్రచారము చేయుచున్నారు.

వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీ

సత్యాగ్రహ సమర మంత్రివర్గము

కలకత్తా, మార్చి 16:—నేటి సాయంత్రము వంగ రాష్ట్ర కాంగ్రెసుకమిటీసభ జరిగెను. మహాత్ముని సత్యాగ్రహోద్యమమును యీ రాష్ట్రములోగూడ నడిపించుటకై సత్యాగ్రహ సమరమంత్రివర్గము ఏర్పరుపబడినది.

భాదీప్రసాదముయొక్క అధ్యక్షులగు సతీశచంద్రదాస్ గుప్తాగారును, అభియాశ్రమము తాలూకా ప్రభుల్లహూషాగారును ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈ ఈ సత్యాగ్రహ సమరమంత్రివర్గమువారు వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కమిటీయు త్రవవులనబట్టి గాక అఖిలభారత సత్యాగ్రహ సమరమంత్రివర్గమువారి యాజ్ఞల ననుసరించి ప్రవర్తించెదరు.

భూరివిరాళములు, ఏలూరు

శ్రీ తటవర్తి వీరరాఘవులుగారు భీమవరం ప. గో. జిల్లా ఈ మహానీయులు తమ కుమారుడు వెంకటరత్నంగారి వివాహసందర్భమున నేడు సదశక్తికట్నముల సమయమందు మేమో కొరకమందే మమ్ముల నావ్యసించి, మహదానందముతో మాగ్రామమున జమప్రదముగ జరుగుచున్న గోసంరక్షణ సమితికి రు 116, అన్నపూర్ణ వైద్య విద్యదాన సమాజమునకు రు 60, హిందూ యువజన సంఘమునకు రు 25, శ్రీ గాంధీ ఆంధ్రజాతీయ మహావిద్యాలయమునకు రు 20, కాశ్యప్త మాల ధనములక్రిందను, మహాత్మా గాంధీగారి సత్యాగ్రహోద్యమ విజయమునకు రు 50, వెరళి రు 271 లు ధర్మముగా నొసంగి, ప్రజలను ప్రోత్సహింపరచుచు ధన్య లయిరి మన ఆంధ్ర మహాశయిలకు యొకకపరచుచు శ్రీ వీరరాఘవులుగారికి మా కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనంబుల నర్పించుచు పరాత్పరడు వీరి కుటుంబమును సదా గాపాడి రక్షించు గాకయని కోరుచుంటిమి. సర్వజనులు యీవిధముగ తోడ్పడుదురు గాకయని విన్నయపూర్వకముగ కోరుచుంటిమి.

పసుమర్తి పురుషోత్తము, ఏలూరు అన్నపూర్ణ వైద్య విద్యదాన సమాజము ప్రసాదించుట. పైని 4 ధర్మసంస్థలలోను ధర్మకర్తలు.

బొంబాయిరాష్ట్ర యువజనసంఘ తీర్మానము

కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి రందరును సత్యాగ్రహ దళములో చేరవలయును

బొంబాయి రాష్ట్ర యువజన సమితియొక్క కార్య దర్శియును మెహరాల్ గారు యువ జన సమితి యొక్క వర్కింగ్ కమిటీ సభయందు దొక తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచోవుచున్నారు. ఈ సభ యీనెల 20 తేదీని అహమ్మదాబాదులో జరుగును.

వర్కింగ్ కమిటీ సభ్యులందరును సత్యాగ్రహమునందు వాలంటీరులుగా చేరవలయునని తీర్మానింపబడును.

నారిమనుగారును మెహరాల్ గారును బొంబాయినుండి దాఖానుకు వచ్చిరి. ఇక్కడకు చేరిన గాంధీగారిలో మాట్లాడుటకై నేట్ కన్సులేభాయి లాల్బాయిగారు అహమ్మదాబాదునుండి విచ్చేసిరి.

పూనాలో సభ

కమలాదేవి చటోపాధ్యాయనిగారి యువన్యాసము

పూనా, మార్చి 16:—పూనాలో బహిరంగసభ జరిగెను. కమలాదేవి చటోపాధ్యాయనిగారు అధ్యక్షత వహించిరి. ప్రాధేనరు కృష్ణపానిగారు ఉపన్యసించిరి. 50 మంది సభలో వాలంటీరులుగా చేరిరి.

స్వరాజ్య ఆశ్రమ ప్రతిష్ఠాపనము

చెరసాలల కేగినవారి కుటుంబసంరక్షణార్థము

కరాచీ, మార్చి 16:—కరాచీలో స్వరాజ్య ఆశ్రమము అనునొక ప్రతిష్ఠాపన స్థాపింపబడినది. ఈ స్వరాజ్య ఆశ్రమమునకు ప్రారంభోత్సవము దాక్షరు కిమ్మగారిచే జరుపబడెను.

స్వామి గోవిందానందుగారు యీ ఆశ్రమముయొక్క ఉద్దేశ్యమును వివరించి చెప్పిరి:—

జాతీయ ప్రచారకులను నియమించుటకును, దేశస్వాతంత్ర్యముకొరకై చెరసాలల కేగినవారి కుటుంబముల సంరక్షణము కొరకును యీ స్వరాజ్య ఆశ్రమము ఏర్పరచబడినది. కాబట్టి ప్రజాసేవకు లయినవారిందరును యీ ప్రతిష్ఠాపనకు ధనసహాయ మొసంగవలెను. ఇట్టి ఆశ్రమములందు రాజకీయ వాయకులు చేరి కాంగ్రెసు ఉత్తమప్రచారకము సత్యాగ్రహమును చేయవలయును. అట్టివో దేశసేవకులు కట్టుదిట్టముగా పనిచేయుటకు వీలగును.

ఉదయము 10 గంటలకు కలీక్తి నాహీలు ఆవరణలో జాతీయపతాకము ప్రతిష్ఠింపబడినది.

సింధు కాలేజి విద్యార్థుల నాయకుడగు గోపాల్దాసు లాల్వాసి కిమ్మగారికి విం దొసంగిరి.

ఇట్టి ఆశ్రమములు దేశమంతటను అవసరమై యున్నవని కిమ్మగారు చెప్పిరి. (ప్ర. తె.)

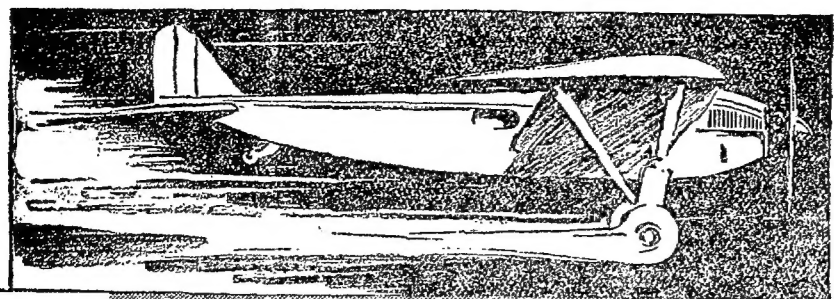
బాలగంగాధరతిలక్ పుస్తక భాండగారము

వివాహకట్నములు

శ్రీయంత తూనుగుంట పున్నయ్యగారి యింట్లో రు. 4-0-0 లు, దీవి లక్ష్మణాచార్యులుగారి యింట్లో రు.2-0-0లు, కొనరాజు లక్ష్మణస్వామి చాదరిగారి యింట్లో రు.2-0-0 లు యిచ్చి వారియొక్క భావాభిమానమును వ్యక్తించినందులకు గ్రంథాలయ కార్యనిర్వాహక పక్షమువారి తరపున నావందనములు. అందరు యిట్టి అభిమానమును చూపవలెనని కోరుచున్నాము.

పెదపులివర } కాంధూరి సీతారామయ్య, కార్యదర్శి. డి. 14-3-30 }

11-3-30 వ తారీఖున రాత్రి 9 గంటలకు, దీవి తాలూకా, ప్రోపాగేండ్ల, బండారు వీరవెంకట అయ్యుల రామ రావుగారు, మా పెదకళ్లపల్లి గ్రామములో ఒక గొప్ప పెంపరెన్ను ప్రోపాగేండా మీటింగు చేసిరి. మీటింగుకు చాలమంది జనులు వచ్చిరి. మీటింగు, అర్జు పానకాలుగారి ప్రసాదించు పిప్పకొండ, చాల పుత్సహముతో జరిగెను. (ఒకరు)

వేగము స్టీమ్ లైన్ పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్ లో త్వరితముగ వ్రాయనగును

క్రలము ముంచుటవలన ఆలోచన తగ్గి చేతికి బహుళ గల్గును. ఈ వేగముగ వ్రాయుపద్ధతి నవలనభించును. నేడే మీ దుకాణా దారుని నద్దకు నల్లి పార్కర్ కలమును మానును.

పాల్గొనుచు చివర భాగము మెత్తగ యుండి కాగితముపై త్వరితముగ వ్రాయుటకు విలుగనున్నది.

పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్ "ఎక్కువ ఒత్తిడి" లేకనే నీరా వేగముగ వ్రావించును. క్రమలేక చాలనేపు వ్రాయనగును.

సామాన్య కలములకంటె 240/0 ఎక్కువనీరా పార్కర్ కలముండు పట్టుటయేగాక, తేలికగలదై వివిధమాదిర్లలో నుండగలవు.

సమృద్ధమైనదానికొరకు "జి. ఇ. ఓ. యస్. పార్కర్ డ్యూఫోల్డ్" పేరును గమనించుడు.

డ్యూఫోల్డ్ యస్ ఆర్. రు 25/-
" " జి. ఇ. ఓ. రు 18/-
" " తేడీ. రు 18/-

పంపకదారు:-

Dodge & Seymour Ltd.,
Bombay, Calcutta,
Madras, Delhi
Lahore, Karachi.

AUTHORIZED PARKER SERVICE STATIONS

M. HUSSON All & sons, Bunder Street, Madras Jalal sons, Rattan Bazar Road, Madras

Parker Duofold

సంయుక్తరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్య నిర్వాహకవర్గసభ

మహాత్ముని యుద్ధమునుసకు సంపూర్ణముగా
తోడ్పడుటకు నిశ్చయించుట

భూమిసింధులను నిరాకరింపవలెనను సూచన

(శ్రీ వైస్, తంజివర)

అలహాబాదు, మార్చి 15:- సంయుక్తరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభవారి అవసరసమావేశమునందు ఈ క్రిందితీర్మాన ముమోదించబడినది.

భారతదేశముయొక్క మహానాయకుడగు గాంధీమహాత్మునిచే ప్రారంభింపబడిన స్వాతంత్ర్య సత్యాగ్రహము నీసభ వారు మనఃపూర్వకముగా నాహ్వానించుచు తదుద్దేశ్యమునకు అన్నివిధముల సాయముచేయుటకు నిశ్చయించుచున్నారు. కావలెనని కాసనోల్లంఘనము చేయువారికంటె ముందు కారాగారమునకు పంపబడిన క్రియత వల్లభభాయి పటేలుగారికిని కారాగారమునకు బోసన్న క్రియత నేకానప్తాగారికిని ఈ సభవారు తమ మనఃపూర్వకాభినందనములను దెల్పుచున్నారు.

సత్యాగ్రహసంఘము

ఈ రాష్ట్రీయమునందు సత్యాగ్రహోద్యమము సులభసాధ్యముగపట్టు చేయుటకును, అవసరమైనప్పుడు తన చర్యకై కొనుటకును ఈసభవారు ఒక ఉపసంఘమును స్థాపించుచున్నారు. ఈసంఘములో క్రియత గణేశశంకర విద్యార్థి (కార్యదర్శి) శ్రీ ప్రకాష్, క్రియత శ్రీకృష్ణదత్ పతివాలి శ్రీ జనహర్లాల్ సెహ్రా, క్రియత రాఫీఅహమ్మద్ కిద్వాయ్ గారలుందురు.

సత్యాగ్రహము

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారి స్వంత అజమాయిషీ ని ప్రత్యేకస్థలములందు ఉప్పుచట్టమునకు సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపబడినది. తాలూకాజిల్లాసంఘములను వ్యక్తులను గూడ నిట్టి సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవచ్చును. ప్రత్యేకస్థలములందును యితరప్రదేశములందును సత్యాగ్రహ మెట్లు ప్రారంభింపవలెనో సత్యాగ్రహసంఘమువారు సలహాలను జారి

చేయుదురు. సత్యాగ్రహ కాంతిసైనికులను చేర్చుటయందును సత్యాగ్రహము చేయుటకై దేశప్రదేశములు తిరియున్న వోకను గొనుటకును జిల్లాసంఘములు ఆప్రయత్నములై యుండవలెను.

భూమిసింధు నిరాకరణ

ఎచ్చటవీలైన నచ్చట భూమిసింధు నిరాకరణకై యేర్పాటులను గావించుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు సత్యాగ్రహసంఘమున కధికారమిచ్చుచున్నారు. భూమిసింధును నిరాకరించువో మొదట నే యేభాగములలో సిస్టుమొచ్చుచేయబడినవో ఆసిస్టును నిరాకరించుటకును యిప్పటి వన్నులభారమును తగ్గించుటకును సత్యాగ్రహము ఉద్దేశింపబడవలెను.

సత్యాగ్రహనిధి

స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాటమును తీవ్రముగా కొనసాగించుటకుగాను ద్రవ్యమునకై సత్యాగ్రహనిధియను ఘంతును సంఘమువారు యేర్పాటు చేయుచున్నారు. ఈనిధికి రాష్ట్రీయములందు ద్రవ్యసహాయము చేయవలెను. సత్యాగ్రహమునందు స్వయముగా పాల్గొనలేనివారు ఈనిధికి ద్రవ్యమునై నను సమకూర్చువలెనని మేము కోరుచున్నాము. ఈనిధి సత్యాగ్రహసంఘమువారి వశమున నుండును.

మహాత్ముని అరెస్టుచేయుచో?

సత్యాగ్రహోద్యమ నాయకుడగు గాంధీ మహాత్ముని అరెస్టుచో నీరాష్ట్రీ ప్రజలందరు సంపూర్ణముగా హితాశము చేయవలెననియు, సత్యాగ్రహ దళములో చేరి మహాత్ముని ఉద్యమమును జయప్రథముగనట్లుగా కొనసాగించవలెననియు సంఘమువారు కోరుచున్నారు.

కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి ప్రకటన

సంయుక్త రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘమువారి కార్యనిర్వాహక వర్గముచే నీక్రిందిప్రకటన గావించబడినది:- తొమ్మిది సంవత్సరములనాడు ప్రభుత్వమువారు ఈరాష్ట్రీ ప్రజలపై సవాలు గావించి యుండిరి. మన రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘమువారు ఆసవాలును అంగీకరించిరి. చరిత్రాత్మకముగ నాసమయమున నీరాష్ట్రీ ప్రజలు ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటించి యెట్లు పోరాడిరో, ఎట్టి ధైర్యోత్సాహములతో స్వాతంత్ర్యమునకై కృషి సలిపియుండిరో భారత ప్రజ లెరుంగని విషయము కాదు. వేనవేలయువకులు, కాంతిసైనికులు నీప్రయత్నమునందు పాల్గొనిరి. విదేశ ప్రభుత్వమును తిరస్కరించుటకును, భారత స్వాతంత్ర్యోనిధికై యెన్ని కష్టములనైన నొందుటకును ప్రజలు వెనుకలేదు. ప్రభుత్వమువారి దీక్షలనుడంచ జాలకపోయిరి. వీరిని లొంగదీయుట వారి కశక్యముయ్యను.

మహాద్యమ నాయకుడు సహాయనిరాకరణము నాపుచేసినమీదటనే మనము ఉద్యమమును విరమించితిమి. అప్పటినుండియు మన రాష్ట్రీయములు స్వాతంత్ర్యపోరాటము నత్యుత్సాహముతో సాగించిరి. వారు ఉరికంటములకు వెరవలేదు. చెరసాలలు వారికి భీతిగొలపలేదు. స్వాతంత్ర్యమహామంత్రమును పునఃపునః ఉచ్చరించుచు, కోమలచంద్రికాసదృశము లగు చిరునవ్వులు ముఖపద్మములయందు తాండవింప నీపాటలు స్వాతంత్ర్య దీక్షాపరతంత్రులైరి. ఇదిగో! భారతమాత మరల తనపుత్రులను, పుత్రికారత్నములను చేతులెత్తి యాహ్వానించుచున్నది. పృథ్వీయ వేదనాభరముచే గాసితి, రోదనముగావించుచున్న తల్లిపార తంత్ర్యమును బాప చనుదెండు. మరల మహానాయకుడగు గాంధీమహాత్ముడు సర్వసేవాధిపత్యమును స్వీకరించినాడు. మరల స్వాతంత్ర్యసైనికులు కాంతిసైన్యములో చేరి భారతజాతీయ పతాకతమ్మ నవరతము రక్షించుచుండ తల్లిపార తంత్ర్యమును బాప బ్రయత్నించుచున్నారు. ఈప్రయత్నమువలనిఫలితములను చక్కగా గుర్తెరింగి స్వాతంత్ర్య పోరాటమును మన మాహ్వానించుచున్నాము. భారతదేశమునకు సేవచేసెదమని బాసబయినరించి జనవరి 26 తారీఖున ఇతర రాష్ట్రీయములతోబాటు మనము గైకొనిన పవిత్రముగ వాదానమును మరల నీసమయమున దృఢపరుచుచున్నాము. ఏది వచ్చిన రానిండు. సంపూర్ణవిశ్వాసముతో మన మాద్రుజ్ఞును పాలించవలెను. సమయమున కుచితమైనట్లు సంచరించి స్వాతంత్ర్యయోధులుగా చేరవలెనని మేము ఈరాష్ట్రీప్రజల నాహ్వానించుచున్నాము. మనరాష్ట్రీయములో ననేక చరిత్రాత్మకములగు యుద్ధరంగములలో ననేక సమయములందు భారతదేశముయొక్క భావియవన నిర్ణయింపబడినది. దౌర్జన్యరాహిత్యము విదేశీయ నిరంకుశ పరిపాలనముతో డీకొని సమరముచేయు రంగము లనేకములు ఈ వికాలముగ పుణ్యభూమియందుండుగాక. మనదేశీయులదైర్యోత్సాహములను, త్యాగదీక్షయు జాతీయోద్యమమునకు జయము సమకూర్చెదమ గాక!

మద్రాసు, వరంగల్, బెజవాడ, మొదలగు పట్టణములయందలి ధర్మవైద్యకాలయందు ను మారు 10 వేలమంది చంటిబిడ్డలకు వాడబడి ఆమోఘములైనగుఱముల నిచ్చియున్న బాలగుఱము వాడుడు. చంటిబిడ్డలకు దివ్యామృతము. నీసా 1 కి రు 1-0-0 డాక్టర్ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ మార్చి నెల 18-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

రియ్యనుబస్తాలు

మనుసు తెనాలిది ,, వ 48 కలన వ	12 0 0	13 4 0
నెల్లూరిది ,, డిల్ 42	18 0 0	19 0 0
భిల్లి ,, డిల్ 46	16 0 0	17 0 0
రా.లు రా. 164 బస్తా 1-1	8 0 0	8 12 0
గువ్వలు ,,	19 0 0	20 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-1 ర 205	12 12 0	14 0 0
నెల్లూరి ,, డిల్	16 0 0	17 0 0
నెల్లూరి ,, డిల్	14 0 0	16 0 0
మనుసు ,, డిల్	17 8 0	18 0 0
తలవలు ,, 195	7 4 0	8 0 0

3. నూనెపప్పులు

మనుసునూనె కా 1-1	110 0 0	118 0 0
నెల్లూరి నూ 1-1	14 0 0	19 0 0
మనుసునూనె కా 1-1	40 0 0	41-0-0
మనుసునూనె గానుగ కా 1-1	95	మనుసునూనె 91
అమలమ కా 1-1	92 0 0	96 0 0

4. చిల్లరపప్పులు

జాయనకపు కా 1-1	100 0 0	108 0 0
కూరకపు ,,	60 0 0	65 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) కా 1-1	98 0 0	108 0 0
ధనియలు ,, కా 1-1	28 0 0	28 4 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమంజు నూను 1-1 ర 40	48	
బెల్లము కా 1-1	28 0 0	49 0 0
అన్నాచక్కెర బస్తా 1-1	26 0 0	26 4 0
చింతమందు కా 1-1	28 0 0	28 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం కా 1-1	80 0 0	81 0 0
చురం ,,	24 0 0	24 0 0
రవ్వలు ,,	24 0 0	24 0 0

6. నూలు

నం 20 చెన్ని సింహంయూరే	6 5 0	
నం 6 ,, కలారి	8 10 0	
నం 24 ,, లాటి	8 4 0	
నం 40 బామ్మకు 10 పా	9 6 0	
నం 20 1/2 రబ్బలేడి	6 1 0	
నం 40 రాజీ	8 5 0	
నం 4 చెన్ని మసీద	8 4 0	
44 నాంజీ	4 12 0	

7. లోహములు

కండి 100 కులం 1-1	55 4 0	59 6 0
అంగార కులం 1-1	21 18 0	22 0 0
సవరన 1-1	18 12 6	
ఇత్తడి కా 1-1	240 0 0	248-0-0
రాగి కా 1-1	880-0-0	882-0-0

8. రంగులు

అతిపేలు క్విట్టరులూడు అతిజరయిక్ సింహంయూరూ		
,, నీలరంగు 1 రతి	0 10 0	
,, 14 రకులు	1 10 6	
,, 28 రకులు	1 0 9	
,, 55 రకులు	1 3 0	
,, 1 అందర	1 8 6	
రప్పిటుపాస్తుసాగ్ జోలెట్ అనగా (టర్కి-రెడ్డు)	8 4 0	
కాంగ్ 8 డి	1 0 0	
మి 4	1 2 0	

జాబులు

విద్యార్థిసమితి-బోర్డు ఉన్నత ప్రాథమిక పాఠశాల, మోవిదేవి (కృష్ణా)

ఈ పాఠశాలయం దెలిమిది తరగతులు ప్రభుత్వమోద మను బడసినవి. ఇం దుపాఠ్యాలు మిగుల శ్రద్ధతో బోధనా కార్యములను నిర్వహించుచుందురు. ఎనిమిదవ తరగతి విద్యార్థులలో మువ్వగు అవనిగడ్డ శంజీ నూళ్ళు డిప్రూటీ ఇన్స్పెక్టరుగారిచే పరీక్షింపబడి యోగ్యతాపత్రములను బొందిరి. వీరిలో ఒకరిద్ద రీవత్సరము పాఠ్యపుస్తకము ప్రయోగించుకు పర ఖాస్తును చేయనున్నారు. మరియు నిజీవల విద్యార్థిసమితి నెలకొల్పబడినది.

(ఒక విలేఖరి)

పశ్చిమకృష్ణామండల జాతీయోపసంఘము-బెజవాడ ఆంధ్రదేశము నందలి వివిధ మండలములం దప్పజే సమర సన్నాహములు జరుగుచున్నవి. పశ్చిమకృష్ణా మండలము నందు కాంతినైనికులుగ జేరి మహాత్ముల వారితోపాటు ఆవసరమైన ప్రాణార్పణము వలకు దౌర్జన్యరహితముగ పోరాడ సంకల్ప ముగల 18 సంవత్సరములకు తక్కువగాని వయస్కుల యొధు లెల్లరు వెంటనే బెజవాడ గవర్నరు కేటలోని జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యాలయమున కేటించి ప్రమాణపత్రమున సంతకము జేయ గోరుచున్నాను. వ్యవధిలేదు ఆలసించిన వారికి మహదవకా శము లభింపక పోవచ్చును. మన జిల్లావార లెక్కకు ఎచ్చట యెట్లు యుద్ధము ప్రారంభించునది ముందు నిర్ణయింపబడును. ఆఫీసు, బెజవాడ } కాట్రగడ్డ మధుసూదనరావు, 14-3-30 } వల్లభ సేని వేంకట్రావు, కార్యదర్శులు.

పునర్వివాహ మహోత్స వాహ్వనము స్వస్తి శ్రీ చాంద్రమాన కుక్ల నామసంవత్సర ఫాల్గుణ బ ౬ గురువారం (20-3-1930 సం॥) నూర్యోపయాది ర-గ్రామం లకు అనగా ఉదయం గం 9-35 నిలకు అనూరాధానక్షత్ర యుక్త వ్యవధిలగ్నముందు; నాకుమార్తె చిల్ల సామలకమ్మ, మల్ల రామవరం గ్రామం లి కంటిపూడి నుబ్బారాయచౌదరిగారి శ్రేష్ఠకుమారుడు వీరబసవరామచౌదరి బి. ఏ., గారికి ఇచ్చి ఏలూరులో శ్రీ రామకృష్ణ పిక్చర్ ప్యాలస్ హాలులో వివాహము జరుపు తుడు నిశ్చయింపబడినది, గాన ఏతచ్చుభముచూర్లమునకు బంధుమిత్రసహితముగా విచ్చేసి నధూవరుల నాకర్షించి మత్స్యత చందసతాబూలాదుల నైకొని మహ్యనందింప జేయ గోరుచున్నాను. వేలేడుగ్రామం, } గోగినేని సీతారామయ్యచౌదరి. నూజివీడుతాల్ }

చల్లదా సర్పరీతొటలు- నేలల జంక్షన్ 8 సం॥ అంటుమాడిచెట్టు, ఇళక భల అంటుచెట్టు బజార్ రు 7 1/2. నీమ, స్వదేశ తక్కిన భూమిస్త్రులు 24 దినుసులు రెట్ రు 2 1/2, 12 దినుసులు 1 1/2. ఆకాసుంటి పూలు మదకాన్ పడి 8 రు 2, చాట్టలూరి బజార్. Chandra Nursery. P. O. Sileru Junction

ప్రశ్న భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయు డ్డ రు. 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు రు. 0-4-0. ప్రశ్న వ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. వి. పి. 0-4-0 అవును. గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరు త్తణి. P. O.

ర సాయన చాయశాల

మేలైన గట్టి చాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు తయారుచేయడములో "ఇండియాలో" నెల్లను మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు.

అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నలీసుగా చిక్కును.

ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మారంగునూలు విని, మరి యితర రకములను ముట్టరు.

శాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

పురవాసి

130

మ డ క శి ర

మార్చి 10:-మ. రా. శ్రీ. నూర్యప్రకాశరావు బి. ఎ. (తహసీల్దార్) గారి అధ్యక్షతతో రసింద్రపతన మందిర ములో 9 వ తేది మ. రా. శ్రీ. జి. శేషశాస్త్రిగారు నాగరి కతనుగూర్చి యుపన్యసించుచు మన ఆధ్యులనాటిమండియు నున దేశమున నాగరికతాభివృద్ధి హేతువులను చూపి దేశచరిత్రాధా రముల బట్టి విదేశములలో యిది ఎట్లు పరిగణింపబడుచున్న దియు ఇప్పటి నవనాగరికతా ప్రపంచమున కపటప్రవృత్తియే నాగరికతా లక్షణముగా ఉండుటయు దానిని త్రికరణబద్ధిగా నడంచుకొనినగాని తొల్లింటి యాధ్యులయొక్క నాగరికతా గౌరవము రాజాలదనియు, దీనిని సంపాదించ ప్రనివారను యత్నింపవలెననియు నుడివరి.

మనదేశచరిత్రమున ఆధ్యుల ప్రతిభయంతయు పురుషార్థ దృష్టినిబట్టి జీవనము సాగించుటయే ముఖ్యలక్షణమై యుండెన ని శ్రీయుత నెంకటరావుగారు నుడివరి. మ. రా. శ్రీ ఎమ్ భాస్కరశాస్త్రి, కృష్ణమూర్తి పంతులుగార్లు వైవిచయముల ను బలపరచిరి.

ఉపన్యాసములందలి ముఖ్యవిషయములగూర్చి పలుకుచు అధ్యులు సభను ముగించిరి. కరతాళధ్వనులు చెలరేగినవిమ్మ ట సభికులు యింట్లకు వెళ్లిరి.

గతవారమున యాయూరి కోటలో తలారి పీఠిలో బీదలబోయవాని గృహము పరశురామప్రీతి నొందెను. వివాదాం శమేమనగా బావలలు నార్పబడుటకు సాధ్యముకాకపోవు టయు, గృహముదలియున్న రూ 80 లు. వెలగల యావు, రూ 80 వెలగల మేక భిక్షిభూతము లయ్యెను.

టి. పుల్లయ్య.

చల్లపల్లి వార్తలు

నేటికి శతాధిక గ్రంథములు రచించి మహాప్రఖ్యాతి వడ యుటయేకాక, పంచమవేద మనబరగు శ్రీమహాభారతగ్రంథ ము సంపూర్ణముగా నాంధ్రీకరించి "కవిసారస్వభాష" బిరుదము గాంచి శ్రీనాథమహాకవి వోత కనకాభిషేకము నంది కృతార్థు లైన మల్ల రాల్ల శ్రీ శ్రీకవిసారస్వభాష శ్రీపాద కృష్ణ మూర్తిశాస్త్రిగారు మా గ్రామము 10-3-30 తేది సాయం త్రము దయచేసిరి. 11-3-30 తేది సాయంత్రము 6 గంట లకు మా గ్రామంబునంగల పతనమందిమున బ్రహ్మశ్రీ వేమూరి శేషయ్యశాస్త్రిగారి యగ్రాసనాధిపత్యమున నొక సభ జరుప బడెను. తత్సమయమున శ్రీ శాస్త్రులవారు కవులు కవులబిరుద ముల గూర్చిన విషయములు తమ సహజ మృదుమధురవాక్కు ధారసంబుల సభ్యుల నమందానందరసముగల గావించిరి.

మరియు మా గ్రామంబున గల శ్రీమంతు రాజా హై స్కూలులో నాంధ్రపండితులకు శ్రీయుత దేవినేని నూరకవి గారిచే రచింపబడిన భగవదనుమత మను గ్రంథము నవలూకించి అందు కొన్ని పద్యములునదివి సభ్యులకు వినిపించి, వారి కవితా విమర్శనముం జేసి, అందుగల చిత్రణమునకు విస్తయమంది నూరయ్యగారికి చిత్రకవి యని బిరుదము నొసంగిరి. అంత నేతత్పాతకాలా ప్రధానోపాధ్యాయు లగు మల్ల రాల్ల శ్రీ వేమూరి జోగిప్పపంతులు బి. ఏ. ఎల్. టి. గారున, సహాయో పాధ్యాయులలో నొకరగు మల్ల శ్రీ శోమూరి నాగభూషణ రావుగారున, అగ్రాసనాధిపతు లగు బ్రహ్మశ్రీ వేమూరి శేషయ్యశాస్త్రి గారున కవిసారస్వభాషములంతవారు అను గ్రహించి దయచేయించిన యాచిరుదము కడుంగడు దగియున్న దని తమతమ యుద్దేశములను వెలువరించిరి. వివద మల్ల రాల్ల శ్రీ కాశీభట్ట నూర్యనారాయణమూర్తిగారి అభినందనములతో సభ ముగిసినది. అభినవ శ్రీనాథు లగు బ్రహ్మశ్రీ కవిసారస్వభాష శ్రీ పాదకృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారికి సర్వేశ్వరుడు దీర్ఘాయురాశోగ్య భాగ్య మొసంగుగాక యని భలంచెద.

పురవాసి

కల్లికోట-ఆటగడ యువరాజుగారి నామకరణమహోత్సవము

శ్రీకల్లికోట-ఆటగడ రాజాసాహేబును, ఎం. ఎల్. సీ. యును అగు శ్రీ శ్రీ శ్రీ రాజా రామచంద్ర మర్తరాజుదేవ్ బహద్దర్ వారి జ్యేష్ఠతనయుని నామకరణమహోత్సవదినం బైన యీనెల 13వ తేదీని శ్రీమా బుక్కపట్టణము - రామానుజయ్యగారు సభయందు జదివి సమర్పించిన నవరత్న మాలిక

అభ్యుదయపరంప-రాభివృద్ధిని జెంది
రాజార్యమడు యువ-రాజు వెలయు!
ఆయురారోగ్యభాగ్యదీపంపన్నుండై
రాజార్యమడు యువ-రాజు వెలయు!
సకలవిద్యలయందు - సమధికప్రజ్ఞుండై
రాజార్యమడు యువ-రాజు వెలయు!
ఆచంద్రతారార్క - మగుయశంబును గాంచి
రాజార్యమడు యువ-రాజు వెలయు!
శ్రీ. పార్వతీపరమేశ్వరయ్య - పరమకృపను
గాంచుండంగఁ బైపైని - ఘనతరముగ
ధీరుండై ధార్మికుండయి - లేజరించు
రాచకొమరుండు వెలగుత - రమ్యసరణి!
కేదారనాథుని-కృపచేత మీ కొక్క-
పుత్రరత్నము గల్గె - బొల్పు మీఱ!
దారసుతారుల - దగ బుజ్జగించుచు
రాణింపు మెల్లపు - రమణతోడ!
భోతనిరీతిఁ బ - రిభవిల్లు గావుత!
మీచిన్ని పాపడు - మేదినిశ!
శ్వకురుం డొ జలధికి - శ్వకురుం డై విలసిల్లు
విష్ణు వొసగుత - విభవములను!
రఘురామనకు జగ-త్ప్రణామమారుండు
రక్షకుండై నట్లు - రక్షి నిపుడు
పాలకోడెటికు-లాలంకరింపడు,
వేంకటకృష్ణరావ్ - విప్రవరుండు
హితవైద్య మొనరించి- హెచ్చైన శ్రద్ధతో
భవదీక్షగృహమున - బాటునడియె
పార్వతీరమణభ-వ్యాలయనిర్మాణ
సంకల్ప మతనికె - జూల గలదు
హిమకరనిభలేజ! - సుమతీరసమరూప!
వారివాంఛను దీర్చు - బ్రాహ్మణుడవు
తే. నామకరణోత్సవమునాడు - సేమ మొప్ప
జంద్ర శేఖరు శీతహ-త్సలదృష్టి
'బూర్ల చంద్రదే' వనియెడు - పూర్వనామ
మమరె బెద్దలచే నెంతో - యందుమగు
రామచంద్రాఖ్యభూపాల! - రమ్యశీల!
రాణిగారు మిగుల - రాణింపచుందురు
శివునిపూజలందు - కలమందు
ఆమెగారివలన - నాలయనిర్మాణ
మొనర నగు నటించు - వినీతి గలను.
శ్రీ. భవునిపూజలందు - భవునిసేవలందు
బుత్తెలాలనలందు - బొల్పుసాధ్య
గృహవైద్యునందు - గృహపురోహితునందు
నాదార్యమును జూపు - నతిసమన్న
దాసీజనులందు - దాసులయందును
గడు నాదరము జూపు - కల్పకాళి
సుజ్ఞానులందు - జుట్టాలయందును
మర్యాద జూపెడి - మహితచరిత
తే. "సరవి హరినాసరములందు - శ్రద్ధ గలిగి
సత్యనారాయణానంద-వరణదీక్ష
నలరుచుండెడి సచ్చిల" - యనంగ వింటి;
అట్టిగరితకు భవు డిచ్చు - నతులసుఖము!
క. బంగారుతోటయం దిడి
"రంగుగ నిద్రింపుమయ్య - రాజకుమారా!
సంగీతము బాడెద" మని
యంగన లూపంగ బాల - డలరెడుగాతన్!

సా|| 6-30 X|| బెజవాడ శ్రీ మర్గాకళామందిరము హాలులో సా|| 9-30 X||
19-3-30 తేది మాత్రము
ఈ ఫిల్ము న్యాయార్థమేరులు } బా డ్యే { బెజవాడ హాలును 3 జే క
త దేకదిక్షగా 2 సంవత్సరములు } దీక్షగా 3 దినములు చూడ
చూచి ఆనందించిరి. } తేరా?
15 లక్షల డాలర్లు వెచ్చించి 3 నెలలు పరిశ్రమచేసి సిద్ధపరచిన ఫిల్ము
20, 21, 22-3-30 తేదీలుందు
సు రా జ్ - డ డ్దా లా
తే క
అ స హ య శూ ర త్వ ము
విరల్ గారు ప్రధానపాత్ర ధరించెదరు

శ్రీ కాశ్యపగారి సుప్రసిద్ధకావ్యములు చూచితిరా?
కొలది ప్రతులు మాత్రమే కలవు, కొనవ్వరపడుడు!
వాల్మీకి { మానసికము లైన మార్పులను నిరూపించు సాటిలేని క్రొత్త నాటకము. శ్రీమన్నాగేశ్వరాంకితము. అఖిలరసాలవాలము. నిగూఢవిషయచర్చానిబిడీకృతము. చదువుకొలది చవులూరుచుండును. 1 రూ.
వసంతసేన { సంస్కృతాంగసాహిత్యసంప్రదాయసమ్మిళిత మైన ప్రాథమికకావ్యము. దేవరాజసుధీమణి గారి "కావ్యప్రశంస"యు, నడమడుటి వీరరాజుగారి "లఘుటీక"యు నమూనములు. 14 అ.
నీతికథాసంగ్రహము { సచిత్రము, సటిప్యము. విద్యార్థు లెల్లరు తప్పక పఠింపదగిన పుస్తకము. చిన్న చిన్న పద్యములు; చక్కని చిక్కని ధారాళమైన సులభతైలి. 4 అ.
అపూర్వసంఘసంస్కరణము { ఆంధ్రవాణి కథనవాలంకారము, అసన్యకభావప్రకృతినిబట్టి కన్న డములోనికి పరివర్తించబడిన "యద్భుతగ్రంథము". 12 అ.
చంద్రరేఖావిలాపము { వికటకవితావిరాజమానము. కూచిమంచి జగ్గకవి ప్రణీత హాస్యప్రబంధరాజము. "ఈ కృతికి సమముగా గృతి-నే కవులును జెప్పజాల రిది బిరుదము." 14 అ.
ఈ యెదు పుస్తకము లొకేసారి కొనువారికి పోస్తేజి చార్జీ చేయబడదు.
1930 మార్చిలోపల కొనువారికి రు. 8-8-0 కే పి. పి. చేయబడును.
ప్రకాశకులు: విశ ల్యా డి పో 4, ఆచారప్పన్ సందు బార్డిటపున, మదరాసు

శ్రీ. చిన్నారిపావడు - చిందులు ద్రోక్కచు
సరసకు వచ్చెడు - సమయమునను
దల్లి చేతులు సాచి - "తనయ! రారా, చిన్ని
కుట్ట! రారా" యంచు - గొమరు బిలువ
జిటునవ్వు నవ్వుచు - జిటుగజ్జె లండెలు
ఘుఘుల్లు రని మ్రోయ - గడు నడిగను
వచ్చి చేరున నిల్చి - వంచించి పరుగిడి
పకపక మని నవ్వు - భాగ్యశేఖ
తే. సొంపుఁ దిలకించి పులకించు - శుభసమయము
రాజదంపతులకు మీకు - రహిని గల్గె!
సోమ శేఖరుకరుణచే - శుభము లొదవు!
రామచంద్రాఖ్యభూపాల! - రమ్యశీల!
తే. "కల్లికోటకు యువరాజు - కల్లె నేడు
మనము భవ్యుల మైతిమి" - యనుచు బ్రజలు
రాచకుట్టని గనులార - జూచుచేడ్డ
గాచియున్నార లచ్చట - ఘనముడమన.
క. నానాదిక్కులనుండియు
నానావసుధలు లెల్ల - నయమున మీకు
నూనుడు గల్గుట కలరుచు
మానితలేఖాళి యనుప - మహి వర్ధిలుమా!
ఉ త్సాహ వృత్తి ము
మంగళంబు గల్గుగాత - మహితరాజశేఖరా!
అంగజసమరూప! మీకు - నగును భవ్యమంగళం!
బంగజజనకుండు మిమ్ము - ననవరతము ప్రాచెడుకొ!
మంగళాళి సతము రాజ-మాణవకున కయ్యెడున్ !!!

కావలెను
అమెరికాదేశపు గర్లానర్ పెట్రోలియం కంపెనీ
వారి కిరసనాయులు, పెట్రోలు నమూనకు గౌరవముగల శిల్ప,
సభా వీజంట్లు కావలయును. నగదు ధరావతుగాని లేక భవనం
తుని జామీనుగాని యివ్వగలవారు మాత్రమే, "జమీందారు
గారు" ఆఫ్ నరసారావు పేట, మకాం, గుంటూరు అని వ్రాసి
తెలిసికొన వలయును.

నూతన పుస్తకములు
ఈ క్రింది పుస్తకములు, ఆంధ్రుల నవీనాశయములు,
నూతనోద్దేశములును దెలుపుచున్నవి:-
కమలాక్షి, రాజేశ్వరి - నవలలు
చిత్రకథాపంజరి - 1-2 భాగములు - చిన్న చిన్నచిత్ర
కథలు దీనిలోగలవు.
ఇవి గాక, "ఇంగ్లీషువారి సంసారపద్ధతులు", "వ్యాసా
నతి", "హిందూసుందరీ బాలచరిత్రములును" గలవు. ఒక్కొక్క
దాని వెల 8 అణాలు. నలయువారు, ఏతద్గ్రంథకర్తయగు
రాయసం వెంకటేశుడు యం. యె. గారికి, గుంటూరు
వ్రాసికొనవలెను.

మదన కామేశ్వరి లేహ్యము 2
బలహీనులసాటి కల్పవృక్షము - మేహము, నిక్కాళ,
నిస్సత్తువ, శుక్లనవ్వు, అతిమాత్రము మొదలగునాటిని హరించి
మంచి బలమును, వీర్యవృద్ధిని, సంభోగశక్తి, సంతానమును గలి
గించును. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0.
పాలసుగంధి లేహ్యము - రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది
సవామేహము, మేహపాడలు, మచ్చలు, యితరచర్మరోగములు
కిర్రనొప్పులు, మొదలగునాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును
20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0. డి. పి. శర్మలు శేరు
పి. సి. పి. అండుకోఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేవీ-నెల్లూరుజిల్లా

ఆర్థరసాయనశాల 2
ముక్త్యాల (కృష్ణ)
ప్రశస్త మైనవి. గాత్రీయమైనవి. ఆయుర్వేద జామగ
ములు దొరకుచోటు. మీ కేమందు కానలసిననుమాకే వ్రాయు
డు. కేటలాగు ఉచితము.
మా యెన్నపురి వీజంట్లు -
శ్రీ. వి. శేషయ్య
58. 8/15 నల్ల తంబిడి, తిరువల్కేటి, మద్రాసు.

గాంధీమహాత్ముని స్వరాజ్యసత్యాగ్రహము

గాంధీజీని వెంటనే అరెస్టు చేసేదరను వార్తలు ప్రబలుట

మహాత్ముడు నేడుదయమున ఆనందునుండి నాపాకు బయలుదేరుట

మరికొందరు గ్రామాధికారులు రాజీనామానిచ్చుట

కాంగ్రెసు మహాసభాధ్యక్షుడు

పండిత జనహరలాలు

నెహ్రూగారు

బదాల్నరులో మహాత్ముని సందర్శింపదలచుట

ఈనెల 21 వ తేదీని పండిత జనహరలాలు నెహ్రూగారు అహమదాబాదులో నుండుట, దారిలో బదాల్నరులో మహాత్ముని సందర్శించి అటుపిమ్మటనే అహమదాబాదు వెళ్లుదరు.

ఆనందు చేరుట

దారిలో నొక దేవాలయమున ప్రార్థనలను సలుపుట

గాంధీమహాత్ముడు 16 వ తేదీ వర్ధాహ్ను ము బోరియా వినుండి బయలుదేరి సాయంకాలమున దారిలో నొక దేవాలయము కడ ప్రార్థనలను సలిపి రాత్రి 8 గంటలకు ఆనందుచేరెను. గ్రామమునకు రాగానే సరాసరిగా చాలోద్ధారు విద్యాసంఘ భవనమునకే వారు వెళ్లిరి. ఈసంఘమువారిక సాశ్రమాన్నత పాఠశాల రెసిడెన్షలు (హౌస్మాన్)ను జాతీయపద్ధతులపైని నడిపించుచున్నారు. వెనుక నిది గుజరాతు విద్యాపీఠమున కను బంధముగానుండ నుండెను. ఇప్పు డిది బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమున కనుబంధముగానున్నది. ఈసంఘమునకు ప్రెసిడెంటు వి. జే. పటేలుగా రధ్యక్షుడు. ఆనందులో జరిగిన బహిరంగ సభకు పదివేలమంది వచ్చిరి. అచటి వార్తకసంఘమువారు 500 ను, రత్నములవర్తకసంఘమువారు 2000 రూపాయలను సమర్పించిరి ఆసభలో మహాత్ముడు తెలిపెను. ఈ సత్యాగ్రహమునకు 7000 రూపాయ లుండిన చాలుననెను.

ప్రభుత్వమువారి యేర్పాటులు

కాంగ్రెసు పక్షమువారి అభిప్రాయము

“దొరతనమువారు సాల్పు ఆక్రమ నిబంధనలను సవరించి ఆ చట్టముక్రిందగల అధికారమును పోలీసు యుద్ధోగుల కొనసకటించిననే గాంధీమహాత్ముని ఉద్యమము ఉపేక్షింపబడ దగినదిగా దను విషయమును చారు గ్రహింపగలిగిరి స్పష్టముగ చున్నది. ఈరీతిగా తయారుచేయబడిన ఉప్పు మనఃపూర్వక లుపయోగించుట పనికిరాదు, గాన దొరతనమువారు తెలుస్తముగానె యుండురని యొక బొంబాయిపత్రిక వ్రాసిన వార్తయే నిజమైననుగూడ నందులన మహాత్ముని యుద్యమమున కెట్టి అంతరాయమును కలుగదు. గాంధీమహాత్ముని ముఖ్యోద్దేశము సత్యాగ్రహము నొనరించుటయే గాని కేవలము ఉప్పు తయారుచేయుటకాదు. సత్యాగ్రహము నందు దేశీయులు లక్షలకొలదిగా పాల్గొనునట్లు చేయుటనబట్టియే మహాత్ముని ప్రయత్న సాఫల్యతై ఫల్యములను నిర్ణయింపవలసి యుండును. ఈ క్రొత్త నిబంధనలను సమరద్రోహము నందు మాత్రమే గాక యితర స్థలములందుగూడ దొరతనమువారు చర్యనుజరుపగోరుచున్నారని స్పష్టముగచున్నది” అని కొందరు కాంగ్రెసువారు నిన్న 17 వ తేదిరి అందులో వెల్లుబిచ్చిరి.

సత్యాగ్రహభివృద్ధి

మహాదేవ దేశాయిగారితో సంభాషణ

“మొన్న 16 వ తేదీని నేను అహమదాబాదు ఆశ్రమమునందు సత్యాగ్రహదళ నియంతయును మహాదేవ దేశాయిగారి తో సంభాషించితిని.” అహమదాబాదు మండలమునం దిప్పటికి 200 మంది వలంటీరులు చేరిరి. వారిలో 80మంది కళాకాల విద్యార్థులు. వారికి పరీక్షలు దగ్గరబడుచున్ననుగూడ వారు సత్యాగ్రహ దళమున చేరిరి. వారు కళాశాలలను వదలుటకు కృతనిశ్చయము తైరనియే దీనివలన స్పష్టముగచున్నది.

విదేశీయుల సానుభూతి

విదేశీయుల పత్రికలవారు మాత్రమేకాక విదేశీయులలోని యితర ప్రముఖులుగూడ నీయుద్యమమునం దత్యధికమగు నా

దరమును కనబరచు చున్నారు. ఆమెరికా, ఇంగ్లాండు, నార్వే, స్వీడను, జర్మనీ, ఫ్రాన్సు మున్నగుదేశములనుండి పలు పురు ప్రముఖులు సద్భావమును వెల్లడించుచు మహాత్మునకు తేఖలను వ్రాసియున్నారు.

ఆశ్రమదృశ్యము

ఇప్పు డాశ్రమ మెట్లున్నదియును చూచుటకు 15 వ తేదీ తేనివారమునాడు నేను బయలుదేరి 16 వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయమున 8 గంటలకు ఆశ్రమమును చేరితిని. ఆశ్రమమునకు పోయెడుదారి నిర్మామవ్యముగానే కనబడెను. ఆశ్రమమునకు బయలుదేరినవారము మేమెదుగుమునుతప్ప మరెవ్వరు నాదారిలో కనబడలేదు. బండ్లు మోటారులు మున్నగున వెక్కడను కనబడనేలేదు. ఇదివరకు చెట్లకొమ్మలమీద మాత్రమే తిరుగుచుండెడి వానర కుటుంబము లీపుడు దారిలో నిశీగూడ నిర్భయముగ రాసాగెను.

విద్యాపీఠము

8½ గంటలకు విద్యాపీఠమును చేరితిమి. 4 రోజుల క్రిత మచట సందడి అత్యధికముగా నుండెను. నేడుగుమ్మమునద్ద నాడు కొనుచుండిన బాలు రిద్దరుతప్ప మరెవ్వరును కనబడనేలేదు. 8½ గంటలకు నేను మహాదేవ దేశాయిగారి గదిలోనికి వెళ్లితిని. అప్పు డతడు రాట్టమును త్రిప్పుచుండెను. అతనికి కార్యభార మత్యధికముగానే యుండెను. దయతో నైదునిమిషములనేపు నాతో సంభాషించెను. అంతలో వృద్ధుడగు యిహంసాహెబు గా రచటికి వచ్చెను. ఇతడు డక్షిణాఫ్రికాలో మహాత్మునకుసహకారిగ నుండెను. ఆశ్రమ మిప్పు డెటులున్నది? అని నేనడుగ గా మీరే స్వయముగా చూచిరంచని దేశాయిగారినిరి.

అంతటనేనీవలకువచ్చితిని. ఇప్పుడాశ్రమమంతయు స్త్రీపరిశీలన క్రిందినున్నది. అపరిచితులగు కొందరు బాలురును ఒక మధ్యవయస్కుడును తప్ప పురుషులు మరెవ్వరు నవట కనబడలేదు. పవిత్రముగ సుబర్మతీతీర్థమున గాంధీజీ గది సమాపమునం దిప్పుడుగూడ ఎట్లు నీటియంత్రము (పెరిషియను పీల్)కడ పనిచేయుచున్నవి. గాని ఆ నీటినిపుడు స్త్రీలే కాలువలగుండ నడిపించుచున్నారు. ఒకయువతి కాబేజీతోటచెంత నిలచి మరియొక యువతి చేయవలసినవని బోధించుచుండెను. కొందరు గదులను, పాకశాలను, స్నానములగదులను, యితర ప్రదేశములను గుభ్రపరచుచున్నారు. మరికొందరు నీళ్లతీసుకొని పోవుచున్నారు. మరికొందరు ఖద్దరులెక్కలను వ్రాయుచున్నారు. భోజనశాల ఆవరణలోనికి నేను వెళ్లునకి మధ్యమమునుగలదానివలె కనబడుచున్న ఒక స్త్రీ శృంగారకట్టును చేబూని క్రొత్తవారికి వారి పనులను తెలియజేయుచుండెను. ఆమె హస్తమునం దా పరిమార్చిన సాధనమే లేకుండినదా ఆమె యొక వైద్యశాలలో ప చారి టి (హాస్పిటలు మాట్ర ను) యని యే భావింపవలసియుండెను. ఆమెయే మీరాబాయి. ఆంగ్ల దేశీయుడగు అడ్మిరలు నేడుగారి కుమార్తె. ఆమెయే యిప్పుడు గాంధీజీ స్నానమునందు ఆశ్రమాధికారిణిగానున్నది. ఆమె స్వయముగా సాఫలమునంతనుభ్రపరచుచున్నది. సందులలోనున్న సాలెపురుగుగుల్లనుగూడ తీసివేయుచున్నది. అనవసరములగు మేకులను వానికి తగులొగిని ప్రేరడుచున్న దారములను తీసివేయుచున్నది. విరిగిపోయిన రాట్టములు మున్నగు సామానులను కొట్టుగదిలో పడవేయుచున్నది. యీ పనిలో తక్కిన స్త్రీలుగూడ నామెకు తోడ్పడుచున్నారు.

అప్పుడు నేనే సాహసించి ఆమె చేంతకేగి నమస్కరించి “ఇప్పుడు ఆశ్రమాధికారమునంతయును మీ పైననే పడెనా”? అని అడిగితిని.

“ఇదిగో యిట్టి పనులన్నిటిని నేనే చేయుచున్నాను. నారాయణదాసుగారు నాకు తోడుగానున్నారు. ఇది ప్రబలమగు బాధ్యత. అదిగో ఆ చటదుగ్ధ పరిశ్రమశాల యున్నది. మరికొన్ని రోజులలో ఆ పనినిగూడ మేమేమాడవలసియుండును. పాలుపితుకుట, ఆవులకు మేతపెట్టుట మున్నగు పనులన్నిటినిగూడ మేమే ఆనగా యిచటనున్న స్త్రీలే చేయవలసియుండును.” అని ఆమెయనెను.

“నిజమే యిదివర కీయాశ్రమమునందుండ 100 మంది పురుషులలోను యిప్పుడు 7, 8 మందిమాత్రమే కలరని యిప్పుడే దేశాయిగారు నా కెరిగించిరి. ఇది భారతదేశపు స్త్రీస్వాతంత్ర్యోద్యమము.” అని నే నంటిని.

“బొంబాయి ఆంగ్ల దేశమునందలి స్త్రీస్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు, మా యుద్యమమునకు ఒక్కసత్యాగ్రహముమాత్రము కల

దు. మహాత్ముని ఆశ్రమములను కొనసాగించుటగానే మహాత్ముని ఉపదేశజ్యోతి ప్రకాశవంతముగా వెలుగునట్లు చేయుటలోను మాత్రమే మే విచట పురుషులతో సమానస్వాతంత్ర్యమును కొరచుచున్నాము.” అని ఆమె నుడివెను.

అచట 12 గురు స్త్రీలు కలరు. వారిలో యిద్దరు వంగ రాష్ట్రమునుండియును, ఒకరు అలహాబాదునుండియును, ఒకరు లాహోరునుండియును, అయిదుగురు ద్రవిడరాష్ట్రము (టమిలనాడు) నుండియును, ఒకరు కేరళము (మలబారు) నుండియును వచ్చిరి. వా రందరును 20 ఏండ్ల ప్రాయములవారే. వారు వలంటీరులుగా చేరుట కే పరుగిడి వచ్చిరిగాని మహాత్ము డందుల కిప్పుడంగీకరింపవందున మీరాబాయిగారి ఆదరణచేత వారు మానవసేవను చేయగలగుచున్నారు.

15 వ తేదీని అహమదాబాదులో అబ్దుసు త్యాజ్జీగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది. ఆసభకు 7000 మంది వచ్చిరి. ఆసభలో వైన పేర్కొనబడిన ఇహంసాహెబుగా రుపస్థసిం చిరి. 500 రూపాయలు వసూలైనవి. ఒక పనిబాలకుడు ఒక కానీ నిచ్చెను. దానిని వేలము పాడగా నొకరు 200 రూపాయ లకు కొనిరి.

* * * *

ఖరగ్ బహదరుగారు

వలంటీరుగా చేరుట

దౌర్జన్యపద్ధతిని త్యజించి అహింసా విధానము

నవలంబించుట

రాజకుమారియును నేపాళ దేశపు యువతిపట్ల దుర్మీతిగా వర్తించిన హీరాలాలు అగర్యాలా అనునతనిని వధించినందు లకు ఖరగ్ బహదరుకు కఠినశిక్ష విధింపబడెను. పిమ్మట రాజ ప్రతినిధి యితనిని త్రిమించినందున విడుదల చేసిరి. ఇతడు నేపాళదేశీయుడు. నిన్న 17 వ తేదీని నేను ఆనందులో నితనితో సంభాషించితిని. నేను వెళ్లునకి కతడు రాట్టమును త్రిప్పుచుండెను.

“అహింసయే ప్రధాన ధర్మముగా గల యీసత్యాగ్రహ దళమునందు మీరెటుల చేరిరి?” అని నే నడిగితిని. “192౬ లో నేను 4 నెలలు సుబర్మతీ ఆశ్రమమునం దుంటిని. కావున అహింసా సిద్ధాంతము నాకు నూతనముకాదు. నేను దాని నతిక్రమించవలసి నందులకు నాకంటె నధికముగా చింతించుచున్న వారు మరెవ్వరునుగూడ నుండరు” అని అతడనెను.

అతడు చెన్నపురి యువకునివలెనే కనబడెను గాని నే పాళయువకునివలె కనబడలేదు. 1927 లో జరిగిన దౌర్జన్యవిషయమును స్మరించుటగూడ నతనికిపుడు దుస్సహముగనే యున్నది.

“నే నింతకుపూర్వమే మొదటి సత్యాగ్రహదళమునందు చేరదలచితిని గాని యిప్పుడు ఆశ్రమములోనున్నవారిని తప్ప యితరులను మహాత్ముడు చేర్చుకొనడని పత్రికలలో ప్రకటింపబడినందున నేను సంశయించితిని. ఇతరులనుగూడ చేర్చుకొనుచున్నారని నాకు తెలియగానే నేను మహాత్మునకు వ్రాసితిని” “రెండవదళమున నీవు చేరవచ్చును” అని మహాత్ముడు నాకు వ్రాసెను. నేను యీ నెల 10 వ తేదీనే డేరాదూను నుండి బయలుదేరితిని; గాని 12 వ తేదీకి అహమదాబాదు రాబాలక పోతిని. అవల నేనీ మొదటిదళమునందే చేరటకు 14 వ తేదీని నాకు మహాత్ము డనుమతిసాగెను. నేను మహాత్ముని దర్శించినపుడు “నీకు అహింసయందు దృఢ విశ్వాసము కలదా?” అని మహాత్ముడు నన్నడిగెను. “నాకు దృఢవిశ్వాసము కలదు.” అని నేను తెలిపితిని. మహాత్ముడు నామాటయందు విశ్వాసముంచి మరల యెట్టి ప్రశ్నలు నడుగకుండనే నా కనుమతి నొసగెను. ఈరీతిగా నన్ను మహాత్ముడు మరల నుద్ధరించినందులకు నాకుగల కృతజ్ఞతను నేను మాటలతో వెల్లడింపజాలకున్నాను” అని అతడనెను.

భారతీయపత్రికలు తనకు చేసిన సహాయమున కితడు అధికమగు కృతజ్ఞతను వెల్లడించెను. ఇతని వయసు 25 ఏండ్లు.

* * * *

వీరమాగరితో సత్యాగ్రహ

ప్రచారము

మణిలూలు కొఠారీగారి ప్రచారము

గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి మణిలూలు కొఠారీగారును అహమదాబాదు యువక సంఘ కార్యదర్శి పురోహితు మేహతా గారును కథియవాదు యువకసంఘ కార్యదర్శి మణిలూలు బూచాగారును 16-వ తేదీ మధ్యాహ్నము వీరమాగముకేరి. వారికి రైలు

వైద్యమునందు గొప్పయూరేగింపుతో పట్టణమునకు గొనిపోయిరి. 16-వ తేదీ సాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగినది. 5000 మంది వచ్చిరి. ఆ సభలో కొద్దిగారును ఉపన్యసించిరి. 10 మంది వలంటీరులు చేరిరి. 52 రూపాయలు వసూలైనవి.

జలల్పారు వెళ్లవరకును మహాత్ముని కెట్టినిరోధమును కలిగింపరని నిన్న అహమదాబాదులో తెలిసినది. ఇది రూఢి వార్తయనియు తెలిసినది. (హిందూ ప్రత్యేక విలేజురి.)

* * * *

ఆనందులో వలంటీరులు వ్యాధిగ్రస్తు లగుట

ఏదియెట్లునను వారు మరల వెనుకకు

పోగూడదని మహాత్ముడు తెలుపుట

ఆనందులో ఒక వలంటీరుకు మహాచిక్కు కనబడినది. "అతనికి స్వస్థత కలుగువరకును అతనిని ఆనందులోనే వుంచవలెను. ఏది ఏమిట జరిగిననుగూడ నతడు మరల అహమదాబాదు వెళ్ల గూడదు" అని మహాత్ము డాజ్ఞాపించెను.

స్వగ్రామమునకు వెళ్లుట కనుమతి నియ్యకపోవుట

ఒక మహాత్ముడియ వలంటీరు బహోదాలో నున్న తన యింటికివెళ్లి తిరిగి నిన్న 17 వ తేదీ సాయంకాలమునకు ఆ నందు వచ్చిజేరవనని మహాత్ముని కరిగించెను. "ఇప్పుడు నీవెటు ల వెళ్లేదవు" అని మహాత్ముడు నడిచెను. అనుమతి నియ్యలేదు.

రాజీనామాలు

ఆనంద తాలోకాలోని సదేశ్వర గ్రామాధికారియును 7 గురు మటాదారులును ఆనందుగో నొకరవనియాయును రాజీనామాలిచ్చిరి. మహాత్ముడు నాపాకు వెళ్లగానే వారు విన్నవించెదరు.

క్రొత్తగా ఇద్దరు వలంటీరులను చేర్చుకొనుట

బాతీయ కళాశాల ప్రిన్సిపాల్గు కాకాకల్లెగారి కుమారుడు కంకరల్లెగారు, ఖరగుబహద్దరును మొదటిదశ నందు మహాత్ముడు చేర్చుకొనెను. ఖరగుబహద్దరు 18-వ తేదీకి అహమదాబాదువచ్చెను. జలనవాలాబాగు మహామరణమున పాల్గొనినందులకు ప్రాయశ్చిత్త మొనరించుటకే నే నీమొదటిదశ మున చేరగోరుచున్నాను. అని ఖరగుబహద్దరు మహాత్మునకు విన్నవించగా మహాత్ముడనుమతించెను. అతడు మటారులో వలంటీరుగా చేర్చుకొనబడెను. నిన్న వలంటీరులందరను ఆనం దులో విక్రొంతిని గోరిరి. వారు నూలువడుకుచుండిరి. మహా త్ముడు కొద్దిగా బడలియుండెనేగాని మరేమియును లేదు. మహాత్మునకు కీర్తనోత్సవవ్యాధి కలిగిననువార్త నిజముకాదు.

నాపాకు బయలుదేరుట

నేడు 18 వ తేదీ ఉదయమున సరిగా 6 గంటలకు మ హాత్ముడు మున్నగువారు ఆనందునుండి నాపాకు బయలుదేరిరి. ఆనందుకు నాపా 8 మైళ్లదూరమున నున్నది. మహాత్ముని అరె స్టుచేయగానే ఆనందునుండి 20 మంది వలంటీరులను మొదటి జతగా పంపుటకు చకోద్వారు విద్యావంశమువారు నిశ్చయించిరి. 20 మంది వలంటీరులను యిదివరకే చేరిరి. ఇంకను హెచ్చుమంది చేరదరు. (ఆ. ప్రె.)

మహాత్ముడు నాపాను చేరుట

20 గ్రామముల గ్రామోద్యోగులు

రాజీనామాల నిచ్చుట

నేడు 18 వ తేదీ ఉదయమున 8 గంటలకు మహాత్ముడు నాపా చేరెను. ఆనందునుండి నేడు ఉదయమున 6 గంటలకు వారు బయలుదేరిరి; గాన రెండుగంటలలోనే నాపా చేరిరి. ఆ చటి మునిసి పాలిటి వారు వీధులను బాగుగా తడిపించిరి. పట్టణము మామిడాకుల తోరణములు మున్నగు వానితో నలంకరింపబడెను. ప్రజలు రోడ్డు కిందప్రక్కలను బారులుతీరి కాంతముగా నిలచి యుండిరి. నాపాలో మహా త్ముడియులే మిక్కిలి హెచ్చుగా నున్నారు. వారందరును గూడ స్వాగత మొసగుటలో పాల్గొని మహాత్మునకు పుష్ప హారములను సమర్పించిరి. వలంటీరులలో ముగ్గురికి ఇబ్బుగా నుండుటచే వారు ముగ్గురును మాత్రము బండిలో నెక్కివచ్చిరి. నేడు సాయంకాల మిటనుండి బయలుదేరి యింటికి 4 మయ్యల దూరమునందున్న బోర్నదుకు వారు వెళ్లెదరు. బోర్నదుతాలూకాలో యిరువది గ్రామములలో గ్రామోద్యోగులందరునుగూడ రాజీనామాల నిచ్చిరి.

16 వ తేదీనుండి ఒక పోలీసుదళము బోర్నదులో నుంచ బడెను. జిల్లా మేజిస్ట్రేటును పోలీసు నూపరింపెండెంటును తరుచుగా నచటికి వచ్చిపోవుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయిలో అరెస్టులు

పోలీసువారి ఉత్తరువును తిరస్కరించుట

బొంబాయిలో ఉపన్యసించునూడవని పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు చేసిన ఉత్తరువు నుల్ల ఘించి నిన్న సాయంకాలము బహిరంగసభలో నుపన్యసించినందుకు బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాం

గ్రెసు సంఘమునందలి కార్మికోపసంఘ కార్యదర్శియగు సి. కె. నారాయణస్వామిగారిని, ఒకామసీ అను పేరుగల వర్తకుని ఆసభలోనే అరెస్టుజేసిరి. బొంబాయి రాష్ట్రీయ సత్యాగ్రహసంఘములోను గూడ నారాయణస్వామిగారు సభ్యులుగ నున్నారు. (శ్రీ ప్రె.)

లాహోరులో పోలీసుదాడి

లాహోరులోని వీరభారతు అను దినపత్రికయందు ఈనెల 6 వ తేదీని రాజద్రోహపూరితముగ వ్యాసము ప్రకటింపబడినందుకు పోలీసువారు సాయంధృతైవచ్చి కార్యాలయ మంతట శోధించిరి. సంపాదకుడగు ముంషిరాముగారు నగరము నందు లేనందున అరెస్టుజేయలేదు. ఇదివరకు రెండునెలలలోనే ఇరువురు సంపాదకులు అరెస్టుచేయబడిరి. ఇతడుమూడవవాడు. (శ్రీ ప్రె.)

భారత కాంగ్రెసు సంఘసభ

శ్రీమూన్ సి. రాజగోపాలాచారిగారు

నేడు 18-వ తేదీ ఉదయమున చెన్నపురినుండి అహమదాబాదుకు బయలుదేరుట.

అహమదాబాదులో జరుగనున్న భారత కాంగ్రెసు సభల కందుకొనుటకు రాజగోపాలాచారిగారు నేడుదయమున బొంబాయి ఎక్స్ప్రెసులో చెన్నపురినుండి బయలుదేరిరి. మా విలేజురితో వారిటుల తెలిపిరి.

"ద్రవిడ రాష్ట్రమునం దంతటను నేను సంచారము చేసి తిని. మహాత్మునితోగూడ నాలోచించుచున్నాను. ఈరాష్ట్రమునందుగూడ ఉప్పు సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించుటకే నేను నిశ్చయించితిని. సత్యాగ్రహము ప్రారంభింపగానే వలంటీరులుగా చేరుటకు చాలమంది సంసిద్ధులుగా నున్నారు. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమున కిప్పుడే క్రొత్తవా రెన్నకొనబడిరిగాన వారు పనిని ప్రారంభించుటకును ధనమును సమకూర్చుటకును చాల అలస్యము జరుగకమానదు. మనము ఏప్రిలు 15 వ తేదీ ప్రాంతమున సత్యాగ్రహయాత్రను ప్రారంభింప గలుగుదుమని నేను తలంచుచున్నాను.

ఈ సత్యాగ్రహమునందు చేరజాలనివారుగూడ సానుభూతితో సహాయము చేసెదరనియే నేను నమ్ముచున్నాను. సత్యాగ్రహమును ప్రారంభింపవలసిన స్థలమునుగూడ నే నిదివరకే స్థిరపరచితిని. అది ప్రభుత్వమువారికిగూడ తెలియును. సత్యాగ్రహము ఉప్పునుగూర్చియే జరుపబడునుగాని కల్లు సారాదుకాదుముల విక్రయముగూడ నిరోధింపబడును." అని ఆచార్యులుగారు నడిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

బందరు సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

I. P. 6/1930.

పిటివనరు, డెట్టరు:—అడ్డుమిల్లి రామమూర్తి.

And

డెడ్టిటర్లు:—అడ్డుమిల్లి రామదాసువగైరా.

పైన నమోదుచేయబడిన, పిటివనరు 8-1-30 తారీఖున యిక్సాన్యంటుగ డిక్లర్చేయుటకై, పిటివను దాఖలుచేసి నాడు. అఫీషియల్ రిశీమరుగారిని యింటరీము రిశీమరుగ యేర్పాటు చేయడమయినది. సదరు పిటివన్ వాయిదా 24-8-30 తారీఖున అయివున్నది. డెడ్టిటర్లు ఆక్షేపణలు వున్నయెడల సదరు తేదీని కోర్టువారి యెదుట వుదయం 11 గంటలకు స్వయముగా గాని, వకేలుద్వారాగాని హాజరై ఆక్షేపణలను తెల్పుకోవలెను.

సభ కోర్టు బందరు యం. వెంకట్రామయ్య సబార్డినేట్ జడ్జి

దాసబోధ

చిత్రపటాలంకృతము. 830 పుటలు.

శ్రీ శివాజి చక్రవర్తి గురువర్మడు లోకోదారకుడు నగు శ్రీ సమర్థ రామదాసస్వామి రచించిన మహారాష్ట్ర గ్రంథమునకు డెనుగు వచనము. శ్రీ శివాజి చక్రవర్తి కర్తవ్యము నిర్ణయించుటకై నిత్యము పఠించిన అపూర్వ గ్రంథము. ఇందు వేదాంత రహస్యములు, సాంఘికములు, రాజకీయములు, నీతులు, వ్యవహార ధర్మములు, కర్మాచరణము మున్నగు 200 అధ్యాయములు గలవు. ప్రత్యక్షము అనుభవపూర్ణము. లోకమాన్య తిలకు మహాత్ముగాంధి మున్నగు ప్రముఖులు వేసోళ్ల కొనియాడిన పవిత్ర గంధము. సర్వకాల సర్వావస్థలయందును మానసి చివీతమున కాదర్శప్రాయముగ నుండి తిరింప సాధనముగ నీయ పూర్వ గ్రంథము నిండు కాలికోవైండు గ్లజా కాగితముల ప్రతి పోటీజే కాక రు 4-0-0. ప్రకాశకులు శేషాద్రిసుని కవులు తతపధానలు.

వలయువారు కాకతీయ గ్రంథమాల, నందిగామ, కృష్ణాజిల్లా

మహాత్ముని సత్యాగ్రహయాత్ర

జయరామదాసు చాలత రాముగారి ప్రకటన

విదేశవస్త్ర బహిష్కరణసంఘకార్యదర్శి చాలతరాము గారు యిట్లు ప్రకటించుచున్నారు—చాలిత్రా త్మకము కాగల యీ సత్యాగ్రహయాత్రను ఆభిలషించుచును ఆత్మంత్రక్షేదంతో గమనించుచున్నది. భారత నాయకాగ్రణియగు నీసాధుపుంగవుడు యిప్పుడు కడపటి స్వాతంత్ర్యసమరమును ప్రారంభించెను. భారతీయులు యావన్యం దియనుగూడ నిపుడు విజయముకొరకు సర్వశక్తులను వినియోగింపవలెను. నే నీసందర్భమున మునిసిపాలిటీలకును లోకలుబోర్డులకును యీవిజ్ఞాపనను చేయుచున్నాను. నిర్మాణవిధానమును కొనసాగించుటలో యీసంఘములు తోడ్పడగలవను అభిప్రాయముతోనే నీనిని కాంగ్రెసువారు బహిష్కరింప నవసరము లేదని లాహోరులో నిశ్చయించబడెను. ఈసంఘములకు యిప్పుడు మిక్కిలి గొప్పయవకాశము లభించినది. విదేశవస్త్ర బహిష్కరణముగూర్చి మే మిదివరకే స్థానికసంఘములకున్నిటికిని విజ్ఞప్తిని పంపియున్నాము. మనదేశమునందున్న వేయిసానిక సంఘములలోను నూరుసంఘములు మాత్రమే మావిజ్ఞప్తిని కొంతవరకైన గమనించెను. తక్కిన 900 సంఘములును ఎట్టి సహాయమును చేయలేదు. ఇప్పుడైన యీ సంఘములవారు శ్రద్ధబూని చేయదగిన సహాయమును పూర్తిగ జేయగోరెదను. వీరు విదేశవస్త్రముల దిగుమతివైనను విక్రయమువైనను పన్ను వేయవచ్చును. ఖద్దరు బట్టలవైన ఎట్టివన్ను వేయగూడదు. తమకు బట్టలు కావలసినపుడు ఖద్దరునేకొనవలెను. కావున స్థానికసంఘములలో నుండు ప్రతిసభ్యుడునుగూడ యీ విషయమున శ్రద్ధ వహించవలెనని నేను విన్నవించుచున్నాను." (శ్రీ ప్రె.)

వంగరాష్ట్రమున ఏర్పాటులు

వంగరాష్ట్ర యువజన సమితివారు సత్యాగ్రహమున పాల్గొనుటకు ఒక ఉపసంఘమును నియమించిరి.

కలకత్తా కార్పొరేషను

17 వ తేదీ సాయంకాలము కార్పొరేషనుసభ జరిగెను. నేను గుప్తగారిని బర్మాదొరతనము వారు ఆరెస్టుజేయుట ఆక్రమము. భారత బాతీయోద్యమము నిర్మాతించుటకును, వాక్యంధమొనర్చుటకు మాత్రమే వారెట్లుచేసిరి. అను తీర్మానము ఏకగ్రీనముగ నామోదించబడెను. నేనుగ ప్రభుగ దేశమునకు గావించినసేవ నభినందించుచు, బామినుయిచ్చుటకుగూడ నిరాకరించినందునను నేను గుప్తగారి నభినందించుచు తీర్మానించిరి. సభకు ఆంగ్లేయలెవ్వరును రాలేదు. మహాత్ముడియులు ముగ్గురేవచ్చిరి. రాండుటే బిజునభను, అధినివేశస్వత్వముగూర్చి ప్రభుత్వమువారు చెప్పెడి మాటలను విశ్వసించునూడని పలువురు తీవ్రముగ నుపన్యసించిరి. రాజద్రోహమునకు ప్రేమరాహిత్య మొక్కటియే ఆధారముగ నెడల యీ సభలోనున్న సభ్యులందరుగూడ రాజద్రోహలే యగుదురు. అని శరత్ చంద్రబోసుగారు నడిపిరి. (శ్రీ ప్రె.)

జి. ఐ. పి. రైల్వే సమ్మె

కామన్సునభలో ప్రశ్న (రూటరు)

లండన్, మార్చి 17:—జి. ఐ. పి. రైల్వే సమ్మెలో పాఠికుస్థపని నిమిత్తము 14 గురు ఖయిదీలను నియమించినయొ ణ్కోక 14 గురిని రైలులో సరుకులను ఎక్కించుటకును దింపుటకును నియమించబడినయొ నెడ్జిఉడ్ టెన్నుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. నిజపరిస్థితులను విచారించుచున్నాడననిరి. ఇష్టములేని ఖయిదీలచే ఇట్టి పనులను చేయించునండ ప్రభుత్వమువారు తమ పలుకుబడిని వినియోగించెదరా యని యడుగ అటులనే చేసెదరనియు, ఈ 14 గురిని పాఠికుద్వావశ్యకతై నియమించవలసి వచ్చెనని నెడ్జిఉడ్ టెన్నుగారనిరి.

లాహోరు అసిస్టెంటు డిస్ట్రిక్టు కమిషనరు బండిని కాల్పుట

ఎవరిని బట్టుకొనలేదు (రూటరు)

లండన్, మార్చి 17:—ఫిబ్రవరి 24 తేదీని లాహోరు అసిస్టెంటు డిస్ట్రిక్టు కమిషనరు బండిపై కాల్పిన సందర్భమున ఎవరిని బట్టుకొనలేదని నెడ్జిఉడ్ టెన్నుగారు కామన్సునభలో జరిపిరి. ఇట్టి వెర్సీయో జరుగుచుండ టెన్నుగారికి భయములేదా యనియు, ఆయనను ఎవరిని అరెస్టు చేయలేదనియు, ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమునకు డెలుపవలెననియు వాండ మిల్నుగారు టెన్నుగారితో నుడున ఇంత భయపడుటకు విశేషముగ ఇట్టి సంగతులు లేవనియు లాహోరు బండిని కాల్పిన మనిషి ఎవరికిని కన్పించలేదనియు నెడ్జిఉడ్ టెన్నుగారు జరిపిరి.

చెన్నపురి శాసనసభ

కృష్ణాగోదావరి ఆర్థిక

విచారణ సంఘము

ప్రతిపాదన విగ్రహపుట

డిమాండుల చర్చ

నం. 19: చెన్నపురి శాసనసభవారి యుద్ధము 11 X 00 ఐదు వేలములు డిమాండులపై చర్చను ప్రారంభించిరి.

క్రొత్తసభ్యులు

బై ఎడ్వ. నల్లూరి ఎమ్మ. కొనబడిన కె. కోటిరెడ్డి, కె. వి. నూర్జునారాయణఅయ్యరు, అబ్దుల్ హమీదుఖాన్ ఎ. టి. బాకర్, రా. బి. పి. ఎస్. రాజప్పగార్లు రాజభక్తిప్రమాణముల నొసర్చి సభ్యుల స్వీకరించిరి.

ప్రశ్న: తరములు ముగియగ నే అధ్యక్షుడు, ఈ క్రింది శాసనములు గవర్నరుగారి ఆమోదమును బడసెనని ప్రకటించిరి. (1) మదరాసు టౌన్ ప్లానింగు (సవరణ) శాసనము (2) మదరాసు గేమింగ్ అక్టు (3) వ్యభిచారగృహముల నిషేధశాసనము (4) మదరాసు హిందూధర్మాదాయ (సవరణ) శాసనము (5) మదరాసు పరిశ్రమల (సవరణ) చట్టము.

పిమ్మట అధ్యక్షుడు (1) ల్యాండు రెవెన్యూ (2) విద్య (ప్రభుత్వ శాఖ) (3) సివిల్ సర్దుకల శాఖల డిమాండులలో ఒక్కొక్క డిమాండును చర్చించుటకు వాల్డేసింగంటుల వ్యవధి యొక్క బడుననియు మిగిలిన డిమాండులలో నొక్కొక్క డిమాండును వకు రెండేసింగంటులకాలము నిర్ణయింపబడెననియు 29-వ తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు చర్చలముగించి మిగిలియున్న ప్రతి పాదనలన్నియు వోటునకు చెల్లుబడుననియు ప్రకటించెను.

కృష్ణా గోదావరి ఆర్థిక విచారణసంఘునివేదిక

పిమ్మట డిమాండులపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.

గౌ. ఎ. వై. జి. కాంచెల్లూగారు (రెవెన్యూ సభ్యుడు) ల్యాండు రెవెన్యూ శాఖ క్రింద రు. 26685400 ల నొసగవలెనని ప్రతిపాదించెను.

బడేటి వేంకటరామయ్యగారు డిమాండునందు రు. 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు, కృష్ణా గోదావరి జిల్లాల ఆర్థిక విచారణ సంఘమువారి నివేదికపై ఆక్షేపణలు చేయుటకు ప్రార్థన, సదరు నివేదికను చర్చించుటకు శాసనసభవారి కవకాశ మొసగవలెనని గోరిరి. ఆర్థికసభ్యుని యుద్ధాపహాసమును బట్టి కాడగా, విచారణ సంఘమువారినివేదికమును ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుటకు నిశ్చయించుకొనినటుల గనుపించెను. శాసనసభవారిచే నియమింపబడిన సంఘమువారి నివేదికను చర్చించుటకు సభవారి కవుకాశ మొసగకపోవుట చాల అన్యాయము. అని వేంకటరామయ్యగారు యుద్ధాపహాసమును నడిపిరి.

ఎ. రంగనాథ మొదలియారుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

రెవెన్యూసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, నివేదికపై ప్రభుత్వమువారికిను ఎట్టినిర్ణయమునకును రాలేదనియు, సదరు నివేదికయందలి నూచనల నిరాకరించుటకు నిశ్చయించుకొనిరని చెప్పుట సరిగాదు. ఆర్థిక సభ్యుడు, అటుల చెప్పెనని అనుకొనుటకు అవకాశములేదు. ప్రభుత్వమువారు నివేదికమును ఇంకను పునఃగ్రహణ చేర్చించుకొనలేదు. అటుల చేర్చించుకొనిన పిమ్మట, అవకాశ మున్న యెడల సభవారియెదుటకు దెచ్చెదర- అని రెవెన్యూ సభ్యుడు పలికెను.

సామి వేంకటాచలచెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు రెవెన్యూ శాఖ విషయములలో ప్రభుత్వమువారి తరపున మాటలాడుటకు ఆర్థిక సభ్యునికి అధికారము లేదని ప్రకటించినందులకు, రెవెన్యూ సభ్యుని అభినందించుచున్నాను. సభ్యు.

రెవెన్యూసభ్యుడు ఆర్థిక సభ్యుని కధికారము లేదని గేను చెప్పలేదు. (తిరిగి సభ్యు)

సామి వేంకటాచలచెట్టిగారు ప్రతిపాదన నింకను బలపరచుచు, నివేదికమును చర్చించుటకు శాసనసభవారికి సంపూర్ణ మగు వకాశము మొసగుట న్యాయముని నడిపిరి.

సర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు, రెవెన్యూసభ్యునిపై ఖరీదీ ప్రముగ నిరసించిరి. శాసనసభవారి కోరికపై ప్రభుత్వ సభ్యు డి సంఘమును నియమింపవలె నని ప్రతిపాదించెను. విచారణకోరకు 30 లేక 40 వేల రూపములు చెల్లించబడెను. విచారణసంఘ సభ్యులు చాల ప్రయోగ కోర్చి సంవత్సరకాలము జాగ్రత్తగా విచారణ గావించి నివేదిక సందిరి. ఇప్పుడా నివేదికమునుబట్టి చాఖలు చేయు వైఖరిని శాసనసభవారి త్రమును ఖండింపకుండ నుండజాలదు. కనుచే నియమింపబడిన సంఘమువారి నొసర్చిన నివేదికను చర్చించుటకు శాసనసభవారి కవకాశ మొసగక పోవుటకంటె అశాస్త్రీయమగుపదవి యుండజాలదు. నివేదికయొక్క ప్రతులెన్ను శాసనసభవారి కింతవరకును అందియుండలేదు. నివేదికను శాసనసభవారు

చర్చించుట కవకాశము నొసగెదనని ప్రభుత్వసభ్యుడు యెవక పోవుట శాసనసభవారి ననురూపపరుచుట యగును. ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారియెడల నిటులనే అనుమానముతో ప్రవర్తించునెడల సభవారుగూడ ప్రభుత్వమువారియెడల నటులనే ప్రవర్తించవలసియుండును.

బి.బి. ఆర్. ఆర్.గోస్వామి మొదలియారుగారు ఈసందర్భమున మాటలాడుచు ప్రభుత్వమువారు విచారణ సంఘమువారికి వాసివలయునుబట్టి చూడగ సదరు నివేదికమును సభవారియెదుట నుంచు నుద్దేశము ప్రభుత్వమువారి కున్నటుల గన్పట్టుచున్నదని తెలుపుచు నివేదిక ప్రభుత్వమువారి కందినపిమ్మట ప్రభుత్వమువారు యాభిప్రాయమును మార్చుకొనిరాయని ప్రశ్నించిరి.

రా. బి. టి. ఎ. రామలింగచెట్టిగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, భూమిపన్ను సమస్య, ఈ రాష్ట్రమున ప్రత్యేకి కిని సంబంధించినదనియు, చిరకాలముగా నీవిషయమై ప్రజలలో తీవ్రముగ నసంతృప్తి వ్యాపించియున్నదనియు నుడిపిరి. ప్రభుత్వమువారు నివేదికమును సభవారియెదుటనుంచి, ప్రజా ప్రతినిధుల సలహాల నంగీకరించువలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి.

జె. ఎ. సాల్వానాగారు, ప్రతిపాదనను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారి నివేదికమును ప్రకటించని యెడల ప్రజాప్రతినిధులే ఖర్చులధరించి ప్రయోజనములకు పూనుకొనెదనని పలికిరి.

గాడిచెల్ల వారిసర్వోత్తమరావుగారు, ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, ప్రభుత్వమువారి విషయమున నిర్ణయముల గావించుకొనుటకు పూర్వము భూమిపన్ను విషయమున ప్రజలలో వ్యాపించియున్న అసంతృప్తియొక్క తీవ్రతను గమనింపవలెనని హెచ్చరించిరి. భారతీయు లిదివరకు వలె, నికమీద, నిరంకుశత్వమును- మారుమాటాడక సహించి యూరకొనువారుగారు అనునడిపిరి.

జేమ్సుగారు:—ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు, అసలు విచారణసంఘమును నియమించుటలోనే ప్రభుత్వమువారు పొరబాటుచేసిరినియు తానావిషయమును మొదలుచే చెప్పితినియు నుడిపిరి. ఇట్టి విచారణసంఘమును నియమించుటవలన చాల నూతనశిష్టపనుస్సు లుద్భవించును.

ఆ విషయములులుంపినను, వారి నివేదికమును, శాసనసభవారియెదుట నుంచవలెనని “హక్కుగ” కోరుటకు వీలులేదు. (పాత్రోగారు—కలదు.) విచారణ సంఘము ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడినది. కనుక నివేదిక ప్రభుత్వమువారికే చేరవలెను. ప్రభుత్వమువారు తమకుతమమనస్సున నెడల సభవారి యెదుటనుంచెదరు. వీలులేనియెడల, సభవారి యెదుటనుంచెదరు.

కాని ప్రస్తుత సందర్భమున, నివేదికమును సభవారియెదుట నుంచవలెననియు, దానిని చర్చింపవలెననియు గోరు సభ్యులతో నేనుగూడ చేరుచున్నాను. కాని సదరు నివేదికముతోపాటు, రెవెన్యూ బోర్డువారి అభిప్రాయములనుగూడ సభవారియెదుట నుంచవలెను. అప్పుడుగాని సదరు నివేదికయందలి విషయములను, పునఃగ్రహణ చేర్చించుటకు వీలుండదు.

అబ్దుల్ హమీదుఖాన్ గారు:—ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, నివేదికమును సభవారియెదుట నుంచవలెనని బాధ్యత ప్రభుత్వమువారిపై లేదనువాదనను తీవ్రముగ ఖండించుచు, అట్టివాదనను బలపరచుటకు నాగరికరాష్ట్రానికి త్రవ్వండి ఒక్కయూదాహరణమునైనను మాపించవలెనని, జేమ్సుగారిని సవాలుచేసిరి. ప్రభుత్వమువారిట్టి సలహాల నంగీకరించుటకుముందు కృష్ణాగోదావరి జిల్లాలయందలి ప్రజలలో వ్యాపించియున్న అందోళనమును, అసంతృప్తిని, గుర్తించెదరని నమ్ముచున్నాను. తొందరపడి ప్రజాభిప్రాయమును త్రోసి వేయుటకు ముందు, మదరాసు ప్రభుత్వమువారు, బడ్జెట్ చారిత్రియముండి గుర్తించుటకు నేర్చుకొన వలెనని హెచ్చరించిరి.

బి. రామచంద్రా రెడ్డిగారు:—ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, విచారణ సంఘమును నియమించుటలో మార్పు బ్యాంకుగారు (అప్పటి రెవెన్యూ సభ్యుడు) చాల దూరదృష్టితో ప్రవర్తించెననియు, విట్టి పొరచాటును చేయలేదనియు నుడిపిరి. చిరకాలముగా రైతుల ఆర్థికస్థితి క్రమముగా క్షీణించి పోవుచున్నది. కాని ప్రభుత్వమువారు ఇంతవరకావిషయమును గురించి ఏమాత్రమును శ్రద్ధవహింపలేదు. ఆర్థిక విచారణసంఘమును నియమించుటలో ప్రభుత్వమువారు తమ భర్త్యమును నిర్వహించిరి. కాని ఇప్పుడా సంఘమువారి నివేదికమును చర్చించి తమ యభిప్రాయము ప్రకటించుట కవకాశము నొసగనియెడల, సభవారియెడల చాల అన్యాయమొనర్చినవారయ్యెదరు.

కె. పి. రామనివాసరావుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

బి. మునిస్వామి నాయుడుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారుతరపుల గావించుటకుపూర్వము నివేదికను చర్చించుటకు సభవారికి అవకాశము నొసగెదమని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించనియెడల ప్రజలలో చాల అనుమానములు వ్యాపించుటకు అవకాశము నొసగినవారయ్యెదరని పలికిరి. ఆర్థిక సభ్యుని ప్రసంగమువలననే ప్రజలలో చాల అనుమానములును అసంతృప్తియు వ్యాపించెను. అది ఇంకను అధికమగును. నివేదికతో పాటు రెవెన్యూ బోర్డు అభిప్రాయములనుగూడ సభవారియెదుట నుంచవలె

ని నడని తే మ్మ గారు గోరిరి. ఆంధ్రుడు మా కెట్టి ఆశ్చర్యమును లేదు. రెవెన్యూ బోర్డు అభిప్రాయములను ఇష్టమయినచో ఇతర అధికారుల అభిప్రాయములనుగూడ సభవారియెదుట నుంచవచ్చును. సరియైన విమర్శలకు సభవారి యెదుట చెనుకంజ వేయరు అని నాయుడుగారు నుడిపిరి.

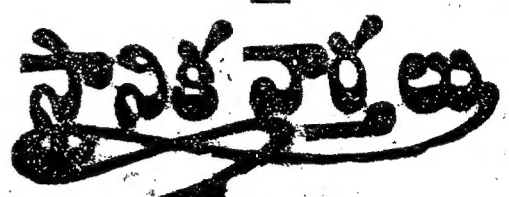
రెవెన్యూసభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నివేదికమును సభవారియెదుట నుంచుటకు ప్రభుత్వమువారు మొదటినుండియు నుద్దేశించియుండిరనియు, ఇప్పుడా యాభిప్రాయమును మార్చుకొనలేదనియు నుడిపిరి. కాని నివేదికను ఈసభవారియెదుటకు దేగలమాయమనదియే ప్రశ్న. అచిరకాలములోనే ఈసమావేశము ముగియగలదు నివేదికమును ప్రభుత్వమువారి కింకను సమగ్రముగ పరిశీలించవలెదు. ఇందుకు కొంత కాలము పట్టును. పిమ్మట ప్రభుత్వమువారు నివేదికమును సభవారియెదుటకు దెచ్చెదరు.

మునిస్వామి నాయుడుగారు:—అంతవరకును నివేదికపై ప్రభుత్వమువారు రుద్దవుల జారీజేయరు గదా?

రెవెన్యూ సభ్యుడు:—చేయరు.

అంతట వేంకటాచలయ్య నాయుడుగారు తన ప్రతిపాదనను పసంహరించుకొనుటకు ముతని గోరిరి. కాని హరిసర్వోత్తమరావుగారు ఆక్షేపించిరి. అందుపై తగ్గింపు ప్రతిపాదనను వోటునకు చెల్లుటగా 35 గురు ప్రతిపాటుముగను 29 గురు అనుకూలుముగను సమ్మతులనొసగుటచే విగ్రహయెను.

(సశేషము)

మద్రాసు కార్పొరేషను సభ:—1930-31 సం. బెడ్జెటు నివేదికను చర్చించుటకు గాను వాయిదా వేయబడిన మద్రాసు కార్పొరేషను సంఘపు 20 వ తేదీని సాయంత్రము 5-15 గం. రిప్పును భవనమున జరుగును.

అంజమాన్ సంఘమునకు గౌ. జి. పి. నటేశ్వరగారు గౌ. నర్ హబిబుల్లాగారి చిత్రపటమును నొసగుట

గౌ. జి. పి. నటేశ్వరగారు అంజమాన్ సంఘమున కొనగిన గౌ. సర్ హబిబుల్లాగారి చిత్రపటమును, అంజమాన్ సంఘకార్యనిర్వాహకవర్గమువారు కృతజ్ఞతతో స్వీకరించినటుల తిర్మావించిరి.

రాకపోకలు:—గౌ. సి. వి. యస్. నరసింహారాజు సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగర్ గార్లు నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చిరి. యస్. సత్యమూర్తిగారు నేటిఉదయమున మద్రాసుకు తిరిగివచ్చిరి.

శ్రీయుత సి. రాజగోపాలాచారియారుగారు అహమదాబాదు వెళ్లుటకు నేటిఉదయమున బొంబాయికి వెళ్లిరి. వెంకటగిరియహారాజుగారు నేటిఉదయమున వెంకటగిరికి వెళ్లిరి.

బహిరంగ సభ:—యువజన స్వాతంత్ర్యవత్సమ యాజమాన్యమున రేపుసాయంత్రము 5-30 గం. శ్రీరాములు నాయుడువారును మహాత్మాగాంధీగారిసత్యాగ్రహ ఉద్యమముపట్ల సానుభూతి దెలుపుటకును ప్రజల కర్తవ్యమును నిర్ణయించుటకును బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీయుతులు, వి. యల్. కాశ్రి, యం. యస్. సుబ్రహ్మణ్యఅయ్యరు అట్టామల పిళ్ల, పి. యస్. భావ్యంగార్లు యితరకాంగ్రెసు నాయకులు ఉపన్యసించెదరు.

యస్. జి. యస్. రైల్వే పనివారినమ్మ ముగియుట ప్రారంభమై, మార్చి 18:—

యస్. జి. యస్. రైల్వే పనివారల సంఘపు కార్యదర్శి ఈక్రిందిప్రకటన గావించుచున్నారు:—

యస్. వి. నాయకు బారిష్టరుగారి అధ్యక్షతన జరిగిన కార్యకల మహాసమావేశమున పనివారలు సమ్మెమునాని పనులయందు ప్రవేశింపవలయు ననియు, రైల్వే పనివారలమును కంపెనీ వారివద్దనుండి నైజాము ప్రభుత్వమువారి తీసికొనుచుండుట చేపనివారు క్రద్ధాభివ్యక్తితో పనిచేయవలయునని తీర్మానింపబడెను. ఈ తీర్మానము ననుసరించి సమ్మె ముగింపబడినది. కార్మిక సంఘమువారి నిర్ణయముల ననుసరింపవలయునని డి. టి. రావుగారు మాధవను పాలుగారు కె. వి. ఆర్. నాయుడుగారు పనివారలను కోరిరి. నాయుడుగారు డి. టి. రావుగారు ఏజంటుతో కలసి మాట్లాడగ కార్మికల చిక్కులను శ్రద్ధతో పరిశీలించవారంగీకరించిరి.

18 వ తేదీనుండి పనివారలు తమ పనులయందుచేరి పనిచేయుదురు. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీయుత ఎం. రత్న స్వామిగారికి విందు

తాంబరం ఆరోగ్యశ్రమమందు

ప్రాతవిద్యార్థు లొనగట

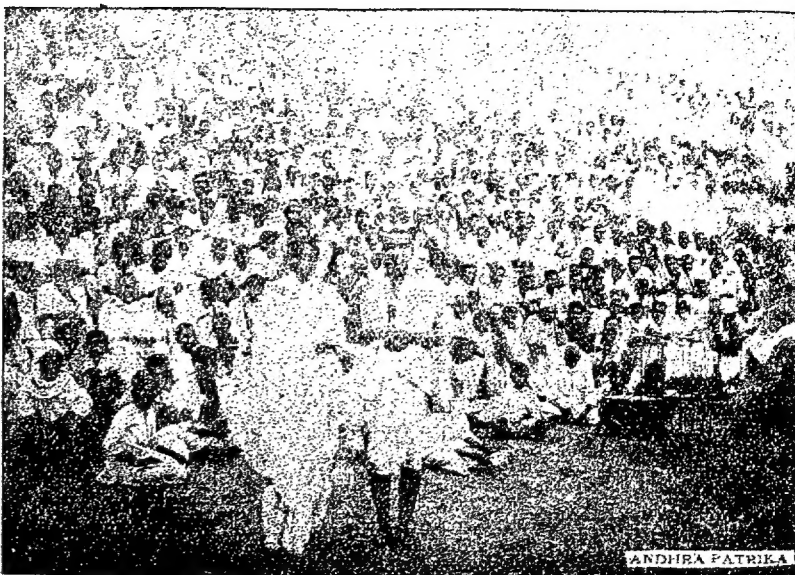
16-వ తేది సాయంకాలమున తాంబరం ఆరోగ్య శ్రమమందు శ్రీయుత ఎం.రత్న స్వామిగారికి వారిప్రాతవిద్యార్థు లు కొందరు విందొసగిరి. ఆ శ్రమ దై ర క్త రు అ గు రెవరి డా. వి. జె. ఆర్. ఆశీర్వాదను వి. ఏ. ఎస్. ఎం.ఎస్. గారు శ్రీయుత రత్న స్వామిగారికి ఆశ్రమమందలి వివిధభాగము లను జూపిరి. రత్న స్వామిగారు ప్రతిరోగినికూడ దర్శించి, ప్రతివానికిని దై ర్థము గలుగునట్లు దయతో మాట్లాడిరి. పిమ్మట అచ్చట సమావేశమయిన ప్రాతవిద్యార్థులతో గలిసి అల్ప హారము నారగించిన పిమ్మట డా|| ఆశీర్వాదముగారు మాట్లాడుచు రత్న స్వామిగారి తెలివితేటలను, సుగుణములను ప్రశంసించి పల్లెకు వెళ్ళిను కవిమనులో నొక సభ్యునిగా నియమింపబడినందుకు వారి నభినందించిరి. డా|| డి. పతి గారు రత్న స్వామి గారి శ్రమ మును దర్శించినందుకు వారికి వందనములనర్పించిరి. బ్రహ్మపురవాస్తవ్యులగు శ్రీయుత జి. నారాయణమూర్తి వి. ఏ. వి. ఎస్. గారు ఆశ్రమమందు నూతనముగా చేర్చుకొనబడిన తమ సోదరుని పక్షమునను ఇతరరోగుల పక్షమునను మాటలాడుచు, రత్న స్వామిగారు నాటి సాయంకాలమున యీ యా శ్రమ మును దర్శించుట రోగులకు చాల దై ర్థమునుగలిగించెననియు, ఆశ్రమమందలి వై ద్యులును, యితర యుద్యోగులును, రోగులయెడల జూపుచున్న శ్రద్ధయును, వారి కొనర్చుచున్న చికిత్సాపద్ధతియును, విసుల ప్రశంసనీయమనియు, నుడివిరి.

పిమ్మట శ్రీయుత రత్న స్వామిగారు డా|| ఎం. ఎన్. డి. జాక్సనుగారిచే పుష్టమాలాలంకృతులు గావించబడి తమకు విందొసగిన వారికి తగు రీతిని ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఇట్టి యాశ్రమము భారతదేశములో స్థాపింపబడుట కిదియే మొట్టమొదటిదనియు యీయాశ్రమమం దొనర్చబడుచికిత్సా పద్ధతియొక్కయుపయోగమును ప్రజలు గ్రహింపగలుగుట కింకను కొంతకాలము పట్టవచ్చుననియు, ప్రభుత్వమువారు సహాయ మొనర్చినను నొనర్చుకున్నను, యీ రాష్ట్రమునందలి అధికారేతర ప్రముఖులందరును యీ యాశ్రమనునకు విరాళముల నొసగవలెననియు, నుడివిరి.

జాతీయనాయకుల చిత్రపటములు

శ్రీయుత ప్రొఫెసరు చావలి నాగేశ్వరరావుగారు లక్ష్మీభవను, గుజదరుపార్కు, బొంబాయి.

చిత్రలేఖనమునందు ఆఖిలభారత విఖ్యాతికేగిన జగద్విఖ్యాతినిగూడ బడసిన ఆంధ్రమాత పుత్రరత్నములలో నొకరును బొంబాయిలో ఆంధ్ర చిత్రకళను స్థాపించినవారు నగు నాగేశ్వరరావుగారు భారత నాయకులలో పెక్కుమంది చిత్రరచువులను మిక్కిలి ప్రశంసనీయముగా చిత్రించి ఆంధ్రప్రతిభను ప్రపంచమునకు వెల్లడించిరి. శ్రీయుతులు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, జవహర్లాలు నెహ్రూ, సుభాషచంద్రబోసు మున్నగు నాయకులు నాగేశ్వరరావుగారి చిత్రకళాప్రావీణ్యము నత్యధికముగా ప్రశంసించుచు లేఖలను వ్రాసియున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు, లోకమాన్య తిలక్, లా ల జ ప తి రాయి, దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు, దాదాభాయి నౌరోజి, రవీంద్రనాథ ఠాకూర్, పండిత మదనమోహన మాలవ్య, శ్రీమతి సరోజినీదేవి, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, పండిత జవహర్లాలు నెహ్రూ, సుభాష చంద్రబోసు, ఎన్. త్రినివాసయ్యంగారు, ప్రెసిడెంటు వి. జే. పటేలు, సర్దారు వల్లభాయి పటేలు, మహర్షి బులసు సాంబమూర్తి, డాక్టరు అన్నార, ఆరవిందయోగి, దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్య, జితేంద్రనాథదాసు, శ్రీ శ్రీ ధానందస్వామి, గోపాలకృష్ణ గోక్షేగార్లు మున్నగు పెక్కుమంది నాయకుల చిత్రపటములను వీరు చిత్రించిరి. వీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఇవి పెద్దనెజులోను చిన్ననెజులోనుగూడ నున్నవి. మహాత్ముని కారాగృహవాసమునుగూడ వీరు చిత్రించిరి. ఒక చిత్రరచునందు నెహ్రూ పండితు లిరువురును కలరు. వే రొ క చి త్త రు పు నం దు జవహర్లాలుగారు ఆ శాస్త్రరూ ధు లై యు న్నారు. ఈ చి త్ర పటములు ప్రతియింటను ప్రతి పాఠశాలలోను ప్రతి పఠనమందిరమునను, గ్రంథాలయమునందును వేయేల ప్రశంసంస్థలన్నిటిలోను ముఖ్యముగా నుండదగును. ప్రజలలో జాతీయ

రాజమండ్రిలో శ్రద్ధానందఘాటున జరిగిన సన్మానసభ. సాంబమూర్తిదంపతులు ముందు లిచి యున్నారు. (వి. శాస్త్రి)

గుంటూరులో పోతులయభివృద్ధిశాలను అభివృద్ధిశాఖామంత్రి సేతురత్నం అయ్యరుగారు సందర్శించుట. మంత్రిగారు పూలమాల వేసికొని నిలిచియున్నారు. (ప్రె. ఫో. బి.)

పూజ్యమైన వివాహబహుమతులు

మావద్ద యుండు సేర్పలైన పనివారలచే తయారుగాబడిన స్వచ్ఛమైన వెండి, బంగారు, మణులచే పొడగబడి, మా పూర్ణబాధ్యతగలిగిన అమూల్యనగలను కొనుడు. అవి మీ యాశ్చరిని వృద్ధిపొందించి, గృహమును యలంకరించగలవు.

సురాజ్ మల్ లల్లూభాయి అండు కో.,

హిందూదేశము, బర్మాలోను వజ్రములు, నగలవర్తకులు, 313 ఎస్. బ్లెన్డ్, మద్రాసు.

భావమును వృద్ధిపొందించుటకు జాతీయ నాయకుల చిత్రరచు లత్యధికముగా తోడ్పడగలవనటు కెట్టి సంశయములేదు. ఆంధ్ర దేశమునందలి లోకలుబోధులు మృగిసిపాటిటీలు జాతీయ విద్యాలయములు మున్నగు సంస్థలను, ప్రజలునుగూడ, నీ యాంధ్రప్రముఖుని కళాకాశలము నాదరించి తగిన ప్రోత్సాహము నొసంగెదరుగాక. ఇట్టి ప్రజాదరమువలన నాగేశ్వరరావు గారింకను అత్యధికముగా కళాలక్ష్మీదేవత వారాధించి ధన్యులగునట్లు పరమేశ్వరుడు డనుగ్రహించుగాక.

తణుకుతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

ఈ నెల 20 వ తేది గురువారము 2 గంటలకు తణుకు తాలూకా కాంగ్రెసు ఆఫీసులో తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ మీటింగు ప్రస్తుతిపరిశితులను గూర్చియు, ముందు కర్తవ్యమును గూర్చియు, యోచించుటకు సమావేశమగును గాన యావనృంది మొంబర్లు దయచేయ ప్రార్థితులు.

ఈ మీటింగుతోబాటు పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా మహాసభల ఆహ్వానసంఘ సభామాడ కూడును. కాన ఆహ్వానసంఘ సభ్యులందరు దయచేయ ప్రార్థితులు.

కొవ్వలి నోపాలారాను,

కార్యదర్శి, తణుకుతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము, ఆహ్వాన సంఘము.

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయ విలేఖరి)

మార్చి 15:— ఆంధ్రబ్యాంకుయొక్క డైరెక్టరు రిపోర్టు ప్రచురింపబడినది. అందులో 1929 సం|| డిసెంబరు 31 తేది ఆంత్యమువరకు ఆడిటులు తెక్కలు పరిశీలనచేయగా లాభము క్రింద బ్యాంకుకు వచ్చిన ఆదాయము రు 15279-8-6 లేలేనది. ఆ మొత్తము యీ క్రిందివిధముగ వినియోగించుటకు డైరెక్టరులు నూచించియున్నారు.

1. షేరులమొత్తము పూర్తిగ చెల్లించినవారికి (యొక్కొంటాళ్ళు లేకుండా) నూటికి 12 రూపాయలవంతున డివిడెండు పంచియిచ్చుటకు. రు అ పై 12120-0-0
2. షేరులమొత్తమును అంతయుగాక కొంతయిచ్చిన వారికి నూటికి తొమ్మిది రూపాయలవంతున డివిడెండు యిచ్చుటకు 133-7-1
3. గవర్న మెంటు షేరులనిద డిప్రీసియేషన్ కౌన్సిల్ షేరులవంతున 1201-1-5
4. మ్యానేజింగు డైరెక్టరుకు, కెక్రెటరీకి మామూలు పారితోషికము యిచ్చుటకు 1000-0-0
5. రిజర్వుఫండ్ (మూలధనమునకు) ట్రాన్స్ ఫర్ చేయుటకు 825-0-0

15279-8-6

వస్త్రపు సుంకములు

నిచ్చుటయందు భారతశాసనసభలో వస్త్ర సుంకముల చట్టము గూర్చి జరిగిన చర్చ కొక దారి తెన్ను గనుపించలేదు. సుంకముల చట్టమును నిర్మించిన రీతి, శాసనసభ్యులను కలవర పెట్టెననుటకు సందియములేదు. స్వలాభదృష్టితో మిల్లు యజమానులు దీని నామోదించిరి. ఇతరులుగూడ దీనిని నిరాకరించుచో, ఈమాత్రము లాభముగూడ దొలగిపోవునేమోయని భయపడుచున్నారు. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతి జొప్పించబడినను, దీనివలన కలుగు నష్టములను వీరు గుర్తించుటలేదు. ఒక్కసారి యిది ప్రవేశమగుచో, దీనినుండి హిందూ దేశము తప్పించుకొనజాల దను సత్యమును వీరు గుర్తించుటలేదు. లాంకుమైరు వర్తకులు, సుంకముల చట్టము మూలమున, జపాను పోటీనుండి ప్రస్తుతము దప్పించుకొని, ఆ పిమ్మట హిందూదేశ వస్త్రవ్యాపారము నడుగంటజేయుగలరు. అందుచే, విదేశవస్త్రము లన్నిటి దాడినుండియు, హైందవ వస్త్రవ్యాపారము నెట్లు దప్పించవలయునని వీరెల్లరును యోచించినచో, సుంకముల చట్టమును నిరాకరించుటయే కర్తవ్యమని గ్రహించెడివారు. విశాలదృష్టిని బలుపక, తాత్కాలిక లాభదృష్టిచే ప్రేరేపింపబడుచే, శాసనసభ్యులలో భిన్నాభిప్రాయములు వెలువడుచున్నవి. పబ్లిఖం చెట్టిగారి రాజీ సవరణ, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూత్రము నామోదించుచున్నది. జయకరుగారి వంటి ప్రతిభాశాలిగూడ, సుంకముల చట్టమును ఒక్కసంవత్సరమువరకు నిలిపియుంచ గోచరు, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూత్రము నామోదించుట జూడ, భారతశాసనసభ నావరించిన వివేచిత పాతావరణమును కనిపెట్టవచ్చును.

మూడు సంవత్సరములవరకు సుంకముల చట్టము నేర్పాటుచేసి, ఆపిమ్మట దీని ఫలమును విమర్శించెదమని, రీసీగారు వాగ్దానము చేసిరి. కాని, ఆ పిమ్మట నయినను లాభకరమగు నీ పద్ధతిని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విడనాడెదరని దోచదు. వారొక వేళ విడనాడ దలచినను, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి మొగమోటుమునకు వీరు లొంగుట సహజము. ఇప్పుడుగూడ, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి విన్నపమే, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూత్రప్రవేశమునకు కారణమయ్యెను. బొంబాయి మిల్లుపరిశ్రమను రక్షించుట తమ కిష్టమేగాని, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూత్రమును ప్రవేశపెట్టుటకు తా మేమాత్ర మంగీకరింపమని, జయకరుగారు చెలిపిరి. అటులగుచో, వీ రొకసంవత్సరము వరకు నీ ఏర్పాటును సహించుట కేల యంగీకరించిరో తెలియకున్నది. బ్రిటీషు డిక్టేటర్ పరిశ్రమపై హిందూదేశము ప్రత్యేకాభి

మానము జూపుచున్నది. బ్రిటీషు వస్త్ర పరిశ్రమపై గూడ, ప్రత్యేకాభిమానము జూపవలయునని, ప్రస్తుత చట్టము గోరుచున్నది. ఇది శాసనమగుచో, వరుసగ, నన్ని బ్రిటీషు వస్త్రపులపై గూడ హిందూదేశము అభిమానము జూపవలసివచ్చును. రాజకీయ సంస్కర్త లిట్టి సమస్యలను నిర్ణయింపజాలరనియు, వ్యవహార దక్షులగు వర్తకులే వీనిని నిర్ణయింపవలెననియు, పబ్లిఖం చెట్టిగారు చెప్పిరి. వీరికి రాజకీయ సంస్కర్తల పట్ల గలిగిన విముఖతకు కారణము తెలియకున్నది.

దేశక్షేమ దృష్టి రాజకీయసంస్కర్తల కున్నటుల యితరుల కుండజాలదు. రాజకీయసంస్కర్తలకు వ్యవహారానుభవము లేదనుట, మృషా వాదము. ప్రత్యేకముగ జపానుపై హిందూదేశ మేల దాడి వెడలవలయునో, పబ్లిఖం చెట్టిగారు దెలుపరయిరి. హైందవవస్త్ర వ్యాపారమునకు, లాంకుమైరు వర్తకులు మిత్రులని ఎవరును జెప్పజాలరు. లాంకుమైరు జపానుల మధ్య గలిగిన పోటీలో, జపాను పై నెక్కువ సుంకములను విధించి, లాంకుమైరు నభిమానించవలసిన యగత్యము హిందూదేశమున కేమాత్రము గనుపించదు. బ్రిటీషు వస్త్రాభిమానము చట్టమునందు గలదని, చెట్టిగారి రంగీకరించెదరు గాని, దీనినే నిరాకరింపవలయు నని వీ రడుగుచున్నారు. ఇందుకు మారుగ, హిందూదేశమునకు రాజకీయ స్వాతంత్ర్యము నీయవలయు నని కోరుట బేరమగు నట. ఇట్లు బేరమాడుట హిందూదేశ గౌరవమునకు తగియుండదని, చెట్టిగారి యుద్దేశ్యము. కాని చెట్టిగారి సవరణ బేరమును తెలుపుట లేదా? దేశ స్వాతంత్ర్యము కొరకు బేరమాడినను తప్పుండదు. కాని స్వల్పలాభము కొరకు బేరమాడి, దేశానర్థమునకు దోషజూపుట, కడుహింసమని జెప్పవచ్చును. యూరపియనుసభ్యులగు సర్ డార్జిలిండ్సేగారువివేచిత వాదము గావించసాగిరి. లాంకుమైరు యిదివరకు తన ధరలను ఇచ్చువచ్చినట్లుల పెంచెనా యని వీరడుగుచున్నారు. కాని, లాంకుమైరు తన వస్త్రముల ధరను హిందూదేశముతో యోచించి నిర్ణయించిన నిదర్శనమును లిండ్సేగారు చూపగలరా? లాంకుమైరు హైందవవస్త్ర వ్యాపారమును అంతరింపజేయదనియు, జపాను అంతరింపజేయుననియు, లిండ్సేగారు బలికిరి.

ఇంతకాలము నుండియు, హైందవ వస్త్ర వ్యాపారమును లాంకుమైరు అడుగుంటజేసిన విషయము, లిండ్సేగారికి తృప్తిగలిగింపలేదు గాబోలు! విదేశముల గుదిబండను హిందూదేశము తన మెడకు కట్టుకొనునా యని, లిండ్సేగారు ప్రశ్నించిరి. ఇంతవరకు దీనిని మెడగట్టింది లాంకుమైరు గాదా? కాంగ్రెసు సభవారిందుచే, ఇవి అవియును భేదములేక, విదేశ వస్త్రముల నన్నిటిని బహిష్కరింపవలయు నని కోరిరి. ప్రస్తుతసందర్భముల జూచిన, హిందూదేశము స్వాతంత్ర్యము బడసిన గాని, యిక్కార్యము నెఱవేరదను సమ్మతము ప్రబలుచున్నది. హైందవ వస్త్రపరిశ్రమ అంతవరకును సురక్షితముగ నుండనేరదను భావము ప్రబలుచున్నది. లాంకుమైరుపై ప్రత్యేకాభిమానమును జూపవలసిన యవసరమును, లిండ్సేగారు రయినను దెలుపరయిరి. హైందవ వస్త్రములపై ఎక్సైజు డ్యూటీ విధింపబడియుండుట, లాంకుమైరు లాభము నిమిత్తము గాదా? ఇప్పుడయినను లాంకుమైరు లాభము నిమిత్తమే,

నూటికి ఇరువది చొప్పున సుంకములు బ్రిటీషేతర వస్త్రములపై విధింపబడుచున్నవి. జపాను పోటీ నుండి తప్పించుకొనగనే, లాంకుమైరు మరల హైందవ వస్త్రములపై దాడి వెడలకమానదు. అనవసరముగ హిందూదేశము జపానుతో విరోధము పెట్టుకొనుట వలన, బలహీనమగు హిందూదేశమును జపాను వెక్కు యిబ్బందుల పాలేయక మానదు. అప్పుడు లాంకుమైరు హిందూదేశమును కాపాడుననుట, వ్యర్థపుటాహ యగును. ఫిస్కలు కమిషనువారు, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు సూత్రము నామోదించుచు, హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనము లభించువరకు వేచియుండ వలెననినూచించిరి.

హిందూదేశమునకు పూర్ణ స్వపరిపాలనము నయినను ప్రసాదించి, ఆ పిమ్మట, సామ్రాజ్య వాణిజ్యాభిమానమును జూపవలయునని కోరినను కొంత యర్థముండును. అట్టి దేదియు జరుగకముందే బ్రిటీషు వస్త్రాభిమానమును జూపవలయునని బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు కోరుట యైనను, సమంజసము గానేరదు. ఇంతవరకును ప్రభుత్వము సభిమానించుచున్న స్కెల్టలు మహమ్మదీయ పక్ష నాయకులగు గజ్జువీగారు గూడ, సుంకముల చట్టము నామోదింపజాలమనిరి. శాసనసభ్యుల మధ్య భేదాభిప్రాయములుచెలరేగుటచే, ప్రభుత్వపు పతమే తుదకు నెగ్గునని నమ్మవచ్చును. భారత శాసనసభలో కాంగ్రెసు పక్షము లేని సమయము జూచుకొని, ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు పద్ధతికి ఈ సభవారి యామోదము కోరబడెను. ఫలిత మెట్లుండునో తెలిసిన విషయమే. ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్సు నామోదించనివారు గూడ దాని పట్ల అత్యంత హృదయమార్దవము గనబఱచుచున్నారు. ఇట్టి దుస్థితినుండి దేశమును తప్పించుటకు, స్వాతంత్ర్య సంపాదనము దప్ప వేరమార్గము లేదు. భారత శాసనసభలోని వివిధపక్ష నాయకులు తమ నిస్సహాయతను గుర్తించి, దానినుండి వెలుపలకు వచ్చి, స్వాతంత్ర్య సంపాదనకై యావచ్చుకొని వినియోగించు చున్న వారికి తోడ్పడుచో, విశేషమగు మేల్కొచ్చినవా రయ్యెదరు. నిస్సారమగు నీసభలో నెంతకాలము వ్యర్థపరచినను, ఫల మొక్కటేయగును. వింత ఏమన, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి ఎచ్చరిక ననుసరించి, ఇట్టి ఏర్పాటును ఇండియా ప్రభుత్వము వారు ప్రవేశపెట్టినను, దీని బాధ్యతనెంతను భారత శాసనసభపై మోపుచున్నారు. ఇండియా మంత్రిగారి కీ విషయమై లండను వాణిజ్య సంఘమువారు విన్నప మంపగ, భారతశాసనసభవారి నిర్ణయముపైనే ఫలిత మాధారపడునని, ఇండియా మంత్రిగారు నుడిపిరి. హిందూదేశపు టార్గిక స్వాతంత్ర్యమున కెట్టి భంగము కలుగలేదని వీరు జెప్పిరి. సిద్ధాంతములోనిది సరిగ నుండవచ్చునుగాని, ఆచరణలోనిది సాగకున్నది. లాంకుమైరు వర్తకులు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి నీ విషయమున ప్రోద్బలపరచిరి. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు ఇండియా మంత్రిగారి ద్వారా, ఇండియా ప్రభుత్వమును ప్రోద్బలపరచిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారిందుకు సమ్మతించి, చట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. ఇట్టి పరిస్థితులు హిందూదేశపు టార్గిక స్వాతంత్ర్యమునకు నిదర్శన మగునా? దేశ స్వాతంత్ర్యము చేకూగువరకు, ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము లభింప దనుట, నిర్వివాదాంశము.

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధము వెంటనే జరుగు నని, నౌక డే టైముప్రతిక దెలుపుచున్నది. నౌకరు వల్లభాయి పటేలుగారి అరెస్టువలన, దేశమున గలిగిన అమితోత్సాహమును అధికారవర్గమువారు గుర్తించి, మహాత్ముని వెంటనే నిర్బంధించుచో సత్కార్యహోద్యమము మరింతగ వ్యాపించు నని, గుర్తించిరట. అందువలన, సముద్రతీరమునకు బోయి ఉప్పుసత్కార్యహమును ప్రారంభించువరకు, వీరు వేదియిండుదలచిరట. కాని, మహాత్మునియూత్ర అనుకొనినదానికన్న నెక్కువ ఫల మొనగుచున్నది. గ్రామోద్యోగుల రాజీనామాలు బలమగుచున్నవి. మహాత్ముడు కోరకముందే, వీరు రాజీనామాలను బుద్ధిపూర్వముగ నిచ్చి, మరల వెనుకకు బోమని, వాగ్దానము జేయుచున్నారు. వీరి స్థానము నితరు లాక్రమింపరని, గ్రామస్థులు వాగ్దానము జేసిరి. ఇందువలన, మహాత్ముని వెంటనే నిర్బంధించుటకు ప్రభుత్వమువారు తల పెట్టిరని, నౌక డే టైముప్రతిక ప్రచురించుచున్నది. అబ్జర్వరు ప్రతికకు చేరిన వార్తలు గూడ, ఈ సంగతినే బలపరచుచున్నవి. కాని, మహాత్ముని నిర్బంధమువలన పరిస్థితులు చక్కబడునా యను ప్రశ్నగలదు. నౌక డే టైము మున్నగు కన్సర్వేటివు ప్రతికలు నిర్బంధ విధానము నుపయోగించి, స్వాతంత్ర్యోద్యమము నణగదొక్కవలయు నని కోరుచున్నవి. డెయిలీ హెరాల్డు ప్రతిక మాత్రము ఇటీవల నిర్బంధ విధానమును నిరసించుచు, సామ్యమార్గమును సూచించెను. ఈ ప్రతిక లేబరు ప్రభుత్వాభిప్రాయమును దెలుపునను సూక్తి నిజమగుచో, లేబరు ప్రభుత్వమువారు మహాత్ముని నిర్బంధమున కంగీకరించెదరాయనుప్రశ్న గలదు. వీరయినను, స్థానికాధికారుల విచక్షణపై నాధారపడియుందురు గాన, మహాత్ముని నిర్బంధమునకు వీరు సమ్మతించవచ్చును. డెయిలీ హెరాల్డు ప్రతికయు తన వైఖరిని మార్చుకొనవచ్చును. సర్ ప్రాన్సిసు యంగు హన్ బెండు అను పూర్వపైనికోద్యోగి, లండను టైముప్రతికకు వ్రాయుచు, గాంధీ మహాత్మునిగూర్చి వార్తలు ఎల్లడల విశేషముగ వెలువడుచున్న వనియు, ఎక్కడ వినిపించినను మహాత్మునిసంగతులే వినిపించుచున్నవనియు, ఇందువలన విదేశాభిప్రాయము హైదవ పరిస్థితుల గూర్చి తమకు వ్యతిరేకముగ నున్నదనియు, సూచించిరి. హాము వీరి పరితాపమునకు కారణమును గ్రహింపవచ్చును. గాంధీ మహాత్ముడు, విదేశములకు బోకుండనే, రాయబారముల సంపకనే, పవిత్రమును ధర్మబద్ధము నగు తన మహోద్యమమువలన, ప్రపంచదృష్టి నాకర్షింపగలుగుచున్నాడు. బ్రిటీషు ఇంపీరియలిస్టుల ప్రచారము, మహాత్ముని సందేశము నరికట్ట జాలకున్నది. గాంధీ మహాత్ముడు గొప్ప దేశభక్తుడనియు, ప్రపంచగౌరవ పాత్రుడనియు, యంగు హన్ బెండ్ గారయినను అంగీకరించుచున్నారు. అటులగుచో అట్టివానిని నిర్బంధించుటచేగాక, మహాత్మునితో సమాధానపడుటచేతనే తమకు లాభముండునని, బ్రిటీషువారు గ్రహించుట మేలు గాదా? వల్లభాయిగారి నిర్బంధమువలననే, ఇంతటి యుత్సాహము ప్రబలి యుండగ, మహాత్ముని నిర్బంధమువలన, స్వాతంత్ర్యోద్యమము సమసిపోవు ననుట వర్ధిల్లు టూహ గాదా? నేక గుప్తగారి నిర్బంధమువలన, వంగ దేశమున స్వాతంత్ర్యోద్యమము చల్లారుటకు మారుగ మరింత వ్యాప్తి గాంచుచున్నది. దీనిని సాగించుటకు పలువురు ప్రముఖులు ముందుకువచ్చిరి. నేక గుప్తగారి నిర్బంధమును నిరసించుచు, కలకత్తా కార్యరేషనువారు తీర్మానించిరి. కలకత్తాలోనే గాక, నేక గుప్తగారు గొంపోబడిన ప్రదేశముగు రుగూనలో గూడ మారతాళము జరిగెను. నేక గుప్తగారి నిర్బంధముమూలమున, బర్మాలోగూడ నీ యుద్యమము వ్యాప్తిగాంచిన నాశ్వర్యము గలుగదు. పార్లమెంటుసభలో నీ విషయమై ప్రశ్నలు బలమగుచున్నవి. మహాత్ముని యుద్యమమువలన, ఎంతమందికి దెబ్బలు తగిలెనను ప్రశ్నకు, ఇండియామంత్రిగారేమియులేవని జవాబియవలసివచ్చెను. మహాత్ముడు చట్టము నుల్లంఘించినా లేదా యను ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుచు, ముందుగ నోటీసు నీయవలయు నని, ఇండియామంత్రిగారు కోరిరి. గాంధీమహాత్ముడుమాత్రము ఎప్పటికప్పుడు అరెస్టు సంభవించునని తలచి, సంసిద్ధత జూచుచున్నాడు. వాలంటీరుల సంఖ్య పెరుగుచున్నది. రాజీనామా నిచ్చిన గ్రామోద్యోగుల సంఖ్యలు వృద్ధిగాంచుచున్నవి. మహాత్ముని నిర్బంధమే జరుగుచో, వీరిసంఖ్య లమితముగ పెరుగు ననుటకు సందియము లేదు. వివిధరాష్ట్రములలోను సత్కార్యహము వెంటనే ప్రారంభమగును. స్వాతంత్ర్యోద్యమము దేశమునందు గాఢముగ నాటుకొనుట నిశ్చయము. మహాత్ముని వెంటనే నిర్బంధింపవలసిన యవసరము గోచరించుట జూడ, మహాత్ముని యుద్యమమును తృణీకరింప వీలులేదని, అధికారులకు గోచరించినటుల స్పష్టపడును. అహింసా బద్ధమగు నిట్టి యుద్యమమును అణగదొక్కినను, అయ్యది అణగిపోజాలదు. మహాత్ముని నిర్బంధించుట యనిన, హిందూ దేశమును నిర్బంధించుటయే యగును. అందుచే భారతీయు లందరును దేశనిర్బంధమును బాపనను కట్టుట యత్యవసరమగుచున్నది.

బొంబాయి: మద్యపాననిషేధము

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారిదివరకు మద్యపాన నిషేధాదర్శమును ఇరువది సంవత్సరములలో చేరవలయునను తీర్మానము నామోదించిరి. తదర్థమై రేషనింగు పద్ధతిని ప్రవేశపెట్టిరి. ఈ పద్ధతివలన కొంతలాభము గలిగినటుల, ఎక్సైజు పరిపాలనకు రిపోర్టుబట్టి గ్రహింపవచ్చును. దీని నవకాశముగ గైకొని, మద్యపాననిషేధమునకై ఎక్కువ కృషి నలుపుటకు మార్గ, బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి పద్ధతి పట్ల అసంతృప్తి జూపి, దీనిని పునఃవర్ధింపవలయు నని తెలుపుట అసమంజసముగ దోషకమగును. వీరి వాఙ్ముఖండు, రేషనింగు పద్ధతి అనలే వదలుకొందు రను నుద్దేశ్యము గనుపించును. ఈ పద్ధతి నవలంబించినప్పటికీ, పారాయి, కల్లు, గంజా, నలమందుల వామక తగ్గె నని, 1928-29 సంవత్సరపు రిపోర్టు దెలుపుచున్నది. మద్యపు రాబడిలో 503700 రూపాయలు తగ్గెను. మద్యపానముపట్ల ఏవగింపు గలవా రెల్లము ఇట్టిపితిగాంచి సంశయపడవలసి యుండ, ప్రభుత్వపు రిపోర్టు తద్వ్యతిరేకభావమును దెలుపుచున్నది. అక్రమముగ తయారగు మద్య మధికమగుచున్నదనియు, అందుచే, ఈ పద్ధతి పునర్విచిన్పవలె ననియు, ప్రభుత్వమువారు దెలుపుచున్నారు. మద్యము అక్రమముగ తయారగుచున్నచో, దానిని నిరోధించుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికారములు గలవు వీరి నుపయోగించుటకు మారుగ, సక్రమముగ తయారగుచున్న మద్యమును తగ్గించిన పద్ధతి రద్దుజేయుట పాడిగాజాలదు. ఎక్సైజురిపోర్టు గాంచిన, బొం

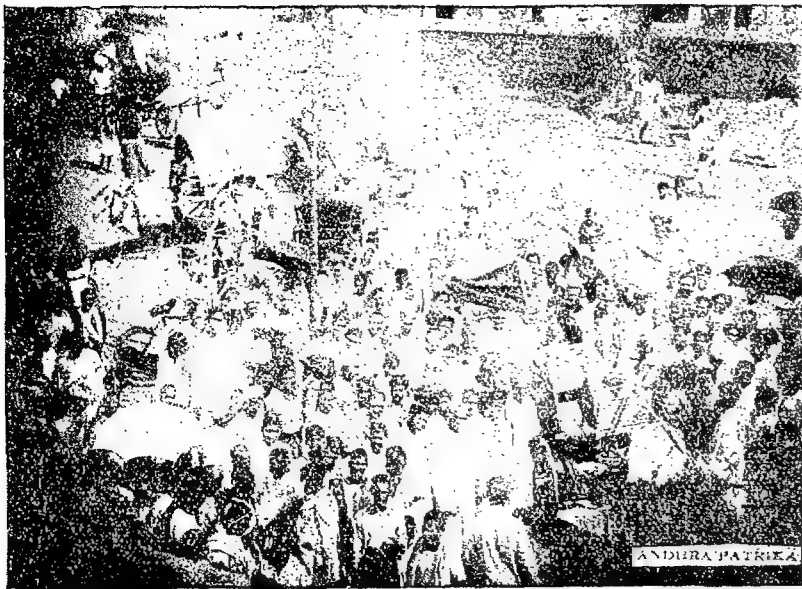
బాయి ప్రభుత్వమువారు మద్యపురాబడిని కోల్పోవుటకు సంసిద్ధులుగా లేదని, విదితమగును. ఇందుకై పరితపించెడివారు, మద్యపాన నిషేధాదర్శమును జేరగలుగుట దుర్లభము. మద్యపానము తగ్గినందులకు, వీరు పెక్కు కారణములను సూచించిరి. ఆర్థికస్థితి ఊణించుట, పాణిజ్యక్షీణత, అక్రమ వ్యాపారము మున్నగు కారణములను వీరు సూచించుట నిరుపయోగము. ఏ కారణముచే నిది ఊణించినను, సంతోషహేతువే యగుచున్నది. మద్యపు రాబడి యధికమగుట, దేశసంపదకు చిహ్నమని ఎంచుటగాని, అది తగ్గుటవలన దేశసంపద ఊణించినటుల భావించుటగాని, సమంజసము గాజాలవు. ప్రజల సంపద పెరిగినను ఊణించినను, ఆకర్షణము లుండు సంకేతరకు, త్రాగుడు అభివృద్ధిజెందుట అనుభవైక వేద్యము. ఇట్టి హేతువాదమును మూచి, రేషనింగు పద్ధతికి దోడుగ, మద్యపానము తగ్గు నిమిత్తము ఇతర పద్ధతులనుగూడ నవలంబించుట, ప్రభుత్వధర్మమగుచున్నది. కాని, పరిపాలనము ప్రజలకు బాధ్యత వహింపనంతవరకు, ఇట్టి కోర్కె నెరవేరు నని తోచదు.

బెంగాలు గవర్నరుగారికి సెలవు

గవర్నరులకు సెలవు దీసికొను నవకాశమిచ్చిన పిమ్మట, అందరును దీని నుపయోగించుచునేయున్నారు. రాజప్రతినిధులును, దీని నుపయోగించుచున్నారు. వీరు జనిజేయు కాలము అయిదుసంవత్సరములే యయినను, ఈలోపుగ ఇంగ్లండుకు వెడలివచ్చుట కెట్టియవసరము గనుపింపదు. హిందూ దేశమున వీరు నివసించుటకు చల్లనితావులు గలవు. వేసవి కాలమంతయు వీరు శీతగములపైనే గడుపుచుందురు. అయినను, దీనితో తృప్తిజెందక, వీరు ఇంగ్లండుకు వెడలివచ్చుట గూడ సంభవించుచున్నది. ఇందుల కగు ఖర్చులను హిందూ దేశమే భరింపవలసివచ్చుచున్నది. బెంగాలు గవర్నరు గా. జాక్సనుగారు నాల్గు మాసముల సెలవుపై ఇంగ్లండుకు వెడలెదరు. వీరి స్థానమున బీహారు గవర్నరుగ బనిచేయుచున్న గా. సర్ స్టీఫెన్సను గారు నియమింపబడినటుల తెలియుచున్నది. స్టీఫెన్సనుగారి స్థానమును, గా. సిఫేటనుగా రాక్రమించెదరు. ఇట్టి పయనములవలన, హిందూ దేశపు వ్యయ భార మధికమగుచున్న దనుటకు సందియములేదు.

నౌక డే టైముప్రతిక: స్పష్టపరిపాదనము

గాంధీమహాత్ముని నిర్బంధమును గోరుచు నౌక డే టైము ప్రతిక, బ్రిటీషు దృక్పథమును స్పష్టముగ దెలిపి, మహాపకారమును గావించుచున్నది. బ్రిటీషువారు ఆరోగ్యముకొరకు హిందూ దేశమున నివసించుట లేదనియు, స్వలాభముల నిమిత్తమే హిందూ దేశమును నిలిచియున్నారనియు, హిందూ దేశమునుండి వెడలిపోవుచో, వారి స్వలాభములకు భంగము కలుగు ననియు, హిందూ దేశమువిషయమున తొందరగ నడుచుటకు వారు పూనుకొన జాలరనియు, ప్రస్తుతస్థితిలో దృఢపరిపాలనము దప్ప వేరుమార్గము లేదనియు, యాప్రతిక చాటుచున్నది. నౌక డే టైముప్రతిక పాలకవర్గాభిప్రాయమును దెలుపుచో, భారతీయులు గూడ దృఢ నిశ్చయమునే చూపి, మహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద, త్వరలో గమ్యస్థానము జేరుటకు పాటుబడక మానరు. నౌక డే టైము స్పష్టప్రతిపాదనము, భారతీయులలో నూతనోత్సాహమును గలిగించు నని నమ్మవచ్చును.

సాంబమూర్తిగారిని రాజమండ్రిలో గుట్టపుబండిపై ఊరేగించుట.

(వి. శాస్త్రి)

సాంబమూర్తిగారికి సన్మానము:—గోదావరిస్టేషనువద్ద డా॥ గురుమూర్తిగారు, కళా వెంకట్రావుగారు మున్నగువారు సన్మానించుట. (వి. శాస్త్రి)

కల్లికోటరాజుగారు ప్రథమసుపుత్రజనన సందర్భమున మదరాసులో విందుజేయుట. సర్ మహమ్మదు ఉస్మాను, లేడీ మార్లుబ్యాంక్సు, రాజుగారు విం దారగించుట. (ప్రె. ఫో. బీ.)

చీరాల సారస్వతసమితివారు:—ఆంధ్రమహాసభవారు శ్రీయుత త్రిపురనేని రామస్వామిచౌదరి బారిష్టరుగారికి కవిరాజు బిరుదము నొసంగినందులకు రజతపేటిక నొసంగి సన్మానించిరి. కూర్చున్నవారిలో ఎడమనుండి సభాధ్యక్షులు శ్రీయుత డా॥ వెం. శ్రేష్ఠిగారు, కవిరాజు శ్రీరామస్వామి చౌదరిగారు. నిలుచున్నవారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు శ్రీయుత యస్. పి. రాములుగుప్త (గాంధీటోపి) గారు ఇరుప్రక్కల కార్యదర్శులు కె. కృష్ణరావు, పి. వెంకట్రాములుగార్లు. (ఫోటో:—పి. కోటయ్య, చీరాల).

మహర్షి బులుసు సాంబమూర్తిగారు

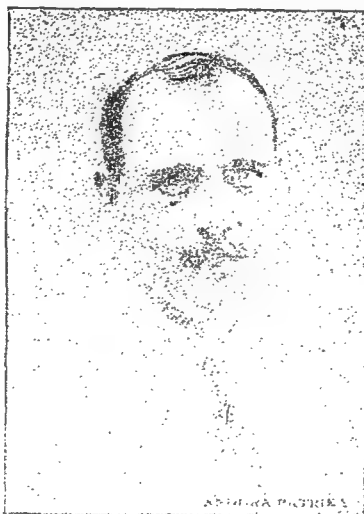
బందరు ప్రజల స్వాగతము

మహాత్ముని సత్యాగ్రహమునకు ఆంధ్రులు
10 వేలమంది వాలంటీరులను పంపవలయునని
సాంబమూర్తిగారు హెచ్చరించుట

బందరు, మార్చి 18:—కపిలేశ్వరమ, భట్లపెనుమర్రు మున్నగు గ్రామములను చూచి నిన్నటిదినము మహర్షి బులుసు సాంబమూర్తిగారు ఈనగరమునకు వచ్చిరి. నగరవాసులు వీరికి గొప్ప స్వాగత మొసగిరి. వీరు యువజనసమితి సాంవత్సరికోత్సవమునకు ఆధ్యక్షత వహించిరి.

సాయంకాలము తిలకు చౌకునందు బహిరంగసభజరిగెను. తూర్పు కృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారు సాంబమూర్తిగారికి స్వాగతప్రముఖ సమర్పించిరి. సాంబమూర్తిగారు ఈ క్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి.

గాంధీమహాత్ముడు తన సత్యాగ్రహోద్యమమును ప్రారంభించుటకు పూర్వమే గర్వరుగారి పర్యటనము సందర్భమున బందరు యువకులు నల్ల జెండాలుతో ఊరేగింపు జరిపి అందరి కన్న ముందుగ కారాగృహముచేరి ఇతరులకు దారిచూపినందులకు ఈనగరవాసులను నేను అభినందించుచున్నాను. ఈవిధమున మీరు స్వాతంత్ర్యోద్యమం మేధియున జరుపవలయునో దారి చూపినవారగుచున్నారు. 1921 సంవత్సరమున పంజాబుభూమి లకుగాని భిలాఫత్ అక్రమమునకు కారాగృహమునకు వెళ్లిరి. ఇప్పుడు స్వాతంత్ర్యోద్యమకొరకు మనము వేసకువేలగ కారాగృహము చేరవలెను. ఇది ఉపన్యాసములకు సమయముకాదు. మహాత్ముడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహోద్యమమునకు ఆంధ్రులు కనీసము పదివేలమంది వాలంటీరులను పంపెదరని నమ్ముచున్నాను. (తంతివార్త)

ఎ. టి. లూటరుగారు

అడిసనుకంపెనీ ఉద్యోగి, చుదరాకు యూరోపియనుల సంఘముతరపున మదరాసు కాసనసభ్యునిగ ఎన్నికైనబడిరి. (ప్రె. ఫో. బీ.)

గ్రంథాలయములకు మనవి

ఎన్నిమూలములు గ్రంథాలయాధిపతులను శ్రావించినను సమగ్రనివేదికలోకు సంభవించునటులు దొరుకుచున్నది. వ్యవధి యేమో తగ్గిపోవుచున్నది. కాని ఇంతవఱకు తమ నివేదికముల నంపిన గ్రంథాలయములు వందకూడ లేకపోవుట చింతనీయము. దయచేసి త్వరలో తమ నివేదికములను బంపి సభకు నివేదిక సమగ్రముగ దయారు చేయబడు విధ మాలోచింపుడు. త్వరపడకున్న ప్రయత్నము నెగుట దుర్లభమే.

త్వరగా జవాబులను గ్రహింపుడు.

వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, చెన్నపురి.

మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయి

జన్మదినోత్సవము

1930 నవంబరు 16 వ తారీఖున

రాజమహేంద్రవరములో జరుగును

పోటీ పరీక్షలు

మొదటివారికి నూరు రూపాయలు బహుమానము.

రెండవవారికి ఏబది రూపాయలు బహుమానము.

1930 నవంబరు 16 వ తారీఖున జరుగనున్న మహారాణి ఝాన్సీ లక్ష్మీబాయిగారి 96 వ జన్మదినోత్సవ సందర్భమున, 1929-30 సంవత్సరములో వలసనేకీ ది రాజమహేంద్రవరనగర కాంగ్రెసు సంఘమువారు పోటీపరీక్షలను ఏర్పాటు చేయుటకు నిశ్చయించినారు. మహారాణినిగూర్చిగాని, నానా సాహెబును గూర్చిగాని, పరీక్షలకు ఆసంద్రము కలిగించునట్లు పద్యములు వ్రాయువారిలో మొదటివారికి నూరు రూపాయల బహుమానమును, రెండవవారికి ఏబది రూపాయల బహుమానమును నివ్వబడును. నూరుపద్యములకన్న ఎక్కువ వ్రాయుకూడదు. నూరు పద్యములన్న తప్పక నూరు పద్యములు వ్రాయ నవసరములేదు. పాటలు పనికిరావు. పోటీలో పాల్గొన నెంచినవారు తమ పద్యములను 1930 సెప్టెంబరు ఒకటవ తారీఖునకు రాజమహేంద్రవర నగర కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శిగారికి అందునట్లు రిజిష్టరు పోష్టుగా పంపవలెను.

పాలకోడేటి సూర్యప్రకాశరావు,

కార్యదర్శి.

రాజమహేంద్రవరనగర కాంగ్రెసుసంఘము.

విదేశవాత్సలు

మహాత్మా గాంధీగారిని
అరెస్టు చేయనున్నారు?
ఇక నెంతమాత్రము
ప్రభుత్వమువారు
ఆలస్యము చేయరు!

(బీము నర్సిసు)

లండన్, మార్చి 16:—మహాత్మాగాంధీగారిని అరెస్టుచేయనున్నారు. ఇక నెంతమాత్రము ప్రభుత్వమువారు ఆలస్యముచేయక గాంధీగారిని అరెస్టు చేసేదని తెలిసినవారు చెప్పుచున్నారు. ఎవరిని హెచ్చరించకుండా నర్తారు పట్టభామి పటేలుగారిని అరెస్టుచేసినపుడే మహాత్మునిపట్ల అవలంబింపబడు కైఖరిని ఆలోచించిరి. కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు వ్యవహారము నంతను కనిబెట్టి చూడవలెననియు తొందరబడి విషమావస్థను కలుగజేయరాదను కొనిరి. అనగా మహాత్మా గాంధీగారు చేరదలచు కొన్న గమ్యస్థానమునకు అనర్గళముగ చేరనిచ్చెద రనుకొనిరి. అక్కడకుబోయి ఉప్పును తయారుజేయు టకుగూడ ప్రభుత్వమువారు నిరోధమును జూపరా దనుకొనిరి. గాంధీగారి యుద్యమము దౌర్జన్య రాహిత్యముగ నున్నంతకాలము వారిని పట్టుకొన రనుకొనిరి. కాని గ్రామోద్యోగులు ఒకరిమెంట ఒకరు అంటురోగము సోకినటుల రాజీనామాల నిచ్చెదరని ప్రభుత్వమువారు ఎన్నడును తలంచలేదు. ఇట్టిపరిస్థితు లేర్పడుటకు ప్రభుత్వము వారెంతమా త్రము సహింపజాలరు. అందుచే కర్తవ్యమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించిరి. ఈ ఆలోచనలో తక్షణము గాంధీగారిని అరెస్టుచేయుటకే నిశ్చయించి రని దెలియుచున్నది.

నౌడే టైముస్ పత్రికగూడ వార్తలను దృఢ పరుచుచున్నది. మహాత్మా గాంధీగారిని త్వరలోనే అరెస్టు చేసేదని నమ్మకముగ దెలియుచున్నదని నౌడే టైముస్ పత్రిక ప్రాముఖ్యముగ ప్రకటించు చున్నది. మహాత్ముడు తనుబోవు మార్గమున జేయు చున్న ప్రబోధముచే గ్రామోద్యోగులు రాజీనా మాల నిచ్చుచుండుటచే ఇట్టిపరిస్థితు లేర్పడినవని ఆ పత్రిక ప్రకటించుచున్నది. ఎంతటి ఓరిమిగల అధికారులగూడ గ్రామోద్యోగులు రాజీనామా నిచ్చుట నెంతమాత్రము సహింపరని ఈ పత్రిక వాకొనుచున్నది.

* * * *

బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి
కలనరము
(రూటరు)

లండన్, మార్చి 16:—గ్రామోద్యోగులు రాజీనామాల నిచ్చుటచే బొంబాయి ప్రభుత్వము వారు చాల కలవరబడుచున్నారని అబ్జర్వరు పత్రికా విలేఖరి బొంబాయినుండి వ్రాయుచున్నాడు. అందుచే బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు మహాత్ముని అరెస్టు చేయుట కాలోచించుచున్నారని దెలియుచున్నది. అయితే పట్టుకొనుట కింకను నిశ్చయించలేదనుచున్నాడు.

మహాత్ముగాంధీగారి పయనము నింకను బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు కనిపెట్టి జూచుచున్నారు గ్రామో ద్యోగులు అదేపనిగా విస్తారముగా రాజీనామాల నిచ్చిరేని అరెస్టుజేయనున్నారట. గాంధీగారిని అరెస్టు చేయుటకంటె వారిని ఉప్పు శాసనములను అతిక్ర మించునటులు చేయనిచ్చుట చేతనే లాభమున్నదని ప్రభుత్వమువారు నుకొనుచున్నారు. గ్రామోద్యోగు ల రాజీనామాలు గనుక ఆగిపోవుచో బొంబాయిప్ర భుత్వమువారు అట్టి చర్యను మాత్రమే దీసి కొనెదరు.

రాజీనామాలు అటులనే సాగుచున్నచో బొంబాయిప్రభుత్వమువారు దీనిని సహింపజాలరు. అటులు రాజీనామాలు సాగుచో ప్రభుత్వము అంతయు క్రుంగిపోవుననుచున్నారు.

ఇండియాలో దిగుమతియగు
వస్తువులపై పన్ను-ఇంపీరియలు
ప్రిఫరెన్సు

(బీము నర్సిసు)

లండన్, మార్చి 17:—నూతన వస్తువులపై దిగుమతియగు వస్తువులపై భారతసామ్రాజ్యపరిషత్తుచేతనే గానతెలిసి ఇండి యామంత్రితో జెప్తుకొనగా తెలిసినది. లండన్లో నున్న ఇండియా వర్తక సంఘమువారు ఇండియా ప్రతిపత్తి పరిశ్రమ దుస్థితిని గూర్చి ఇండియా కార్యాలయమునకు దెలిపిరి దీనికంతకును ఇండియా ప్రభుత్వమువారే బాధ్యులనిరి. ప్రభుత్వ మువారింతవరకు జెట్టి చర్యను దీసికొనక పోవుటచే భారత ప్రత్తి పరిశ్రమ ఇంత దుర్బలకు వచ్చుటకు కారణమయినదను చున్నారు. ఇండియా ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమును ముప్పించెదమని జెడ్డిఉడ్ జెప్పు గారు జెప్పరట.

జి. ఐ. పి రైల్వే సాత్వికనిరోధము
(రూటరు)

లండన్, మార్చి 17:—జై పల్లాలో జి. ఐ. పి రైల్వే సాత్వికనిరోధ మెట్లున్నదని కామన్సుస్థలో బ్యూరీగారడిగిరి. ఈసాత్విక నిరోధము గాంధీగారి కాసనోల్లంఘన యుద్యమము చే బయలుదేరెనని బ్యూరీగారు నూచించిరి. పత్రికలలో కన్పించినదానికంటె తనకేమియు తెలియదని జెప్పు గారు దెలిపిరి. 12 కేదీనుండి గాంధీగారి యాత్ర ప్రారంభమయినదాదిగ అధికారులతో డీకొనుటచే ఎంతయిది చనిపోయిరని బ్యూరీగారడి గిరి. జై పల్లా విషయములో తప్ప ఇతరత్రా ఏమీ ఉన్నటుల తెలియదనిరి.

గాంధీగారు కాసనోల్లంఘనమును చేసినారేదాయని యడి గిరి. ఇట్టి సున్నితవిషయమునుగూర్చి ఏకోజా కాకోజా ప్రశ్నిం పరాదని జెప్పు గారనిరి. ఎందుచే ప్రశ్నింపరాదని సభ్యులు కేకలువేసిరి. అట్టి ప్రశ్నను జేయదలచుకొన్నచో ముందు వ్యవధి నీయవలెనని జెప్పు గారనిరి. అట్లుకు ప్రమేయమును కల్పించుకొని బ్యూరీగారిని ప్రశ్నలను జేయకుండ జేసిరి.

భారత ప్రభుత్వ పన్నులు
జపాను నూలునరకులు
(రూటరు)

లండన్, మార్చి 17:—ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జపానుబట్టలపై విధించిన పన్నునుగూర్చి ఆసమ్మతిని దెలుపుచు సందేశము నంపిరినియు దానికి ప్రత్యుత్తరమును ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఆలోచించి ఇవ్వవలసియున్నదని హెండిర్సన్ గారనిరి.

బొగ్గుచట్టము
ఓడిపోవుచో గనులపనివాం డ్రవలంబించు చర్య
(రూటరు)

లండన్, మార్చి 16:—బొగ్గుచట్టము ఓడిపోవుచో బొగ్గు గనుల పనివాండు తీరమైన చర్యను దీసికొనెద మని దెలుపు చున్నారు.

లండను నౌకాదళనిర్ణయసభ
(వై లై సు)

రుగ్బీ, మార్చి 16:—లండను నౌకాదళనిర్ణయసభ బలవంత మగుటకు ఫ్రెంచి ఇటలీ కగావారే ఆడుగనున్నవి. ఈవిషయ ము పరిష్కారము కుదురుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఫ్రెంచివారితో సమానముగా నౌకాదళ ముండవలెనని ఇటలీ పట్టుదలను జూపుచున్నది. రేపు బెకరులో ఫ్రెంచి బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యులు మాటలాడు విషయముపై అందరి దృష్టియు కేంద్రీకృతమై యున్నది.

భారతదేశ విషయము
కామన్సులో ప్రశ్నలు
(రూటరు)

లండన్, మార్చి 17:—ధనబాదుగనుల పాతకాలలో గనులపనివాండు కొడుకుల కేలవిద్యను నేర్పించెదో కనుగొనె దని కామన్సుస్థలో మార్డితోస్సుగారికి జెప్పు గారు ప్రత్యుత్త రముల నిచ్చిరి.

అంబాసదుము శేతపరిశ్రమలయ నమ్మెనుగూర్చి మాడు ప్రశ్నలను వేసి నరదరాజులు నాయుడుగారు ఇదివరకు 7 గరు పనివాండుపై ప్రయోగించిన నిషేధపు టుత్తరపుట తొలగింపుడని కామన్సు స్థలో ప్రేమనుగా రడుగ ఈవిషయ మంతయు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి చేతిలోనిదని జెప్పు గారు బయటపెట్టిరి.

బ్రిటానియా ఈపు అను జనపరి పత్రికలో మహాదీక్ష మరతునకు పరగధుగు విషయములందుటచే దానిని నిషేధించి రని జెప్పు గారు దెలిపిరి.

భారతదేశ ప్రభుత్వమునారు విదేశీయుల నూలు సరకుల పై విధించు పన్నునుచర్యయులో బ్రిటనుకు అననుకూలముగ విదేశీయులతో ఒనెంబడికలు ఏమియు లేవనిరి.

మహాత్మాగాంధీగారిని
అరెస్టు చేయవలెననుట
పత్రికాప్రచారము
(బీము నర్సిసు)

మహాత్మాగాంధీగారిని త్వరలోనే అరెస్టుచేసెద రను వార్తలచే పట్టుకొనవలెనని పత్రికలలో ప్రచారమును సల్పు చున్నారు.

ఇండియానుగూర్చి నిజమేమనగా అను కీరికతో సకా డేటైముస్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. ఇండియాలో మనమేల యుంటిమో యను విషయమై దుర్బులులన్నిటిని భారద్రోల పలసి యున్నది. బ్రిటిషువారు ఇండియాలో వారి ఆకోగ్యము ఆకోగ్యము నిమిత్తములే కాని నిస్సా-పట్టుకుగ దెలుపవలెను. ఇండియాలో ఉండుటవలన బ్రిటిషువారికి లాభముగానఇండియా లోనున్నారని దెలుపవలెను. ఇండియానుండి బ్రిటిషువారు వెడలిపోయిరేని బ్రిటిషువారికి నష్టముగనుండును, అందుచే వాగు ఇండియానుండి పోవుట కష్టపడకు. స్వలాభము నకు నష్టమువచ్చును. ఇండియాలో ఉండి తమ కార్యమును సాధించుకొనుబాధ్యత యుండుటచే ఇండియానుండి పోవుటకు వారు, కోరలేదు. కోరరు. సంస్కరణమును సాగించుటకు నిశ్చయించుటచే దానిని అవలంబించెదము. అయితే ఆతివాదులు మాత్రము మాకు అవకాశము నీయవలెను. అవకాశము నిచ్చిరేని సంస్కరణములను సాగించుటకు సంగర్పించుకొంటిమి, కాని మే మనుకొన్న దానికంటె తొందరగా పోజాలము. ఒకరు జెప్పిన విషయవారముకాదు. ఇతరుల ఆలోచనలను విని వారు కోరిక పోకర్తముల నిచ్చువారము గాము. భారతదేశపరిస్థితులను నిశ్చయించుట కొకేమార్గమున్నది. అదేమన నిర్మొగమాటముగ కే కాసన ప్రయోగమును గావించి అధికారము చెలాయించెదము.

ఇంగ్లీషు చానలు రైలును వేయుటచే విదేశీవర్తము అభివృద్ధియగుననియు పనిలేనివారలకు జీవనోపాధి గల్గుననియు అనుచున్నారు. ప్రభుత్వసహాయము లేకుండ ఈరైలును వేయవలెనని బాగు లేదని మాంచెప్పరు గార్డియను పత్రిక దెలుపుచున్నది. ప్రభుత్వప్రమేయ మున్నను లేకున్నను లాభముని తోచినయె సాగించవలెననే యనుచున్నది. డెయిలీ టెలిగ్రాఫు మార్చి 16 పోస్టుపత్రిక లీవిషయమును ఉత్సాహమును జూపుటలేదు డెయిలీ మెయిలు, క్రానికలు, పత్రికలు ఆహ్వానించుచున్నవి.

విదేశ వస్త్రములపై దిగుమతిపన్నులు

భారతమిల్లుయజమానుల అసమర్థత

దివాన్, చమన్ లాల్ గారి తీవ్రఖండనము

ఒకసంవత్సరమువరకు మాత్రమే చట్టము చేయవలె నని జయకర్ గారు చెప్పట

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్)

ధిల్లీ, మార్చి 17:—హోలీపండుగ నెలపురైనతరువాత కాసనసభ నేడు సమావేశమైనప్పుడు చాలమంది సభ్యులను ప్రేక్షకులను సభకు విచ్చేసిరి. సభ్యులు పభాషలనునకు విచ్చేయుచుండ జపాను నూలువడుకువారి సంఘముయొక్క విజంటకు కాసుచీగారు వారికి కరపత్రములను పంచిపెట్టెను. ఆ కరపత్రములో ప్రభుత్వమువారు విధింపదలచిన దిగుమతిపన్నులు జపానువస్త్రమున కెట్లు పనికిరకములో వర్తింపబడెను. పండిత మాలవ్యాగారి సవరణ భారతీయులకు తృప్తికరముగా నుండుననియు, మణ్సుఖంచెట్టిగారి సవరణ సరసమైనది కాదనియు అదితెలుపుచున్నది. భారత పారిశ్రామికాభివృద్ధికై యాలోచించినను జపానువస్త్రములు, రంగుబట్టలు, తెల్లతామలపై పన్ను విధించుట లాభదాయకముకాదనియు, జపానువస్త్రమును చంపి, దానినినే లాంకపైగును లాభపరుచుటయగుననియు ఆ కరపత్రము తెలుపుచున్నది.

నూపర్ బాక్సు, ఇన్ కంబాక్సు పాచ్చించుట పనికిరాదని మరియొక కరపత్రము కోరెను.

క్రోత్తసభ్యులు

పి. వి. కృష్ణయ్య చౌదరిగాడు, యస్. మూకీజీ గారు రాజభక్తి ప్రమాణముగై కొని సభ్యత్వ స్థానముల నలంకరించిరి.

స్థాయిసంఘములకు ఎన్నికలు జరిగినతరువాత సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను.

వెండిమీద ఎత్తైనజాపన్ను

తరువాత సభవారీయముమీది కొని సర్ జార్జి మెట్టరుగారు వెండిమీద ఎత్తైనజాపన్ను విధించుటకుగాను ఒకవిల్లును ప్రవేశపెట్టెను. విల్లును ప్రవేశపెట్టుచు తానుఫిబ్రవరి 29 తారీఖున ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థికచట్టములో వెండిఖడ్డీమీద, నాణెములమీద ఔన్నకు 4 అణాలు పన్ను విధింపవలెనని కోరెనని చెప్పెను. ఇట్లు చేయుటవలన దేశములో అమృతముగ వెండిశీరిన పాచ్చి వెండి తయారుచేయువారికి రక్షణము నొసంగనని వారు చెప్పిరి. ఇది వరకు దేశములో తయారయిన వెండి కొద్దిగామాత్రమే యుండెనుగాన పన్ను వేసినను, వేముకపోయినను అంతలాభము వచ్చుదికాదు. కాని యిప్పుడు దేశములో నుత్పన్నముగుచున్న వెండి చాలయున్నదిగనుకను, ఒక్క బార్మాలోనే 7 మిలియనుల ఔన్నులుగానున్నది గనుకను పన్ను విధింపవలెను. భారతదేశములో తయారు చేయబడి విదేశములకు పంపు వెండిమీద పన్ను లేకుండ చేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికార ముండవలెను.

వస్త్రములపై దిగుమతి పన్నులు

వస్త్రములపై దిగుమతి పన్నులను విధించుటకు గూర్చి అదివరకు కాసనసభలో నొసంగిన యుపన్యాసమును ముగించుచు దివాన్ చమన్ లాల్ గారిట్లు చెప్పిరి:—మిల్లు వస్త్రములను రక్షించుటకు సరియైన కారణమేమియు లేదు. బొంబాయి మిల్లులలో తయారగు బట్టల ధర జపాను, లాంకపైగు మిల్లులలో తయారగు వస్త్రములకంటె పెచ్చా? పెచ్చుకాదు. లాంకపైగు మిల్లు యజమానులు తమ పనివారికి పెచ్చుకూతనిచ్చుచున్నారు. తక్కువ గంటలనేపు పనిచేయుచు కొనుచున్నారు. జపానులో కూడ నట్లే. ఇట్టివో మన బట్ట యితర వస్త్రములతో నేల పోటీచేయలేకుండ వలెను? రెయిన్ గారిలెక్కలను బట్టి విచారించినచో దేశీయ మిల్లు వస్త్రములు తగ్గిపోవుట లేదనియు, లాంకపైగు వస్త్రముల స్థానముల చాలవర క్రాక వించిన పనియు తెలియగలదు. ఇట్టియెడ పసిపిల్లలకువలె మిల్లులకు పాలుబోసి పెంచుచేల. ధవళులలో జపాను వారు పోటీచేయుట లేదే! అట్టివో జపానువారి ధవళులు, రంగు బట్టలు, తెల్ల చుల గుడ్డలమీద పన్ను లేందుకు వేయవలెను? అసలు నిజమే మనగా మనము తయారు చేయ జాలని గుడ్డలలో లాంకపైగువారికి జపాను వారి పోటీ అనిపోయి వారికి కోరినంత ధరలవచ్చును. మిల్లుయజమానులను, ప్రభుత్వసభ్యులను కలసి గుడ్డలకొను భారతీయజను మోసగించుచున్నారు. జపానువారు నిర్మాణకాళమును, సామగ్గ్యమును చూపుచున్నారు. భారతమిల్లుయజమానులు వానిలో మిక్కిలి కొరబడియున్నారు. ఒకరిగొంతుల నొకరు కొనుకొనుటతప్ప మరేమియు వారికి చేతగాదు. ప్రాణముమీదికి వచ్చినప్పుడుమాత్రము

వారు యీ సభవారి పాదములపై బడెదరు. ఇట్టి అసమర్థులకు నిర్మాణకాళము లేనివారికి సాయముచేయుటవలన లాభము లేదు. దీనివలన ఫలితము గుడ్డసర అధికమగుటయే గాని యన్యముకాదు.

గుజ్ నవీగారు

గుజ్ నవీగారిట్లు చెప్పిరి:—మిల్లుయజమానులు గుడ్డివారి వలెనున్నారు. తమకు డబ్బు కావలెనని ప్రభుత్వమువారు వస్త్రములపై విధించు 15 0/0 పన్ను తమను రక్షించుటకుగానని వారెగరు. జపానుమీద వేసిన 20 0/0 పన్నుగూడ బొంబాయిమిల్లులకు లాభముకాదు. ప్రస్తుత క్షిప్రగతిని దాటుటకు గూడ సమర్థముకాదు. మిల్లుయజమానులు మిల్లులను సరిగా నడుపుటలేదు. పూర్వము బొంబాయిమిల్లులలో తయారయిన నూలు, బట్టలు, చీనా, తూర్పు ఆఫ్రికా దేశములకు ఎగుమతియగుచుండెను. మిల్లు యజమానులు కేవలము ద్రవ్యార్జనయే ఆదర్శముగానిదుకొని, దేశభక్తి యిందుకయులేక దేశములో తమ వస్త్రములు ఖర్చునట్లు ప్రయత్నములేమియు చేయలేదు. ఇప్పటి సీథియెట్టున్నది. చీనాలో కావలసినన్ని మిల్లులకలపు జపానువారు తూర్పుఆఫ్రికాలోని వ్యాపారమును వశపరుచుకొనిరి. ఈ 50/0 పన్ను బొంబాయి మిల్లులవారికి సాయకారికాదు. మిల్లు యజమానులకు తృప్తిపరిచినచో భారతదేశము నంతటిని తృప్తిపరుపవచ్చునను అభిప్రాయముతో అధికారులు యీ సాయమును ప్రభుత్వమువారు చేయుచుండిరి. టారిఫ్ బోర్డువారు వర్షవర్షము చున్నను రిజర్వుబ్యాంకు విల్లుకు అటంకము లేకుండవేసికొనుటకై బ్లాక్ టాగారు నూలుమీద 5 0/0 పన్ను విధించియుండిరి. అధ్యక్షుడును, రెయిన్ గారును ఈ మాటకు అభ్యంతరము చెప్పిరి.

గుజ్ నవీ:—ఈ 5 0/0 పన్ను దేశములోని సారెవారి లిండినీ తీసివేయును. వీరిలో చాలమంది మహమ్మదీయులే. తెలివితక్కువగా మిల్లు యజమానులు వలమీద లాభములను వాటాదారులకు పంచిపెట్టిరి. అట్లు కానిచో యిప్పటికి జపాను, లాంకపైగువారి పోటీ యెప్పుడో పడిపోయి యుండెడిది. తమ సంపత్తి చూచుకొని మిల్లు యజమానులు కేళివిలాసములను అనుభవించుచుండిరి. మిల్లు యజమానులకు సాయము చేయుట నాకిష్టమే. కాని వారు మొదట తమ యిల్లును చక్కచెట్టుకొనవలెను. ఈ విల్లును సమర్థించుట లాంకపైగు మిల్లులకు పోషించుట యగును.

డాక్టరు మోదర్

అవసరమైనవాటికి మాత్రమే రక్షణ యొసంగుట బిల్లు గుట్టచేత డాక్టరు మోదర్ గారు విల్లును సమర్థించిరి. తమ దేశములో దిగుమతి పన్నులు పెచ్చుగా నుండుటవలనను, యితర దేశములలో నేర్పచ్చా వ్యాపారము ప్రబలి యుండుట వలనను జపానువారు తమ వ్యాపారమును కీన్ముగా వృద్ధిచేసికొనిరి. జపానువారి పోటీవలన భారతదేశమునకు గాని, ఆంగ్ల సామ్రాజ్యములో నేదేశముగాని నష్టమురాకుండ ఈరక్షణ యవసర మగుచున్నది. ఇట్లు చేయుటవలన సామ్రాజ్యములోని స్వాతంత్ర్య జాతులలో సామ్రాజ్యత్వము వృద్ధియగును. ఈపద్ధతిని ఫిస్కల్ కమిషనువారు గూడ అంగీకరించిరి. ఈసంఘము ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్స్ సిద్ధాంతమును అంగీకరించెనుగాని భారతదేశము అధినివేశ ప్రతిపత్తి గడించిన తరువాత గాని దానిని అమలు పరుపరాదని సలహా నొసంగెను. కాసన సభవారికి దిగుమతి పన్నులను విధించు అధికారము కలదు. కావున విల్లును సభవారు సమర్థించ వలెను.

సర్ డార్సే లిండ్సే

జపాన్ తంతుకారసంఘముయొక్క ఏజంటు చేయుచున్న ప్రచారమును సర్ డార్సే లిండ్సేగారు తీవ్రముగా ఖండించిరి. నెంట్రల్ మున్సిపల్ పార్టీ సభ్యులొకరు ఆకరపత్రమును పంచిపెట్టుట సరికాదని వారనిరి. నెంట్రల్ మున్సిపల్ పార్టీ కార్యదర్శి తాను పంచిపెట్టుమని చెప్పలేదని సభవారికి తెలియజేసెను.

జాతీయవాదులు:—ప్రకటనలో తప్పువిషయము లేమున్నవి?

లిండ్సే:—ఇట్లుచేయుట క్రమపద్ధతి కాదు. గయాప్రసాద్ సింగు:—దానిలో తప్పుమిటో మాకు తెలియవద్దా?

లిండ్సే:—బొంబాయి మిల్లులవలెనే ఉత్తరహిందూస్థానములోని మిల్లులకూడ కష్టముల ననుభవించుచున్నవి. ఇప్పుడు విధించు పన్ను కట్టించిన రక్షణ బట్టలను

కొనువారికి లాభకరముగా నుండును. లాంకపైగువారు వ్యాపారమును తమ వశము చేసికొనుదురనుట నిజముకాదు.

గుజ్ నవీ:—వారు యిట్లుచున్న ధర వేయుదురు.

లిండ్సే:—ఇదివరకు లాంకపైగు వస్త్రము లట్లుచేసిరా? భారతజాతీయ పరిశ్రమకు విదేశీయులు గుడిబండ నొకదానిని కట్టుటకు మీ రంగీకరించెదరా? మీరు అంగీకరింప రనితలతును. మీ రిట్లు నంగీకరింపనిచో నష్టపడెదరు. మిల్లు యజమానులు తమ గృహములను చక్కచెట్టుకొనవలెనని చమన్ లాల్ గారు సలహా నొసంగిరి. నేను దాని కంగీకరింపను. క్రొత్తపద్ధతుల నంగీకరించుట మంచిదని నేను తలతును. మిల్లు పరిశ్రమను రక్షింపనిచో విదేశీయుల పోటీచే నది నాశమగును. అప్పుడు కార్మికుల పని యే మగును. చమన్ లాల్ గారు స్వాతంత్ర్యము నడుగుచున్నారగునకు ఈ రక్షణము లేనిచో భారతీయులు ఇతరజాతీయుక్కు గుప్పిటిలో నుండురు. వారు కోరిన ధరలను మీ రివ్వక తప్పనా? బట్టలకొనువారిగతియే విచారింపక దివాన్ చమన్ లాల్ గారు లాభములను యజమానులు, పనివారుమాత్రమే పంచుకొనవలెనని యనుచున్నారు. ఇది సమంజసముకాదు. ఈ విల్లు ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్స్ యొన్నటికిని కాదు. బొంబాయి మిల్లులను యితర భాగములయందలి మిల్లులను రక్షించుటయే విల్లుయొక్క ఉద్దేశ్యము.

యస్. ఆర్. జయకర్

జయకర్ గారిట్లు చెప్పిరి:—ప్రభుత్వమువారును, మిల్లు యజమానులును ఈ విషయములో నొక్కటై బలవంతులగుట వలన రాజీమార్గమును అంగీకరింపకున్నార. తమ ఒక్క సంవత్సరమువరకు విల్లు చేయుట మంచిది. ఆంగ్లేయులు చెప్పిన మాటల వనసరించుచో ఈ విల్లు ఆంగ్లేయుల సద్భావమును, భారతదేశమునకు బాధ్యతాయుత పరిపాలనము లభించిన తరువాత భారతీయులు సామ్రాజ్యమునకు నష్టము లేకుండ జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించుననియు స్పష్టము కాగలదు. మిక్కిలి జాగ్రత్తగాను, కానరాకుండను విల్లు బిటిష్ వారియందు అభిమానమును పురిగొల్పుచున్నది. నేను నా పార్టీవారును మిల్లు పరిశ్రమకు సంపూర్ణముగా సాయము చేయుటకు అంగీకరింతుము. కాని ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్స్ ను ఆమూల్యముగు లాభమును వదలుకొని ఈ లాభమును ఆశించును. రిరిక్లొ ప్రజల ఆర్థికక్షత్తి మిక్కిలి ఆమూల్యమైనది. ఆర్థికముగా చాల ప్రయోజనకారి. ఈ మహాక్షత్తి ఉత్పరక్షణము మిల్లుపరిశ్రమకు కొలదిగ రక్షణము నిచ్చి విచ్చిన్నము చేయుట పొడియా లేక ఈ మహాక్షత్తిని రాండుటెబిలు సమావేశము వరకు నట్టిపెట్టి, అచ్చట మన ప్రజాక్షత్తి బదులు ఆంగ్లేయుల నుండి తగినలాభములను పొందవలెనా? రాజకీయనేత్రులుగా నాకు ఈసమస్య యెదుర్కొనదగినదిగా లోచించుచున్నది. ఇంపీరియల్ ప్రెఫరెన్స్ సిద్ధాంతము చెడ్డదనిగాని, దేశానర్థకమని గాని నేను తలపను. కాని దేశముయొక్క ప్రస్తుతస్థితిగతులలోన, ఈ సభలో ఎన్నికసభ్యులు తక్కువగానున్నప్పుడును మనకేమిలను పాడుచేసికొనుటయని నేను తలచుచున్నాను. దివాన్ చమన్ లాల్ గారి మహాపన్యాసమునువిని మోడిగారు తెలివితెచ్చుకొందురు గాక!

మణ్సుఖంచెట్టి:—ఇది రాజకీయనేత్ర యాలోచించవలసినదిగాదు. యుక్తాయుక్తముల నెరుంగ వ్యాపారగుడు తెలిసికొనవలసిన విషయము.

జయకర్:—రాజకీయనేత్రులకు వ్యాపారము సంగతి తెలియదామే?

మణ్సుఖంచెట్టిగారు

మణ్సుఖంచెట్టిగారు రక్షణమును సమర్థించుచు యిట్లు చెప్పిరి:—

నాయన్ నివేదిక, హార్డినివేదిక భారత మిల్లుపరిశ్రమకు రక్షణ యొసంగవలసిన విధిని లేటవలెనను. బొంబాయి మిల్లుయజమానులు అమితముగా లాభములను పంచిపెట్టెనని యొకరు చెప్పిరి. జపానులోకూడ చాల లాభములు పంచిపెట్టబడెను. వినను చాల లాభములువచ్చుటకు కారణమేమి? దూది వ్యాపారములోవారికి లాభము వచ్చెను. బొంబాయివారికి లాభమురాలేదు. చాల నష్టము వచ్చినది. యజమానుల చేతగానితనము ఫలననష్టములు రాలేదు. ఈ విల్లు యిప్పుడలవిన రక్షణచాలును. భారతదేశమునందలి మిల్లువస్త్రములు లాంకపైగు వస్త్రముల స్థానము నాక్రమించుకొన్నవిగాని జపాను పోటీవలన నష్టపడుచున్నవి. జపానుబట్టలు అమితముగా పెరిగి పోవుచున్నవి. విల్లుఆంగ్లవస్త్రములకు రక్షణయొసంగుమాట నిజమేకాని ఈరక్షణమువలన మనకు నష్టముగలుగుచున్నదాయని తెలిసికొనవలెను. ఆంగ్లేయులయెడల వైషమ్యమువలన నేను ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్స్ ను నిరాకరింపను. రాజకీయలాభములకై ఆర్థికలాభములను పోగొట్టుకొనుటగూడ సమంజసముకాదు. ఆంగ్లదేశము తన ఆర్థిక ప్రయోజనమునకై ఇంపీరియల్ ప్రిఫరెన్స్ ను కోరెనచో మనకు ఆర్థిక లాభములను కలుగజేయవలెను. ఇది ఆహారపదార్థములపై పన్నును విధించును. గనుక ఆంగ్లేయులు వాని నంగీకరింపరు. ఈపద్ధతివలన ఆంగ్లేయులకు లాభమైనను మనకు నష్టముకాదు గనుక నేనిట్లును ఆమోదింపుచున్నాను.

మీరటుకుట కేసు

వంగరాష్ట్ర జనపనారకారిక్త సంఘమువారి నారించు సేవ

శోధన సాక్షి మరేంద్రనాథ్ ముఖర్జీ సాక్ష్యము

మీరట్, మార్చి 17:—నేడు మీరటుకుట కేసులో తిరుగా విచారణ ప్రారంభమయినది. వంగరాష్ట్ర జనపనారకారిక్త సంఘమువారి వ్యాపారమును గూర్చి శోధనసాక్షి యొకడు తీర్మానముగా అడ్డుపరిశీలన గావించబడినది.

ఆల్టేగారి యిబ్బంది

కోర్టులో జరుగుచున్న దేదియు తమకు బోధపడుట లేదని నిందితులు ఆల్టేగారు నుడివీరి. సాక్ష్యముంతయు వారికోరకు తప్పుమాచేయబడుచుండెననియు అధికారులు తమకు సాధ్యమగు దానినెల్ల జేయుచుండెననియు వ్యాఖ్యానింపతి నుడివెను. ఇంత కన్న నెక్కుడుగా నేమి చేయుటకును వ్యాపార కార్యక్రమాల వలనపడదనియు, కాని ఆల్టేగారి కింకను యిబ్బందు లేమయిన నున్న కోర్టువారాలో విచారణనియు చెప్పబడినది.

శోధనసాక్షి సాక్ష్యము

భాత్ పారాలో శోధనసాక్షిగా వర్తించి యుండిన మరేంద్రనాథ్ ముఖర్జీగారు ప్రభుత్వవ్యాపారవాదిచే పరిశీలన బడిరి. పిమ్మట నిందితులు దెన్వీగారు వీరిని అడ్డుపరిశీలన గావించిరి. వంగరాష్ట్ర జనపనారకారిక్త సంఘము వారి కార్యాలయమువద్ద దెన్వీగారు కార్మికులకు చదువు నేర్పుచుండుటకు తాము జూచియుంటిమని సాక్షి నుడివీరి. సంఘము వారు బాల బాలికలకోర్కె యుచిత పాఠశాల యొందు సాపించి యుండిరి. కంపెనీ వారిచే కార్మికులకు బాకీ జీతములను, నష్ట పరిహారములను యిప్పించుటయే వై సంఘము వారి ముఖ్యవ్యాపారమై యుండెను. మరియు, అపసర మయినపు డెల్ల ను, కార్మికులకు వ్యాపార వాదుల సహాయము సమకూర్చబడుచుండెను. నిరుద్యోగులకు ధనసహాయము కూడ జేయబడుచుండెను. నిస్సహాయు లగువారికిని ఉద్యోగమునుండి తొలగింపబడిన కార్మికులకును వారివారి గ్రామములను జేరుటకై రెయిలు చార్జీ యొసంగబడుచుండెను. అంత్యక్రియలకును ధన మొసంగబడుచుండెను. ప్రసవసమయమున సంఘము వారు కార్మికురాండ్రకు యాధికసహాయము నంద జేయుచుండిరి. వైద్యులను డిబ్బిచ్చి తెప్పించుకొని కార్మికులకు వైద్యసహాయము కూడా సంఘమువారి వలననే లభించుచుండెను.

ఇంతవరకు నొకసమ్మెకట్టయినను సంఘమువారు జరుపకుండుట

ఈసంఘము 1929 సంవత్సరములో స్థాపింపబడి యుండెను. ఇంతవరకు సంఘమువారి యాజమాన్యమున నొక సమ్మెకట్టయినను జరిగియుండలేదు. సహకార పరపతిసంఘము నొక దానిని సంఘమువారు స్థాపించియుండిరి. నిందితులు దెన్వీగారే యాసంఘమునకు కార్యదర్శిగా నుండిరి. కార్మికులు కాబూలీల వద్ద ఋణమును జేసిన రూపాయకి వార మొక్కంటికి అణాపడ్డి నొసంగవలసియుండిరి. అనగా 100 రూపాయలకు సంవత్సర మొకటింటికి 825 రూ. వడ్డీ సంఘమువారు రన్న నో 100 కి సంవత్సర మొకటింటికి 15 రూపాయలవడ్డీనే పొందుచుండిరి. సాక్షికి తెలిసినంతవట్టుకు పండ్లమొక్కటి దూరమునందున్న కాకినాడ నుండి కార్మికులు నిందితులు దెన్వీగారిని నందర్నించు నిమిత్తము బాత్ పరకు వచ్చియుండిరి. వారి గ్రామములో కార్మిక సంఘకాఖయొందు ఏర్పరపవలయునని వారు దెన్వీగారిని కోరి యుండిరి. టిటాకురునుండియు కార్మికులు సహాయము సరించుచు వచ్చియుండిరి.

యమ్. కే. ఆచార్యగారు

సర్ డాక్టర్ లిండేగారు భారతదేశములో బట్టలుకొను వారి యెడల నిండుకయు సానుభూతి కనుబడునందులకు ఆచార్యగారు చింతించిరి. పెట్టుబడి దారులును, కార్మికుల ప్రతినిధులును చెప్పిన వాదములలో నలు సమన్వయముతో సభవారికి తెలియుట లేదు. ప్రభుత్వమువారు బిల్లును ప్రతిపాదించిన విషయమును వారు తీవ్రముగా ఖండించిరి. తమ ఖర్చులకు డబ్బుచాలదను విషయమును ప్రభుత్వమువారికి జనవరిలోనే తెలిసియుండును, తెలిసి యున్నచో అప్పుడే బిల్లును ప్రతిపాదించినచో అందరును దానివిషయమై ఆలోచించుటకు సావకాశముండెడిది. సిగ్గుసమాజేశములకు బిల్లును ఆవుట సమంజసమని వారు చెప్పిరి.

ఇంతటితో చర్చ ఆనాటికి పూర్తియయ్యెను. మరల సభ రేపు సమావేశమగును.

ఈ యభియోగమునకు సంబంధించిన వను కారణము కోర్కె కోర్టువారు ప్రతివేతనము గూర్చి కొన్ని ప్రశ్నలను వేయసేయలేదు. వేతనములకును, ఆదరణములకును, పని చేయవలసిన కాలముయొక్క పరిమితికిని సంబంధించిన ప్రశ్నల యిబ్బందులను గూర్చి నిందితులు డాంజేగారు కొన్ని ప్రశ్నల వేసిరి గాని, వీనికి కూడా కోర్టువారు అంగీకరించలేదు.

నిందితులు కోర్కెలో ఘోషగారు:— 1925 సంవత్సరములో జాన్సన్, నైమ్ అను ఆంగ్లేయు లిరువురు జనపనార విలు లుండుపలములను జూచుటకు వచ్చియుండిరి, మీకు జాపక మున్నదా?

సాక్షి:—ఆవును; కాని, వారి పేర్లు నాకు తెలియదు.

వారు కార్మికుల వసతిగృహములను గాంచియుండిరి. ప్రశ్న:— ఫ్యాక్టరీ ఆఫ్లో విధింపబడిన ఘంటల కింకను నెక్కుడుగానే యంత్రాలయములో పనిని జేయించి నందులకు నాడియా జనపనారవిల్లు మేనేజరుమీద కేసు పెట్టబడుటయు, ఈతనికి జరిమానాశిక్ష విధింపబడుటయు వీరి నూచనమైననే జరిగియుండెనని మీకు తెలుసునా?

సాక్షి:— తెలుసును;

‘ఇండియా దేశము నష్టపరపబడుట’ యను పుస్తకమును తాము చూచియుంటిమని సాక్షి నుడివీరి.

ప్రభుత్వ వ్యాపారవాది మిత్తర్ గారు యీసాక్షిని మరల పరిశీలించిరి. పత్రికల మూలకముగను, కర్ణాకర్షికగను తాము నాడియా మిల్లు మేనేజరుపై గొవిరాబడిన యభియోగమును గూర్చియు, ఈతనికి విధింపబడిన జరిమానా శిక్షనుగూర్చియు చెబునుకొని యుంటిమని సాక్షి నుడివీరి.

పోలీసుయ్యద్యోగస్తుల యడ్డుపరిశీలన

ఇంటిసోదాను జరిపియుండిన నాపైతీ పోలీసు సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు రమేష్ నాథ్ గారిని నిందితులు దెన్వీ, నింజోర్ గార్లు యడ్డుపరిశీలన గావించిరి.

వ్యాపారవాది డి. పి. సింహ్ గారు నేడు పాట్నానుండి మరలివచ్చి, నిందితులతరపున వ్యాపారసానున హాజరయి యుండిరి.

సభ ఇన్స్పెక్టరు బాబానాద్ దెన్వీగారిని సింహ్ గారు యడ్డుపరిశీలనజేయగా, తపాలాఫీసునుగాని, పోస్టుమాస్టరుగాని బసనుగాని శోధించుటకు తమకు యధికారములేదని సాక్షి నుడివీరి.

కోర్టువారి ప్రశ్నకు జవాబుగా తపాలాఫీసును తాము శోధించియుండలేదని సాక్షి నుడివీరి.

మరికొందరి సాక్షులపరిశీలన అడ్డుపరిశీలన ముగిసిన పిమ్మట సేటి విచారణజేయగ నెను. (అ. తె.)

కర్నాటకమునందు సత్యాగ్రహ సన్నాహము

ఉపసంఘమువారి నివేదిక

ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీని బళ్లారిలో యేర్పరపబడిన సత్యాగ్రహ సంఘమువారు విజపూరు, ఉత్తర, దక్షిణ, కర్నాటకములలో 41 స్థలములు జూచివచ్చి నివేదికను సమర్పించిరి. కర్నాటకరాష్ట్రమునందు సమిష్టి కానన్యోల్లంఘనమున కవకాశము గలదని తెలియజేసిరి. ఉ. కన్నడమునందు ఉప్పు పన్నునుగూర్చి కానన్యోల్లంఘనము జరుపుటకు నిశ్చయించబడినది. ను బ్రహ్మచారి (బల్లారి) గుల్లాడి (సిద్ధాపూరు) ఉపసంఘ సభ్యులు గ నియమింపబడిరి శ్రీవాసరావు కాసర్తి, కె. మూరు రాజరావు, బసరూరు మున్నగువారు ఆధిక్యసంఘముగ నియమింపబడిరి. వీరు ద్రవ్యము వసూలుజేయుదురు. హిందూస్థానీ సేవాదళము వారు వలంటీరులను చేర్చుకొనుచున్నారు. ఉమాభాయి, బి ఎన్. దతారాగర్లు భా.కాం. సంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనిరి.

బొంబాయి యువకసంఘము

సత్యాగ్రహమునందు ప్రాల్లూటకు వలంటీరులను చేర్చవలెననియు, జి.వి.సి. సమ్మెకట్టు విషయమున సానుభూతి చెల్లవలెననియు రెండు తీర్మానములు గావించబడినవి. సంఘాధ్యక్షుడగు హెచ్. డి. రాజగారు వాలంటీరుగ చేరి ఇంటికొకరివంతు నైన చేరవలెనని హెచ్చరించిరి.

నేటు గోవిందదాసు

నేటు గోవిందదాసు పండిత వ్యూహప్రసాదు మిత్రగార్లును అహమ్మదాబాదు సభకు జబల్పూరుమీదుగ బోయిరి. వారు మధ్య దిగి ప్రచారము జేయుదురు.

రాబోవు జాతిసమితి ప్రారంభ ఆయుధవిస్తన సభకు ఇప్పుడు జరుపుటకు ఆలోచించుటకు ప్రారంభ ఆయుధ విస్తన సంఘాధ్యక్షుడు లండనుకు వచ్చెను.

ఫ్రెంచి ప్రధానామాత్యుడు నిన్ను లండను జేరెను, బెకరు కేగెను. హడ్డోనాల్లుగారితో విం దారించెదరు.

సింధు రాష్ట్రీయ రాజకీయ శిక్షితుల మహాసభ

డా॥ కిచ్చూగారధ్యక్షుల వహించుట

కరాచి, మార్చి 17:—ఈసభకు రాష్ట్రీయనందలి ప్రముఖులందరూ వచ్చిరి. జాతీయగీతములు పాడిరి. సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు స్వామి గోవిందానందగారు స్వాగతోపన్వాస మొసంగిరి. ఇప్పుడు గాంధీ మహాత్ముడు ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహమునందు మీరందరు పాల్గొనవలెను. దేశమునందున్న సాధువులకును బిచ్చగాండ్రకును ప్రతివత్సరము లక్షలకొలది రూపాయలను ప్రజలు వ్యయపరచుదుగాని రాజకీయ శిక్షితుల సంరక్షణకు యెవ్వరును తోడ్పడలేదు. రాజకీయములందు పని జేయువారికి అన్నవస్త్రములను గృహములను సమకూర్చుటకు యికనైనను ప్రజలు శ్రద్ధబూనవలెను. లేనిచో రాజకీయములందు పాల్గొనుట వెలయు సాహసంపజాలరు. మన కీదాస్యమే తప్పని సరియగునని గోవిందానందగారు నుడివీరి.

డా॥ కిచ్చూగారు అధ్యక్షోపన్వాసమునందు, రాజకీయ ప్రచారకులకు ప్రజలు ముఖ్యముగా తోడ్పడవలెను. ఇందులకు గాను కరాచీలో స్వరాజ్యాక్రమము స్థాపింపబడినది. సింధురాష్ట్రీయమువారు యీఆశ్రమమునకు విస్తారముగ ధనసహాయము చేయవలెను. ఇందు మహమ్మదీయులూకూడ ఎక్కుడుగా చేరదరని నమ్ముచున్నాను. స్వాతంత్ర్య రణదుంధుభి మ్రోగింపబడిన యీతరణమునందు సాంఘిక స్వాతంత్ర్యముగూర్చి యెవ్వరును తలపెట్టరాదు. యుద్ధ సమయమునందు నైనికలు తమహక్కులను గూర్చి ప్రశ్నింతురా వైఅధికారుల ఆజ్ఞలను పాలించుటే చారికర్తవ్యము భారత సత్యాగ్రహ పై న్యమునకు మహాసేనాని యగు గాంధీ మహాత్ముడు సత్యాగ్రహయాత్రకు బయలుదేరు డని ఉత్తరవు జేసియున్నాడు. కావున మనమందరము సకల సంకీర్ణములను విడనాడి చెంటనే రణరంగమునకు బయలుదేర వలెను. ఈ యంత్యసమరమునందు పాల్గొన వలదని మహమ్మదీయులకు మాలాలకు కొందరు దుష్ప్రధనలను చేయుచున్నందుకు విచారించుచున్నాను. కాని మహమ్మదీయులు ఈ మాటల నమ్మరాదని కోరుచున్నాను. స్వరాజ్యాక్రమమునకు ధనసహాయము చేయుడని కోరుచున్నాను” అని డా॥ కిచ్చూగారునిరి. సభలో రూ 200 వసూలయ్యెను.

తీర్మానములు:—ఈ నెల 30 వ తేదీని సింధుదేశమునందంతుల రాజకీయ శిక్షితుల అభినందన దినము జరుపవలెను. (2) సత్యాగ్రహమునకు సర్వవిధముల తోడ్పడవలెను, వలంటీరులు గ చేరవలెను (3) రాజకీయ శిక్షితులను చేరసాలకు సంపునపుడు వారిలో కొందరికి దొరతనమువారు ఎక్కువసౌకర్యములు చేయుట అక్రమము ఈరితిగ దేశారాధకులలో భేదములకు కల్పించుటకు దొరతనము, వారు దలపెట్టిరి. కావున నిట్టి ప్రత్యేక సౌకర్యములను చరసాలలో నెవ్వరు నంగీకరింప గూడదు.

(4) సత్యాగ్రహమునకు శిక్షింపబడినవారెవ్వరు గూడ వ్యాపారసానులలో వాదింపగూడదు. అనుతీర్మానము నామోదించబడినది. విజయముగల్గవరకు యీఅంత్యసమరమునుండి విరమింపగూడదని డా॥ కిచ్చూగారు నుడువుటతో సభముగ నెను. (శ్రీ తె.)

లేబరు రాయలు కమిషను

విట్టిదండతులు బొంబాయికి వెళ్లుట

కలకత్తా, మార్చి 17:—లేబరు రాయలు కమిషను అధ్యక్షులగు విట్టిగారు వారిభార్య నేటిదినము బొంబాయికి ప్రయాణమైరి.

బెంగళూరు, మార్చి 17:—లేబరు రాయలు కమిషను సభ్యులు నేటిదినము కూర్చుండి బెంగళూరునకు తిరిగివచ్చిరి. కేపటిదినము అఖిలభారత రైల్వేసనివారిసంఘపు ప్రతినిధియగు గురుస్వామిగారి సాక్ష్యమును తీసికొనెదరు. 19-వ తేదీ పైనులుబండిలో హోలూరు వెల్లెదరు. అచ్చట రెండు దినములు విచారణసలిపి 21-వ తేదీన బొంబాయికి ప్రయాణమై వెల్లెదరు. (అ. తె.)

గంపలగూడెం

గంపలగూడెం గ్రామంలో ఈరోజు వుదయం 9 గంటలకు కొలగిరి వెంకటకృష్ణారావు బహద్రగారి అధ్యక్షత క్రింద జాతీయపతాకోత్సవము జరిపి గ్రామమధ్యమందు పతాకము ప్రతిష్ఠింపజేసివారు. నుమారు పెందమంది సభ్యులు ఉత్సవములో పాల్గొనిరి. పతాకమును గురించి శ్రీయ్యత పేట పాపయ్యగారు వుపన్యసించిరి.

పరిశీలమునకుమందు

బుజ్జీ 1 క ర్వ. 0-6-0. వి. పి. ఖర్చు పేరు
ఎస్. టి. చౌరి అండు కో, 11 తోనపేటి,
చై నాబజారు, మృదాను.

‘ఇండియన్ డెయిలీ మెయిల్’ పత్రిక

శ్రీ ఎఫ్. డబ్ల్యూ. విల్సన్ గారు సంపాదకులుగా నియమింపబడుట

బొంబాయి, మార్చి 15:— ‘ఇండియన్ డెయిలీ మెయిల్’ పత్రికకు సంపాదకులగు శ్రీయుత కే. నటరాజన్ గారు కేటితో తమ సంపాదకత్వమును వదలుకొనుచున్నారని యా పత్రికయే ప్రకటించుచున్నది. ఇదివరలో ఆలహాబాదునందలి ‘ఫయోసీరు’ పత్రికకు సంపాదకులుగా నుండి యున్న శ్రీ ఎఫ్. డబ్ల్యూ. విల్సన్ గారు సోమవారమునండి ‘ఇండియన్ డెయిలీ మెయిల్’ పత్రికకు సంపాదకులుగా నుందురు. (ఫ్రీ. ప్రె.)

(ఎఫ్. డబ్ల్యూ. విల్సన్ గారు ‘ఫయోసీరు’ పత్రికకు సంపాదకులుగా నున్నపుడు భారతాశయములపట్ల సామూహిక లిని తమ వ్యాసములలో ప్రకటించుచుండిరి. ఇటీవల వీరు హైందవ పత్రికలకు తమను వ్యాసములను వ్రాయుచుండిరి.

‘రాజ ద్రోహకర మగు’ ‘ఇండియా’

ప్రభుత్వమువారి నిషేధప్రకటనము - అనంతరము కలకత్తా, మార్చి 15:— శ్రీయుత జ్ఞానానందస్వామిగారి ‘ఇండియా, యసుగ్రంథములో హైందవశిక్షాస్మృతి 124-వ విభాగముక్రింద నేరస్థములగు భాగము లున్నవని యా గ్రంథమును వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు గెజట్ ప్రకటన మూల కముగా నిషేధించియుండిరి. కేటియందయమున పోలీసులు దేశబంధు గ్రామపురస్మిర్యాసంఘమువారి కార్యాలయమును కొంచి, హైగ్రంథముయొక్క ప్రతులను 87 డింబిని వశ పరచుకొనిరి. (ఫ్రీ. ప్రె.)

బ్రిటిషు మెడికల్ కౌన్సిల్ వారి నిర్ణయము

బొంబాయి వైద్యులలో నలబడి

బొంబాయి, మార్చి 15:— హైందవ విశ్వవిద్యాలయముల వైద్య విరుదులను తాత్కాలికముగా గుర్తింపరాదని బ్రిటిషు మెడికల్ కౌన్సిల్ వారు తీర్మానించియుండుటవలన బొంబాయి నగరమనందలి వైద్యులలో మిక్కిలమున నలబడి కలిగియున్నది. వైద్యకళాశాల విద్యార్థులకు తగిన జ్ఞాన మలవదున్నవో, లేదో, పరీక్షించుటకై వైద్యాధికారి నొకనిని నియమించుటకు భారతాశయములవారు నిరాకరించుటవలన వారిపై కనీసద్వైకానటకనే బ్రిటిషు మెడికల్ కౌన్సిలు వారు (టుల నిర్ణయించియున్నారని దలపబడుచున్నది. వీరిచర్య ఇండియనులకును, బడుచున్నది. (ఫ్రీ. ప్రె.)

“శారదానవలలు”

10 వేలు ఉచితము-కడునవ్వుపుట్టించును

యానల 80 వ కేటిలోగా అదా స్తాంపు పంపువారికే

ఎ. సాంబమూర్తి, చికాకోల్, గంజాంజిల్లా

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల

శ్రీరామతీర్థస్వామి, శ్రీ వివేకానందస్వామి, శ్రీరామ కృష్ణ పరమహంస, సోక్రటీసు మున్నగు మహానాథుల యుపదేశములను తేటతెలుగున తెలుపు గ్రంథరాజములు.

ఒక్కొక్కటి 50 పుటలకు తగ్గని సంచికలు రెండేసి నెలల కొకటిగా ప్రకటింపబడును.

సంవత్సరమునకు 800 పుటలకు పైగా గల ఆరుసంచికలు.

సంవత్సరముచందా, పోస్టేజి సహా రూ. 1-0-0

1 ప్రమానము. గృహస్థాశ్రమతత్త్వము. (శ్రీరామ తీర్థ స్వామిప్రణీతము)

2 ప్రమానము. మృత్యుంజయము (సోక్రటీసు ప్రవచనము)

3. ఆత్మదర్శనము నెల 0-3-0. 4. జన్మాంతము 0-3-0.

మొదటి గ్రంథముయొక్క ప్రతులు ఒక నెలలోనే కరెన్సీ పోయి, పునర్ముద్రణము గానున్నవి. త్వరపడుడు. మించదలస్సు మని-ఆర్డరు చేయుడు.

విడిసంచిక ఒక్కొక్కటికి 0-3-6 ఖరీదుగల పోస్టుచీట్లను పంపిన, బడయవచ్చును.

శ్రీ సనాతన గ్రంథమాల మేనేజరు,

శ్రీ సనాతనాశ్రమము, క్రాపాపాట్టు via కొల్లూరు (గుంటూరుజిల్లా).

డౌంబుక్ Zam Buk

అద్భుతముగా జయముబడసిన దివ్యమైన అంజనము

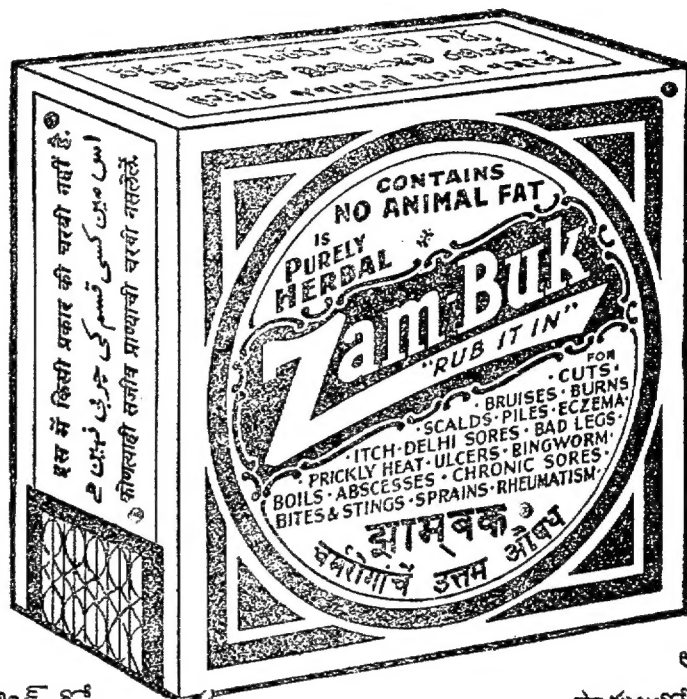
ఇది వ ర లో క ని పెట్ట బ డ క

వ్రణములు, గాయములు లేక వ్యాధిచే

వీడివబడు చర్మమును ఆశ్చర్యముగ నుపశమింపజేసి - - తత్త ణమే మాన్యును.

ఒక గొప్ప యావధము. ఓవధులతో మాత్రమే చేయబడినది.

మృగమదములు చేరియుండలేదు

ఏ జెంట్లు:—

మెనర్సు దాదా అండ్ కో,
చైనాబజారువోడ్డు, మద్రాసు.

అన్ని మందుల

మాపులలోను దొరకును.

చిన్నడబ్బా ధర రు 1. పెద్దది రు 2-4-0.

అపాయము లేనిది, విరేచనకారి.

జబ్బు, జ్వరము, పిత్తము మున్నగు వ్యాధులగు

బిడ్డలకు తగినది.

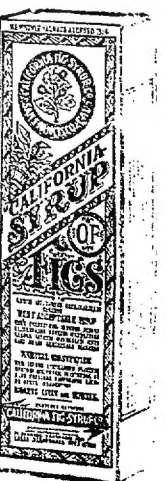
బిడ్డ తల్లి! మలబద్ధకముగల బిడ్డకిది మిక్కిలి అవసరము.

కాలిఫోర్నియా అత్తివండ్ల షర్బత్తు అవసరము.

“California Syrup of Figs”

బిడ్డతల్లి త్వరపడుము! ఒకటి స్కూప్ కాలిఫోర్నియా అత్తివండ్ల షర్బత్తును “California Syrup of Figs” ఇవ్వడేబిడ్డ కి చ్చిన, మల శుద్ధి జేసి చిన్నపేగులను శుభ్ర పరచుచు జీర్ణకోశమునందు మంచి ఆకలిని పుట్టించును. కొన్ని గంటలలోనే మీబిడ్డ మరల ఆట్లాడుటను మీరు చూడగలరు. చిరాకుగాను, జ్వరముతోను పిత్తముగాను, మలబద్ధకముగాను లేక జలుబుతోను ఉన్నప్పుడు కూడా ఈ చల్లని, అపాయము లేని విరేచన కారికి గల మనోహరమైన రుచిని బిడ్డలు ఇష్టపడుచున్నారు.

మీ కెమిస్తును “కాలిఫోర్నియా యాఫిగ్ సిరప్” California Syrup of Figs’ను కావలెనని అడుగుము. చంటిబిడ్డలకు, వయస్సువచ్చిన బిడ్డ, లకివ్వవలసిన పద్ధతులు, పశ్యపాన విషయములన్నియు వివరముగా నీసామీదనే వ్రాచుబడియుండును. కెమిస్తు లందరివద్దను, అంగళ్ళన్నిటియందునుదొరకును, తల్లిమీరు కాలిఫోర్నియా యాఫిగ్ సిరప్ “California Syrup of Figs”నే కోరుడు, లేని యెడల, ఇమిటేషన్ నొకదానిని యిచ్చెదరు.

దేవదాసీచట్టము

కన్యలను దేవాలయముల కర్పించు
అచారమును నిషేధించుటకు బిల్లు

ఈ బిల్లు శ్రీమతి డా|| ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారిచే మద్రాసు శాసనసభలో గతజనవరి 24 వ తేదీన ప్రవేశపెట్టబడినది. ఈ బిల్లు యొక్క కారణోద్దేశములు యీ క్రిందివిధమున వివరింపబడి యున్నవి:- ఇనాములను పొందియున్న దేవదాసీలు మాత్రమే గాక, యితర దేవదాసీలను అనేకమంది కన్యలను హిందూ దేవాలయముల కర్పించుట అచారమయియున్నది. పూర్వకాలములో యీయాచారముయొక్క మొట్టమొదటి యుద్దేశమెట్లున్నను, ప్రస్తుత మీయాచారము పవిత్రాధికలను వ్యభిచార జీవితములోనికి ప్రవేశపెట్టుపద్ధతిగా మారినది. కాబట్టి దేవదాసీలు గా కన్యలనర్పించు అచారము శాస్త్రసమ్మతమయియున్నదా లేదాయను విషయ మిప్పుడు ముఖ్యముగాదు. శాస్త్రములు అన్నివిధములను దురాచారములను శింషించుచున్నవి. దేవుని నేనయనుపేరులో కొందరు స్త్రీలను వ్యభిచారవృత్తికి బంధించి వేయు దురాచారమును నాగరిక ప్రజాభిప్రాయ మెన్నటికిని సహించజాలదు. దేవాలయమున కర్పింపబడినకన్యల హైందవాచారము ప్రకారము యెన్నటికినిగూడ వివాహమాడుటకు అర్హత పొందజాలదు. కాబట్టి, హిందూదేవాలయములకు కన్యల నర్పించు అచారమును నిషేధించుటయందు, దేవాలయముల కర్పింపబడినకన్యల పిమ్మట వివాహమాడుటకు అర్హత పొందుటయును, చాలయవసరమయియున్నది. ఈయాచారమును అంతమొందించుటకు యంతకపూర్వము కొన్ని ప్రయత్నములు ౭8 గియుండినను. కాని, యీ ప్రయత్నము లేవియునుగూడ ఫలింపలేదు. ఇండియను పీనలకోడ్డుయొక్క ౪72, ౪78 సెక్షన్లు సవరింపబడి, వ్యభిచారవృత్తిలోనికి ప్రవేశపెట్టబడు బాలికలవయసు 16 నుండి 18 యేండ్లకు పెంచబడినది. కాని, యీ సవరణ కన్యలనర్పించు దురాచారమునంతయు మొత్తముగా నిషేధంపక పోవుటబట్టి, 18 యేండ్లవయసుదాటిన కన్యల దేవాలయముల కర్పింపబడి, ఇండియను పీనలకోడ్డుయొక్క ౪72, ౪78 సెక్షన్లు లు తప్పించుకొనబడుచున్నవి. మరియు, నగరేతర స్థలములలో మైనరుకన్యల దేవాలయముల కర్పింపబడుట నేటికిగూడ జరుగుచున్నది.

కాబట్టి యీ బిల్లులో యీదురాచారము నంతమొందించుటకు శాసనము అవసరమయియున్నది. అట్టి శాసనము, ఇండియను పీనలకోడ్డుయొక్క ౪72, ౪78 సెక్షన్లలో మైనరుకన్యలను దేవాలయముల కర్పించుటకు నిషేధించిన శిక్షలను మార్చుకుండ చేయబడవలెను.

నేను యీ బిల్లును రెండు ఉద్దేశములతో ప్రవేశపెట్టుచున్నాను. (1) హిందూదేవాలయములకు కన్యల నర్పించుట న్యాయమువిరుద్ధమని నిషేధించు శాసనముగా గావించబడుట. (2) అట్టియాచారమందు పాల్గొనువారు శిక్షింపబడుట. ఈసందర్భమున నేను మైనారు సంస్థానమునుండి నిదర్శనము జూపెదను ఆసంస్థానములో హిందూదేవాలయములక్రింద చేర్చబడిన దేవాలయములలో కన్యలనర్పింపబడకూడదని 1910 జనవరి 28 వ తేదీన మైనారు ప్రభుత్వముచే జారీచేయబడిన నిషేధపు ట్టుత్రువు యిట్లున్నది:- గజ్డెప్రాస యనబడు అచారము కన్యలను వేళ్ళావృత్తికి ప్రవేశపెట్టుటతోనే సంబంధించియున్నది. కాబట్టి దేవదాసీయములక్రింద చేర్చబడిన దేవాలయములలో అట్టియాచారమును ప్రభుత్వమువారు నిషేధించుచున్నారు.

భారతదేశములో బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారింకను యీ విషయమున శాసనముగావించ ప్రయత్నింపకుండుటకు కారణము హిందువుల మతాభిప్రాయములతో జోక్యముకలుగజేసి కొనుటకు లేదు క్లిష్టములేక పోవుటయేయయి యుండవచ్చును. ఈయాచారమును అంతమొందించుటకు ప్రజాభిప్రాయము అనుకూలముగానే యున్నదని రుజువు చేయబడును, మరియు, దేవదాసీసంఘమునకు చెందిన వారే అనేకమంది నన్ను కొరుటచేతను, యీ బిల్లును నేను ప్రవేశపెట్టితిని.

ఎస్. ముత్తులక్ష్మీరెడ్డి.

జాతక మార్తాండము

౪వ భాగము అచ్చు శతాబ్దం. యందు ఏలగ్గుమును ఏలగ్గుము ఏలగ్గుమునండిన యే యే ఫలములన్నియు అవిని మంతయు మేవలగ్గుములగాయిదు మీసలగ్గుము అభిరహిత యావత్తు ఫలములు సంపూర్ణముగా శ్లోకార్థములతో సహా వ్రాయబడినవి. వెల రూ 1-8-0. పోస్టు ఖర్చులు చేరు.

ఆర్డర్ వెంటటూట్రీ, గోపాలపురం, కొత్తపేటపోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

సికిందరాబాదులో పితూరి

పిల్లలు అగవడకపోవుట

ఉత్తరదేశ బిచ్చగాండ్రవై ననుమానము

సికిందరాబాదు, మార్చి 17:- కొన్నిరోజులుగా హైదరాబాదునగరములో పిల్లలు కొందరు కనుబడక పోవుటవలన భయము మిక్కిలిముగా ప్రబలియున్నది. పసిపిల్లలు కొందరు ఉన్నట్లుండి కానవచ్చుటలేదు. శనివారమునాడు పోలీసు లొక స్త్రీని అరెస్టుజేసిరి. మార్వాడనుండి యిటుకువచ్చి, ముష్టి వాండ్రవలె సంచరించుచున్న యొకానొక జట్టుకీ స్త్రీచెందియున్నదని తలపబడుచున్నది. ఈజట్టులో నలుబది మందివరకు గలరట. పోలీసు దర్బార్ను గావించుచున్నారు. అపహృతులగు పిల్లలలో చాలమంది పిమ్మనముగ్ధురాండ్రగు బాలికలేయని చెలియుచున్నది. వీరు బహుశా పుత్తరహిందూస్థానమున అమ్మబడుదురు. (ఆ. ప్రె.)

జి. ఐ. పి. రైల్వేసమై

సమ్మేదారులను తిరిగి ఉద్యోగములలోనికి

అధికారులు రానిచ్చుటలేదు

బొంబాయి, మార్చి 16:- జి. ఐ. పి. రైల్వే సమ్మేదారులు తిరిగి పనిలో చేరుటకు నిశ్చయించిరి. కాని పనిలో చేరుటకై వెల్లినవారిని రైల్వే అధికారులు తిరిగి పనిలో చేర్చుకొనుట లేదు.

నూటికి 95 మందిని చేర్చుకొనుట లేదు. కాబట్టి మార్చి 5 తేదీని సమ్మేదారులు తీర్మానించి యుండిన ప్రకారముగా సత్వ్యాగ్రహము చేయుటకు నిశ్చయించు కొనుచున్నారు.

భుసావలు, ఇతాస్నిఫాబాదు, బడ్డేరా, మహ్మదా, హాలాపూరు, మున్నగు ప్రేమలనుండి నూడ ఇట్టివార్తలే వచ్చుచున్నవి.

సమ్మే విషయములో ఏమిచేయవలసి యున్నదియును నిర్ణయించుటకు కేంద్ర సమ్మే సంఘమువారు తేపు సభచేసి తీర్మానమును ప్రకటించెదరు.

పనిలో తిరిగి జేరుటకు రైల్వే అధికారు లిచ్చిన గడువునకు ఇదియే ఆఖరురోజు. (పి. ప్రె.)

వెలువడినది! నూతనముగా! వెలువడినది

“షేక్స్పియరుస్” (బిశ్మిల్లాఅను)

“విషాద విజయ సేన”

నవరసభరితముగు 5 అంకముల నవినాటక రాజము

గ్రంథకర్త: కీ|| శే|| వీరభట్ల నదాశివరావుగారు

ఈ నాటకము ఆంగ్లభాషలో “షేక్స్పియరు మహాకవి రచించిన (బిశ్మిల్లా) అను నాటకమునకు అనువాదముగా గ్రంథకర్తగారికి గల రంగస్థలపరిచయము ననుసరించి, నవరసభరితముగను, ప్రదర్శనానుకూలముగను రచియింపబడినది. ఇందు చక్కని పద్యములను, శృంగార సంభాషణలు నాయికా నాయకుల యనోన్యస్థ ప్రేమ ప్రదర్శన రంగములు మొదలగు నవి గలవు. వేయేల నవరసభరితముగు యీ నాటకమును ప్రతివారను జదివియే తీరవలెను. కొలది ప్రతులు మాత్రమేగలవు. ఆలస్యముకాభంగమే? త్వరపడుడు. వెల ప్రతి 1 కి రు 1-0-0 యి మాత్రమే? పోస్టు ఖర్చులు కొనువారిచే, వలయువారు - వీరుభట్ల భాస్కరరావుగారు. జగన్నాథపురము- కాకినాడ, అని వ్రాయుడు.

వ్యాధి వీడితులకు వరప్రసాదమగు శివమందులు
జ్ఞాపక ముంచుకొనుడు

ప్రాక్స్ ఆంటి బిల్లి మలేరియల్

వెండి జ్వరమాత్రం
జ్వరములకు నోప్పుల కుపయోగించును. పెద్దదయిన జ్వరగడ్డలను తగ్గించును. 40 మాత్రల సీసా 1-8-0

ప్రాక్స్ క్షయదగ్గు నివారిణి
వెంట సీసా నివారింప గలదు. సీసా 1-8-0

ప్రాక్స్ కక్కువా దగ్గు నివారిణి
పసి పిల్లలకు విక్కిలి ఉపయోగము. సీసా 1-8-0

G. S. STEERS,
21, Errabalu Chetty St., G. T. Madras

కలకత్తా శాస్త్రోద్యమన్ ఎన్నికలు

అభ్యర్థులను నిర్ణయించు విషయములో
రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారికిని,
జిల్లా సంఘమునకును సంఘర్షణ గలుగుట

కలకత్తా, మార్చి 17:- కలకత్తా పురపాలక సంఘము నకు సమీపంలో మన జనగణము ఎన్నికలకు కాంగ్రెసుతరపున అభ్యర్థులను నిలబెట్టు విషయములో వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘమువారికిని, కలకత్తా యందలి పలు కాంగ్రెసు సంఘముల — ముఖ్యముగా నేనుగూడా పార్టీవారిచే — వారికిని అభిప్రాయ భేదములు కలిగియుండినవి. నిన్నటిరోజున జరిగియుండిన వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘసభలో కార్యనిర్వాహకవర్గము వారి చర్య బలపరపబడి, కలకత్తా నగరమునందలి కాంగ్రెసు శాఖల వారు అభ్యర్థుల సంతకమును గొనుటకు తయారు జేసిన ప్రమాణపత్రములు రద్దుపరపబడినవి. మరియు వంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారి యామోదమును బడయని యభ్యర్థి నియామకములును రద్దుపరపబడినవి. కాంగ్రెసు శాఖలలో తిరుగుబాటు జేయుటకొరకే సభ్యులుగా నున్న వారలపై తగినచర్యను దీసికొనుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారికి అధికార మొసంగబడినది.

రంగూనుకు వెడలినపుడు శ్రీయుత నేనుగూడా డెంగాలు కాంగ్రెసు తగాదాలనుకూర్చి ప్రకటన నొకటి గావించి యుండిరి. ఆ ప్రకటనవలన తగాదా హెచ్చినదనియే నుడువలయును. నేనుగూడా రిపుడు రంగూనులో రాజద్రోహనేరారోపణకు సంజాయిషీ నొసంగవలసియున్నాడు. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

సిండికేటు సభ ఎన్నిక

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయచట్టము సెక్షను 8 ఛాప్టరు 28 న నుసరించి శ్రీయుత లక్ష్మీరాజు నుబ్బరావుగారు గత 15వ తేదీన జరిగిన సెనేటుసభయందు సెనేటుసభతరపున సిండికేటు సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. వీరు యీ తేదీనుండి మూడువత్సరములకు సభ్యత్వపదవిని వహించెదరు.

ఒక ఔషధ విసోదము

మరియు!

కలరా నివారిణి!

హాజ్యోటీస్ అరికులేరియనుండి

తయారు చేయబడినది

ప్రస్తుతకాలమునందు దున్నపాటిలో అమానుషమైన ఓషధి. కలరాకు, అతిసారమునకు ప్రప్రథమ మోతాదే ప్రయోజింపుచున్నట్లు గొప్పవైద్యులచే నిర్ధారణ చేయబడినది. అనుకూలమైన సరలు రు. 0-15-0, 1-12-0, 3-4-0.

ఫార్మికోలాజికల్ రిసెర్చి ఇన్ స్టిట్యూట్

పోస్టుబాక్సు నెం. 504, మద్రాసు. పి. టి

ముఖ్య గమనింపు.

అనేకులు మా భారతి సంచికలను కూడ
దినపత్రికతోబాటు హిగిన్ బాతము
స్టాలులందు విక్రయించుటకు యేర్పాటు
చేయవలసినట్లు కోరినందున, అప్రకారమే ఈ
దిగువ తెలుపబడిన స్థలములందు ఈ నెలనుండి
యేర్పాటు చేయబడినదని ఇందుమూలముగ
తెలియబరచుచున్నాము.

సెంట్రల్ స్టేషన్	గుంతకల్
అర్కోణం	కాట్నాడి
బెల్లారి	రైచూరు
బెజవాడ	రాజమండ్రి.

మేనేజరు : భారతి, మదరాసు.

మొదటి పేజీ

వజ్రేంద్ర ప్రసాద విజ్ఞప్తి

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రము సంఘము మహాత్మాగాంధీ గారి ఆభిప్రాయప్రకారము త్వరలో ఈ దేశమందు సత్యాగ్రహము ప్రారంభించుటకు తీర్మానించినది.

పునులూరి కోదండరామయ్య, అధ్యక్షుడు.

చింతలచెరువు వెంకటాద్రి.

కాంగ్రెసు కార్యదర్శి, స్వరాజ్యశ్రమం, పోలవరం 6-8-30.

వజ్రేంద్ర

వల్లభభాయికి అభినందనము.

11-8-30 తేదీనాయంత్రం పోలవరస్వరాజ్యశ్రమము లో సభనమావేశమై వల్లభభాయి పట్టేగారు సభలో ఉపన్యసింపరాదను జిల్లా కలెక్టరుగారి వుత్తరువు నుల్లంఘించి జైయి లకుబోయి దేశమందు జరుగు స్వాతంత్ర్య సమరమునకు మిక్కిలి యుత్సాహమును, బలమును కలుగజేసినందుకు అభినందించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

బాపట్ల

(స్వకీయవిలేఖరి)

సాంబమూర్తి నిధి

బాపట్ల, మార్చి 15: — శ్రీయుత గొల్లపూడి శివారావు కామ్రాడగారు, మద్ది వెంకటరంగయ్య గారు బాపట్ల 15-8-29 తారీఖున వచ్చి యుండిరి. బాపట్లలో ఘోరమూడువేల అయిదువందల చందా పడియుండెను. ఒకన్నే కొడుకూరు. 1000 యిచ్చి యుండెను. పూరిలోని స్వామివారు కడు పురాధానిమతో దేశపరిస్థితులను చక్కగ గమనించి ఘోరమూరు. 2500, చందా వేసియుండిరి. ఇంకా చందాలు వసూలు చేయుటకు బాపట్లలో ప్రయత్నము చేయుచున్నార. బాపట్ల స్వామివారు తమ కర్తవ్యమును గుర్రెగి యీ సమయము రు. 25000, చందా వేసి ప్రజల ప్రశంసకు పాత్రులైరి. కొంతమంది స్వామివారు తమ ధనమును వైద్య సహాయమునకు వుపయోగపరుపవలసినదిగా చెప్పియుండిరి. గాంధీగారి కడలిక ప్రజలలో విశేషముగ మార్పు తీసుకవచ్చినది. కాలంబిల్లమూడ బాపట్ల తాలూకాలో బాగుగా చేరుచున్నార. శ్రీయుత శివారావు కామ్రాడ జిల్లా అంతయు చందా కొరకును, వాలంటీర్ల కొరకును తిరుగుచున్నారు. ఘోరమూరు 30000 రూ. కొక్కము వసూలుచేయుటకు ప్రయత్నము చేయుచున్నారు.

మోహినీతైలము

5 తులినూనెల సీసా 1-4 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

ఇది మనఃపరిశ్రమము తేయు విద్యాధులు, స్త్రీదత్తు, ఉద్యోగిగణులు మొదలగువారికి ముఖ్యద్రవ్యము, విశ్రాంతి నిచ్చును, ముందరల మోహాలవల్లములకు ప్రావణ్యములను మోహముగ పెంచి కాపాడును. ఈ తైలమునందుగల రమణీయముగ మహాసనచెప్పు నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్ట నియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగ మహాసనద్రవ్యములను చేర్చి తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి యున్నాము. వేచేటల ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

శ్రీమద్వైకాంతసర్వోదయ బొంబాయి ముద్రాణము

బెజవాడ

(స్వకీయవిలేఖరి)

కృష్ణాజిల్లా ఉపాధ్యాయసంఘము వార్షికసభ

బెజవాడ, మార్చి 16:—కృష్ణా జిల్లా ఉపాధ్యాయ సంఘముయొక్క వార్షిక సభ నిన్న సాయంత్రం 3 గంటలకు మ్యూసిసిపల్ పాఠశాలయందు జరిగెను. జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి శ్రీయుత హరి పేరయ్య కాన్పురిగారు సభకు విచ్చేసిరి. జిల్లాలోని ఉపాధ్యాయులు చాలమంది సభ నలంకరించిరి. సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత అత్తిలి గురమూర్తి పంతులుగారు సభాధ్యక్షత నిర్వహించిరి.

సంఘముయొక్క వార్షిక నివేదిక సంఘ కార్యదర్శి శ్రీయుత యం. వి. నరసింహారావు గారిచే చదువబడెను. సంఘ మునందు 170 మంది సభ్యులు గలరనియు, ఆంధ్రదేశమందలి ఉపాధ్యాయ సంఘమును సాపేక్షించుట యశ్చింతన బడెననియు, గవర్నమెంటు వారికి ఉపాధ్యాయుల కష్ట నిష్కరములను గూర్చి మనవు లంపవడెననియు, నివేదికయందు వివరించ బడెను.

పిమ్మట హరిపేరయ్య కాన్పురిగారు కొన్ని సలహాల నొసంగుచు ముచ్చటించిరి. దేశమనందలి విద్యను శీఘ్రతొన వలయు ననెడి ఆసక్తి హెచ్చుచున్నది. పాఠశాలలు విశేషము గ కావలయునని ఆందోళన జరుగుచున్నది. ఉపాధ్యాయుల నితి చక్కబడుట అవసరము. వారికి సరియైన వేతనములు లభించ వలయును. ఉపాధ్యాయులెల్లరు సంఘమున చేరినచో సంఘాధిపత్యధి జరిగి ఉపాధ్యాయుల కోర్కెలు కొనసాగుటకై తగిన ఆందోళన జరుప వలెను. ఉపాధ్యాయులెల్లరు వికమత్వముతో మెలంగి సోదరభావమును పెంపొందించుకొనవలయును. కష్టము లన్నింటిని ఒకేసారి పేర్కొనక ఒకదానివెంట నొకదానిని పోగొట్టుకొనుటకై ఆందోళన జరుపవలయు ననెరి.

శ్రీయుత యం. వి. పంచాపకేశయ్యగారు ప్రస్తుత విద్యావిధానమునందు గల లోపములను వివరించుచు ఉపన్యసించిరి. ఈ విద్యావిధానము మనదేశాభివృద్ధికి అటంకముగ నున్నది. ఇంగ్లీషువారు యీ దేశములో మనవారిచేత చాకిరి చేయించుకొనుటకై యీ విద్యావిధానమును ప్రవేశపెట్టినారు. మనమందరమును క్రైస్తవ మతములో చేరుదుననెడి ఆశతో మిషనరీలు యీ విద్యాభివృద్ధికై కృషిసల్పిరి. పరాయిభాషలో చదువుకొనుటవలన మన జనసత్వము లుడిగినది. బాధి సన్నగిలినది. పనికిమాలిన చదువు నేర్చుకొనటచే మనవారి కష్ట సామర్థ్యములు నానాటికి ఊడించి పోవుచున్నవి. తెలివితేటలు అడుగంటుచున్నవి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము మనలను దరిజేర్చు ననుకొంటిమి. అదొక పెద్ద మన్నయయ్యెను.

పూర్వమువలె బుద్ధి కుతంత, క్రీకీ, సామర్థ్యము గలవారు ఉపాధ్యాయ వృత్తిలోనికి వచ్చుటలేదు. వాటికెచ్చెడి జీతములు వారికిజరుగు మర్యాదయే వారిని మరొకవృత్తికి దింపుచున్నవి. ఉపాధ్యాయులకు తగిన గౌరవము రావలయునన్నచో వారిలో వికమత్వము, సంఘాభిమానము వృద్ధి కావలయును సార్వభౌమికతయు కరువదిని తాము నెరవేర్చవలయును. మనము క్షీణనకేమిటనె లభించును. అట్టికై సరస్వతిని నేపించుటవలసివచ్చుచున్నది. ఆంధ్రదేశమున 6000 మంది ఉపాధ్యాయులు ఏ ప్రయోజనని సకత్వించినను నిర్విఘ్నముగ కొనసాగుననుటలో సర్వోత్తము లేదని పంచాపకేశయ్యగారు చెప్పిరి.

శ్రీయుత సి. వి. గుబ్బాకొండగారు ఈసభ్య గవర్నమెంటు వారంపిన ఉత్తరవును ఖండించుచు ముచ్చటించిరి. ఉపాధ్యాయులు మోపుసాకర్థ్యములను కొరకుండగ యీ ఉత్తరవు ఒకగుడిబుడగ ఉపాధ్యాయుల పాలబడియెననిరి. ఈ ఉత్తరవులను ఉపాధ్యాయులకు కష్టము మోపుననియు, అందుచే దీనినిరద్దుచేయించుటకై తీవ్రమైన ఆందోళన జరుగవలయు ననియు బోధించిరి.

వందనముల నర్పించుటతో సభ ముగిసెను.

సీతారామ నేవాసంఘము,

కడవకొల్లు పుయ్యారాపాడు, కృష్ణా

మాచే నడుపబడుచున్న రికన్వెన్యూషన్ హయ్యరు ఎలి మెంటరీస్కూలులో పనిచేయుటకు శిక్షకులగుటకు ప్రైండు డీవర్లు. 2.

హయ్యరగ్రేడు ప్రైండుటీవర్లు 2 కావలెను. వేతనము నెలకు రు 25, 20 లు యివ్వబడును. ది 1-4-1930 ని పనిలో బ్రవేశించవలెను.

వలయువారు ది 27-3-1930 లోగా యీక్రిందివారికి దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. తోడనే వచ్చి మాట్లాడవలెను.

అరిగిపూడి వెంకటరామచౌదరి,

కార్యదర్శి.

ప|| గోదావరిజిల్లా

మద్యపాననిషేధ సంఘము

(స్వకీయవిలేఖరి)

తీర్మానములు

వీలూరు, మార్చి 16:—ఈనెల 12 తేదీని కొవ్వూరునందు పశ్చిమగోదావరి జిల్లా మద్యపాన నిషేధసంఘము సమావేశమైనది. శ్రీయుత నరాలశెట్టి దేవేంద్రుడుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. జక్కంశెట్టి భీమయ్య, వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులు, రివ. జె. ఎం. బాయడ, మహమ్మద్ యాకూబ్ సాహెబ్ గార్లు హాజరైరి. సభలో నీ క్రిందితీర్మానములు గానింపబడెను.

తీర్మానములు

1. కొవ్వూరుతాలూకాలోని కొరుకుమిడి, చిన్నాయి గూడెం ఫిర్కాలలో గల సారా కల్లుమకాణములను మూసి వేయుటకు ఎక్సైజుడిపార్టుమెంటువారిని కోరడమైనది. (సారా కల్లుమకాణములు మాఫిర్కాలలో అక్కరలేదని ఆయాఫిర్కాలలోని ప్రజల అభీప్రాయముకొనిరి.) యిందువలనమై సెక్రటరీగారును, చైరుమనుగారును, స్వయముగా వెళ్లి విచారించి వచ్చిరి.

2. జిల్లామం దంతటను సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధప్రబోధవారమును జరుపుటకును, అందుకుగాను అగు ఖర్చులను మంజూరుచేయుటకును యీనెల 21 తేదీనుంచి 27 తేదీవరకు యిట్టిప్రబోధము జరుపుటకును తీర్మానించడమైనది.

3. యీజిల్లాలో యీనెలలో ప్రతితాలూకాలోను మద్యపాన నిషేధక మహాసభలు యుగ్మగ్రామములలో జరుపుటకును తీర్మానించడమయినది.

4. జిల్లా మద్యపాన నిషేధసంఘము తరపున జరుగు మహాసభలకును యితర పుత్తనములకును అవసరముకలిగినపు డెల్లను యీ ఉద్యమవిషయము మాత్రమే ప్రజలకు ప్రబోధించగల ఉపన్యాసకులను ఆహ్వానించుటకు వైర్ మన్ గారికి అధికార మిచ్చుటకు తీర్మానించడమయినది.

5. సారా కల్లుమకాణములు రాత్రి 8 గంటలకు బదులు గా 6 గంటలకు మాత్రమే మూయవలసినదని ఎక్సైజు అధికారులను కోరుటకు మ. రా. శ్రీ వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి పంతులు గారిచే ఉపపాదించబడి జక్కంశెట్టి భీమయ్య ఎం. ఎం. సి. గారిచే బలపరపబడిన తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా అంగీకరించడమయినది.

6. కల్లుసారాయిలు 10 మయిళ్ల ఆవరణముదాటి గ్రామ మకాణములలో దిగుమతిచేయుచుండునట్లు అనంతపురం జిల్లా మద్యపాన నిషేధ సంఘమువారిచే తీర్మానింపబడిన తీర్మానము ఆమోదించడమయినది.

7. ఈవై తీర్మానము ఎక్సైజు డిపార్టుమెంటువారికిని, గవర్నమెంటువారికిని పంపించుటకు కోరడమయినది.

8. జిల్లాప్రచారకసంఘములకు గ్రామోద్యోగిగణులు తోడ్పడగూడదను గవర్నమెంటువారు చేసిన ఉత్తరవును మరల పునర్విచారణచేసి అట్టియుత్తరవు రద్దుచేయుటకు సెంట్రల్ ప్రాపగాండా బోర్డువారిని గవర్నమెంటువారిని, జిల్లాకలెక్టరును కోరుటకు తీర్మానించడమైనది.

తెంపరెన్నువారము

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా మద్యపాన నిషేధ సంఘమువారు యీ జిల్లాలో ఈ నెల 21 తేదీ మొదలు 27 తేదీ వరకును తెంపరెన్ను వారమును జరుపుటకు నిశ్చయించిరి. ఈ వారమును జయప్రదముగ జరుపుటకు ఈ సంఘాధ్యక్షులగు నరాల శెట్టి దేవేంద్రుడుగారు తగిన ఏర్పాట్లను చురుకుగ జరుపుచున్నారు.

మద్యపాన నిషేధసభ

నిన్న ఉదయము పడమరవీధిలో సూతనముగా నిర్మింపబడిన దేవేంద్రపేటలో నొకబహిరంగసభ జరిగెను. అసభలో పట్టా మద్యపాన నిషేధసంఘ ప్రచారకులగు రాయుడు గంగయ్యగారు మద్యపానమువలనను, నల్లమందు, గంజాయిమున్నగు నిషాపదార్థములవలనను గలుగుచున్న చెడుగులను వివరించి ఆదుర్భాషములను విడచిపెట్టవలెనని బోధించిరి.

ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రమునందలి ఆంధ్రజిల్లాలలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సామ్యు వసూలు చేయుట మొదలగు సౌకర్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఏజంట్లుగా నేర్పరిచినాము. అంగ్రేజీ పోస్టు సౌకర్యములు లేనివారు మా ఏజంట్లకు వ్రాసి పత్రికలు వగైరాలు తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్దాయ	24-0-0
,, ఆరుమాసములకు	14-4-0	,,	12-0-0
,, మూడుమాసములకు	7-7-0	,,	6-4-0
,, మాసమునకు	2-9-0	,,	2-2-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	,,	4-0-0

కొత్త సంవత్సరాది సంచికలు

దివ్యపత్రిక చందాదారులకు	1-0-0	చందాదారులు కానివారికి	2-0-0	సంచికల సంపుటకు
వార్షపత్రిక	1-4-0	పాఠశాలకు సంవిక 1-కి	1-0-0	తపాలఖర్చులు ప్రత్యేకము.

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు, విద్యాంశులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, గాన, చిత్రకళాది విషయములను చర్చించు వ్యాసములు, కథలు కలిగి అతిసుందరముగ ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సరచందా	ఉస్మానియా	7-2-0	కల్దాయ	6-0-0
ఆర్థసంవత్సరచందా	,,	3-9-0	,,	3-0-0
విడిపత్రిక	,,	0-12-0	,,	0-10-0

భారతి వెనుకటి నాలుగు సంపుటములు (1924 సం. మొదలు 1927 సం. వరకు) క్యాటిక్ హైండు విక్రయమునకు సిద్ధ ముగ నున్నవి. ఒక్కొక్క సంపుటము (రెండుభాగములు) వెల రు. 9-0-0. పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

మేనేజరు, "ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము" 7, తంబుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

ఆంధ్రగ్రంథమాల

నెం. 7 తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఈ గ్రంథమాల చదువు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లై వివిధవిషయములకు నామధినిన గ్రంథముల రెండుమాసముల కొక గ్రంథమువంతున ప్రచురింపబడును.

వెలువడిన గ్రంథములు

- శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, నర్మేశ్వర, దేవకీనందన, పిండిమిట్టరఘువీర, నారాయణ, కాళహస్తిశ్వర, దాశరథి, రంగశాయి, రామతారక, రామచంద్ర శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్కశతకమునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును.) 0-5-0
- జనపథరాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను బరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడినవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపుల మగు పీఠిక గలదు 3-5-0
- గాంధీమహాత్ముని జెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము 0-5-0
- కమలాక్షి (చిన్నచిత్రకథ): శ్రీ రాయనం వేంకటేశ్వరుడుగారు, యమ్.ఎ.,యల్.టి. 0-5-0
- త్యాగరాజస్వామిచరిత్రము (పద్యకావ్యము): శ్రీ పసుమర్తి కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి కృతము. శ్రీరామభద్రాగ్రాణియు, గాయకపితామహుడు నగు శ్రీత్యాగరాజుగారి చరిత్ర మిందు నరసముగ వర్ణింపబడినది. నందరాయసారముగ త్యాగరాజుగారు చియించిన కృతులును నిందు జేర్చబడినవి. 0-10-0
- భీష్ముడు (అయిదంకముల నాటకము): నార్మేశ్వరేశ్వర కవిశిఖామణి యగు ఇబ్ సెను గారి వ్రాండు అను నాటకమున కనువాదము. అనువాదకులు శ్రీ పొణకా పిచ్చిరెడ్డిగారు. బి. యె. (అనర్కు) 0-0-0
- జీర్ణవిజయనగరచరిత్రము: శ్రీ కుందూరి ఈశ్వరదత్తుగారు, బి. యె. శ్రీకృష్ణదేవరాయ సామ్రాజ్యలక్ష్మీవీర మగు విద్యానగరము (హంపిశిలముల) యొక్క ప్రాచీనచరిత్రము, ప్రకృత జీర్ణ సీతీయు నిందు వర్ణితము లైనవి 0-5-0
- 'ఆత్మకథ' ప్రథమసంపుటము. శ్రీగాంధీమహాత్ములవారి స్వీయచరిత్రము. ఇందు వారి సత్యాగ్రహ-సత్యప్రయోగముల కథ వివరింపబడినది. ఆ దర్శనమును ప్రదర్శించునది. మూలమునుండి శ్రీ శతావధాని వేలూరు శివరామశాస్త్రిగారిచే ననువదించబడినది. 400 కు పైగ పుటలు గలవు. చక్కనియచ్చు, రేపరు. 0-10-0

కాంక్షాభిలాషి నాగేశ్వరరావు, పుస్తకాశయకు.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:—నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., 566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT

MADRAS & BOMBAY.

అమృతాంజనము డిపో వారి

సుప్రసిద్ధావధముల జాబితా

	రు.అ
1. జీర్ణరసాయనము మాత్రలు అజీర్ణమునకు	1-4
2. వజ్రనశిల ధాతుపుష్టికి	1-0
3. జ్వరహరి-జ్వరములకు సీసా 1-కి	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-కి	0-10
5. మూలశంకులైలము డబ్బి 1-కి	0-12
6. తామరలైలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రలు, వాంతిభేదములకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-కి	0-8
9. దంతశూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. కర్ణకూలహరి, చెవిపోటుకు	0-8
11. గజ్జికీలైలము, గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి	0-4
12. పసుళ్లకు లైలము, శిశుపసుళ్లకు	0-6
13. వేలకు మందు సీసా 1-కి	0-4
14. చందన అత్తరు 1 డౌన్సు	2-8
15. కుంభకు లైలము, డబ్బి 1-కి	0-8
16. దంతచూర్ణము, పండ్లతోముటుకు	0-2
17. సుఖభోగిమాత్రలు	1-0
18. సుఖభోగిలైలము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, చెండ్రుకలు ఊడుటకు	0-8
20. మోహినిలైలము, చెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-కి	0-6
22. గ్రహణిమాత్రలు డబ్బి 1-కి	0-8
23. జాలాబి మాత్రలు, మలబద్ధమునకు	0-8
24. సుకుమారిమాత్రలు, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. సెగకు ద్రావకము సీసా 1-కి	1-0
26. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు	1-0
27. కఫహరిచూర్ణము, దగ్గు ఉబ్బసములకు డబ్బి	0-8
28. సుందరిలైలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-కి	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రలు, తలనొప్పిలకు	0-12
30. నేత్రాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బసమునకు మందు	2-0
32. కుంకుమపువ్వు తు 1-కి	8-0
33. పచ్చకర్పూరం తు 1-కి	8-0
34. కస్తూరి	40-0
35. జాన్న తు 1-కి	8-0

పోస్టుకర్చులు ప్రత్యేకము.

అమృతాంజనం డిపో

బొంబాయి — మదరాసు

నెం 7, తంబుచెట్టివీధి, బార్దొలిపుకా, మదరాసు.